

RAISIO OYJ

VUOSIKATSAUS JA YRITYSVASTUURAPORTTI

2023

RUOKAA SUURELLA SYDÄMELLÄ, TERVEYTTÄ MEILLE JA MAAPALLOLLE

Me Raisiolla teemme ruokaa suurella sydämellä, tarkoituksenamme tuoda terveyttä meille ja maapallolle. Luomme yhä parempia kasvipohjaisia ja sydänterveellisiä tuotteita, jotta terveellinen ja maapallon kantokyvyn mukainen syöminen on ilon asia.

Vahvat brändimme, kuten Benecol®, Härkis® ja Elovena®, tekevät tavoitteistamme totta. Vastuullisuustyöllämme teemme vaikeat valinnat asiakkaidemme puolesta, jolloin Raision tuotteet voi valita huoletta.

HENKILÖSTÖÄ
NOIN

350

PERUSTETTU
VUONNA

1939

TUOTANTO-
LAITOKSIA

5

HENKILÖSTÖÄ

7

MAASSA

Sisällys

Sivu

- 3 Osa kuluttajien arkea jo 85 vuotta
- 4 Raisio lyhyesti
- 5 Avainluvut

Vastuullisuus

- 6 Hyvän ruuan ohjelma
- 7 Toimitusjohtajalta
- 8 Kohokohtia vuodelta 2023
- 9 Ympäristöystävälliset pakkaukset
- 12 Terveellinen ruoka
- 16 Terveellisen ruuan ammatillaiset
- 21 Ympäristö- ja ilmastotoimet
- 29 Kestävä ruokaketju
- 34 Riskit ja riskien hallinta
- 35 Vastuullisuuden lähtökohdat
- 41 Riippumaton varmennusraportti
- 43 GRI-sisältöindeksi

45 Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

- 46 Hallituksen toimintakertomus 2023
- 57 Hallituksen toimintakertomus: osakkeet ja omistajat
- 64 Hallituksen toimintakertomus: taloudelliset tunnusluvut ja täsmäytyslaskelmat

- 72 Konsernitilinpäätös (IFRS)
- 78 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ja laadintaperiaatteet
- 125 Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

- 136 Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset

- 137 Tilintarkastuskertomus

- 141 Hallintoneuvoston lausunto

- 142 Riippumattoman tilintarkastajan raportti Raisio Oyj:n ESEF-tilinpäätöksestä

Yritysvastuuraportti

Vuosikatsaus

OSA KULUTTAJIEN ARKEA JO 85 VUOTTA

Elintarvikeyritys Raisio täyttää 85 vuotta. Helmikuussa 1939 perustetusta mylly-yhtiöstä on kasvanut kansainvälinen elintarviketeollisuusyritys, jonka tutut ja arvostetut brändit, kuten Benecol®, Elovena® ja Härkis®, ovat osa miljoonien kuluttajien arkea.

Vaikka 85 vuoteen mahtuu monia vaihteita, ruokamurros ja kasvipohjaisen ruuan mahdollisuudet on tunnistettu yrityksessä jo noin 20 vuotta sitten, kun yritys alkoi painottaa toiminnassa elintarvikkeita ja jättää muita toimialueita taakseen. Jo tuolloin todettiin, että kuluttajien hyvinvointia edistävä tuoteportfolio tarjoaa erinomaisen pohjan vastuulliselle liiketoiminnalle. Kuluttajia tarkkaan kuunnellen tuotevalikoima on vuosien varrella muuttunut vastatakseen globaaleihin kuluttajatrendeihin. Parikymmentä vuotta sitten myös systemaattinen vastuullisuustyömme alkoi saada muotonsa.

Kun yritys vuonna 2019 juhli 80-vuotista taivaltaan, toiminta oli kirkastunut entisestään ja sekä nykyinen tarkoitus että strategia vastuullisuusohjelmiseen ovat pysyneet kirkkaana koko henkilöstön mielessä.

Vuosikymmenten aikana yrityksen tuotevalikoimassa on ollut satoja tuotteita ja tuotemerkkejä, joista nykyään keskitymme niihin, joita kuluttajat ovat kautta vuosikymmenten rakastaneet. Vanhimpien joukkoon kuuluu 1960-luvulle juontuva Sunnuntai®, jonka arvellaan saaneen nimensä siitä, että yrityksen ensimmäinen vehnämylly käynnistettiin sunnuntaina 25.10.1942. Sunnuntai®-brändiäkin pidempi

historia on kaikkien suomalaisten tuntemalla Elovena®-brändillä, sillä Elovena®-kauratuotteita on valmistettu jo vuodesta 1925 lähtien. Elovena® syntyi viipurilaisessa Karjalan myllyssä, josta se kulki Vaasan Höyrymylly Osakeyhtiön kautta lopulta Raisio-konserniin 1990-luvulla. Brändeistä kansainvälisesti tunnetuin on Benecol®. Benecol®-tuotteissa käytettävä kolesterolia alentava kasvistanoliesteri on Raision oma innovaatio ja kolesterolin alentamisen edelläkävijä. Benecol®-tuotteita on ollut markkinoilla kohta 30 vuotta. Raision tuotevalikoimissa on nykyään myös toinen suomalainen innovaatio, Härkis®. Sekin on saanut syntynsä intohimosta terveelliseen ruokaan ja rakkaudesta suomalaiseen raaka-aineeseen. Raisiolle sen matka kulki yrityskaupan myötä täydentämään visiotamme kasvipohjaisen syömisestä tulevaisuudesta.

Me Raisiolla näemmekin ruokamurroksen ja kasvipohjaisen ruuan mahdollisuuksien lähteenä, joka luo innostusta ja kasvua koko Suomelle. Siksi olemme viime vuosina investoineet merkittävästi ja lisänneet omia kasvun mahdollisuuksiamme.

Koko pitkän historian ajan olemme toimineet alkutuotannon ja kaupan välisenä linkkinä, jalostaen suomalaisen maatalouden raaka-aineita kuluttajien arvostamien brändien tuotteiksi ruokapöytiin eri puolilla maailmaa. Keskitymme terveelliseen ja vastuullisesti tuotettuun ruokaan, ja tuotteissamme korostuvatkin hyvinvointi, terveellisyys, maku ja kestävä kehitys. Me teemme ruokaa suurella sydämellä, tarkoituksenamme tuoda terveyttä meille ja maapallolle.

RAISIO LYHYESTI

Raisio on kansainvälinen yhtiö, joka keskittyy terveelliseen ja vastuullisesti tuotettuun ruokaan ja ainesosiin. Tutut ja arvostetut brändimme, kuten Benecol®, Härkis® ja Elovena®, ovat osa miljoonien kuluttajien arkea. Terveellisen ruoan tekijöitämme on seitsemässä maassa ja viemme tuotteitamme yli 40 markkinaa ympäri maailman. Lisäksi myymme kaura- ja härkäpaputuotteita teollisuus- ja leipomoasiakkaille erityisesti Suomessa ja Euroopassa.

Kaikki viisi tuotantolaitostamme sijaitsevat Suomessa. Tärkeimmät toimipisteet ovat Suomessa, Iso-Britanniassa, Irlannissa, Puolassa ja Ukrainassa. Konsernin pääkonttori sijaitsee Raisiossa Lounais-Suomessa. Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Vuoden 2023 lopussa Raisio Oyj:llä oli 38 340 rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Työskentelemme sydänterveellisten ja kasvipohjaisten tuotteiden parissa, ja menossa oleva ruokamurros on meille innostuksen ja mahdollisuuksien lähde. Yrityksemme kasvu perustuu kolmeen painopistealueeseen: Benecol®- tuotteisiin ja kasvistanoliesteriratkaisuihin, kasviproteiineihin sekä kaurapohjaisiin kuluttajatuotteisiin ja kauraan teollisuuden raaka-aineena. Olemme investoineet kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin, ja investointiemme ansiosta voimme tarjota kuluttajille mahdollisuuden tehdä ruokavalintoja, jotka ovat aiempaa kestävämpiä. Tärkein tavoitteemme strategia-kaudella 2022–2025 on kasvaa viime vuosien investointien mahdollistamien uusien kyvykkyyksien ja tuotekategorioiden

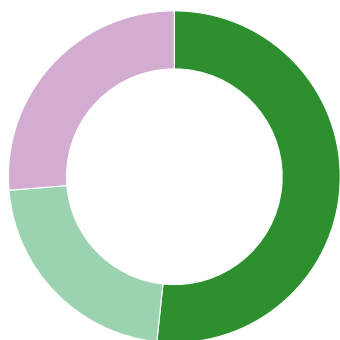
avulla. Tavoitteemme on laajentua Euroopassa ja vahvistaa merkittävästi kasvipohjaisten tuotteiden valikoimaa. Viemme tuotteita uusiin maihin ja laajennamme tuotevalikoimaa niissä maissa, joissa jo olemme.

Vastuullisuusajattelumme ponnistaa Raision tarkoituksesta: Ruokaa suurella sydämellä – terveyttä meille ja maapallolle. Kuten tarkoituksessammekin todetaan, Raision tavoite on luoda terveyttä ihmisille ja maapallolle. Yhtiön strategia vastaa ruokamurrokseen, jonka parissa ruokaketjun eri tahot työskentelevät rakentaakseen ympäristön ja ilmaston kannalta kestävämpää ruokajärjestelmää. Vastuullisuusohjelmassamme huomioidaan maapallon ja ihmisten terveys sekä tarkastellaan tuotteidemme vastuullisuutta koko matkalta alkutuotannosta tehtaan kautta ruokapöytään. Raision arvot – rohkeus, reiluus ja innostus – ohjaavat meitä kohti tavoitteitamme.

AVAINLUVUT

JATKUVAT TOIMINNOT

Konsernin liikevaihdon jakauma markkina-alueittain:

2023

2022

2021

- Suomi **51,7 %**
- Iso-Britannia **22,0 %**
- Muut maat **26,3 %**

48,0 % 42,4 %
24,2 % 26,5 %
27,8 % 31,1 %

		2023	2022	2021
Liikevaihto	M€	219,5	220,8	200,0
Liikevaihdon muutos	%	-0,6	10,4	7,7
Vertailukelpoinen liikevaihto	M€	22,7	18,4	21,3
Vertailukelpoinen liikevaihto liikevaihdosta	%	10,4	8,3	10,6
Vertailukelpoinen tulos/osake	€	0,13	0,08	0,12
Liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen, jatkuvat toiminnot	M€	37,0	11,2	28,4
Omavaraisuusaste	%	80,4	79,2	79,3
Nettovelkaantumisaste	%	-21,7	-15,7	-21,4
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	-56,5	-41,2	-60,0
Investoinnit	M€	9,0	5,2	23,0
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC)	%	9,2	5,6	8,4
Osinko/osake		0,14*	0,14	0,14

Vertailukelpoinen liikevaihto vuonna 2023:

22,7 M€

18,4 (2022) | 21,3 (2021)

Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) vuonna 2023:

9,2 %

5,6 (2022) | 8,4 (2021)

*Hallituksen ehdotus: osinko 0,14 euroa osakkeelta sisältäen 0,03 euron lisäosion osakkeelta

Vahva taloudellinen asema mahdollistaa osakkeenomistajien palkitsemisen

Tavoitteenamme on palkita osakkeenomistajia myös tulevana kasvun rakentamisen vuosina ja jakaa vuosittain osinkona 50–100 % yhtiön osakekohtaisesta tuloksesta. Tämän lisäksi tavoitteenamme on vapauttaa arvoa omistajille esimerkiksi ylimääräisillä lisäosingoilla ja muilla vahvan taseen mahdollistamilla tavoilla.

VASTUULLISUUS

Raision hyvän ruuan ohjelma

Vastuullisuusajattelumme ponnistaa Raision tarkoituksesta: Ruokaa suurella sydämellä – terveyttä meille ja maapallolle. Vastuullisuusohjelmassamme eli Raision Hyvän ruuan ohjelmassa huomioidaan maapallon ja ihmisten terveys sekä tarkastellaan tuotteidemme vastuullisuutta koko matkalta alkutuotannosta tehtaan kautta ruokapöytiin.

Olemme sitoneet vastuullisuuden paitsi tarkoitukseemme myös yhtiön strategiaan. Strategiamme vastaa ruokamurrokseen, jonka parissa ruokaketjun eri tahot työskentelevät rakentaakseen ympäristön ja ilmaston kannalta kestävämpää ruokajärjestelmää.

Myös kuluttajakäyttäytyminen on murroksessa, ja ruokavalintoihin vaikuttavat entistä enemmän hyvän maun ja terveellisuuden lisäksi myös kestävyyskysymykset.

Vastuullisuusohjelmamme kulkee yhtä jalkaa Raision strategia-kauden kanssa ja ulottuu nyt vuoden 2025 loppuun saakka.

VASTUULLISUUSOHJELMAMME OSA-ALUEET:

Ympäristöystävälliset pakkaukset
Terveellisen ruuan ammattilaiset
Ympäristö- ja ilmastotoimet
Terveellinen ruoka
Kestävä ruokaketju

Toimitusjohtajalta

Systemaattinen vastuullisuustyö tuottaa tuloksia

Luet Raision 20. yritys vastuuraporttia. Vastuullisuustyötä Raisiolla on tehty vieläkin pidempään, sillä ennen vuotta 2004 vastuullisuustyötä tarkasteltiin ympäristöraporteissa. Systemaattinen vastuullisuustyö, joka on nivottu osaksi jokapäiväistä tekemistämme, tuottaa askel askeleelta tuloksia, mutta vuotta 2023 tarkasteltaessa tulokset tuntuvat aiempaa suuremmilta: moni asia on loksautanut paikoilleen Hyvän ruuan ohjelmassamme, jonka tavoitteet on asetettu vuosille 2022–2025.

Asettamamme tavoitteen mukaisesti meillä on nyt kaikissa omissa tuotantolaitoksissamme energiaratkaisut, jotka mahdollistavat uusiutuvalle energialle tuotetun höyryn ja lämmön. Lisäksi ostamme hiilineutraalia sähköä. Vuoden 2023 osalta emme vielä voi sanoa, että tuotantomme olisi ollut sataprosenttisesti hiilineutraalia, mutta erittäin lähelle päästiin jo nyt: 99,7 prosenttiin. Vuonna 2024 voimmekin odottaa, että raportista löytyy pyöreä luku. Energiaratkaisujen löytäminen on vaatinut paljon työtä ja ennen kaikkea kiinteää ja tuloksekasta yhteistyötä hyvien yhteistyökumppaneiden kanssa. Suuri kiitos siitä kaikille!

Olemme aloittaneet hyvissä ajoin valmistautumisen EU:n tuleviin kestävyysraportointia koskeviin direktiiveihin ja standardeihin, jotka asettavat vaatimuksia sekä liiketoiminnalle että toiminnasta kertovalle datalle. Uudet direktiivit ohjaavat tarkastelemaan toimintaa ja sen vaikutuksia entistä kattavammin koko arvoketjun osalta.

Yksi esimerkki valmistautumisestamme on toimitusketjun ihmisoikeusriskeihin liittyvä hankkeemme: sen tavoitteena oli tunnistaa entistäkin kattavammin toimitusketjuun liittyvät ihmisoikeusriskit, jotta voimme arvioida niitä ja tehdä toimintasuunnitelman ihmisoikeusriskien hallitsemiseksi. Hanketta

jatketaan vuonna 2024. Olemmekin Raisiolla sitoutuneet tukemaan ja toteuttamaan omassa vaikutuspiirissämme ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyviä perusarvoja. Vastuullisuustyöllä tuemme myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, kuten vastuullista kuluttamista, terveyttä ja hyvinvointia, kestävää teollisuutta ja vesistöjen hyvinvointia.

Pekka Kuusniemi
toimitusjohtaja, Raisio Oyj

Kestävän kehityksen tavoitteet

Vastuullisuusohjelmamme tavoitteilla on selkeä yhteys YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Olemmekin valinneet jokaiselle vastuullisuusohjelman projektille yhden YK:n kestävän kehityksen tavoitteen, johon mielestämme parhaiten pystymme omalla toiminnallamme vaikuttamaan.

Liiketoimintamme kannalta oleellisimmiksi on tunnistettu seuraavat tavoitteet: tavoite 3 – terveyttä ja hyvinvointia; tavoite 9 – kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja; tavoite 10 – eriarvoisuuden vähentäminen; tavoite 12 – vastuullista kuluttamista; tavoite 13 – ilmastotekoja.

KOHOKOHTIA VUODELTA 2023

100 %

kuluttaja-
pakkauksistamme on
kierrätettävää

Ympäristöystävälliset pakkaukset

- Juomapakkausten korkit pysyvät kiinni pakkauksissa tulossa olevan EU-direktiivin mukaisesti.
- Allekirjoitimme muovisten kertakäyttöisten annospakkausten kulutuksen vähentämistä koskevan Green Deal -sopimuksen.

12 VASTUULLISTA
KULUTTAMISTA

99,7 %

vuonna 2023
käyttämästämme
energiasta oli
hiilineutraalia

Ympäristö- ja ilmastotoimet

- Kaikille omille tuotantolaitoksille on löydetty hiilineutraalit ratkaisut.
- Materiaalitehokkuutemme tavoitteena on tuottaa vähemmästä entistä enemmän, ympäristönäkökulmat huomioiden.
- Scope 3 -työmme etenee: olemme aloittaneet viljelytietojen keräämisen selvittääksemme käyttämämme kauran hiilijalanjäljen.

13 ILMASTOTEKOJA

83 %

tuotteistamme on
terveellisiä omissa
kategorioissaan

Terveellinen ruoka

- Terveellisen ruuan kriteerimme ovat linjassa uusien pohjoismaisten ravitsemussuosituksen kanssa.
- Olemme aktiivisesti mukana hankkeissa, joilla edistetään kasvipohjaisen ruuan arkipäiväistymistä.

3 TERVEYTTÄ JA
HYVINVOINTIA

93 %

käyttämistämme
raaka-aineista oli
kasvipohjaisia

Kestävä ruokaketju

- Toteutimme hankkeen tunnistaaksemme entistäkin kattavammin toimitusketjuun liittyvät ihmisoikeusriskit, arvioidaksemme niitä sekä tehdäksemme toimintasuunnitelman ihmisoikeusriskien hallitsemiseksi.
- Olemme kehittäneet raaka-aineidemme jäljitettävyyttä.

9 KESTÄVÄÄ
TEOLLISUUTTA,
INNOVAATIOITA JA
INFRASTRUKTUUREJA

**eNPS
39,5**

Terveellisen ruuan ammatilaiset

- Yrityskulttuuri, turvallisuuskulttuuri ja työtyytyväisyys ovat kehittyneet positiivisesti.
- Employee Net Promoter Score nousi vuoden lopussa tehdyssä henkilöstötutkimuksessa 39,5:een, kun se edellisessä tutkimuksessa oli 19.

10 ERIARVOISUUDEN
VÄHENTÄMINEN

TAVOITTEENA HELPOSTI KIERRÄTETTÄVÄT PAKKAUKSET

Pakkausten osalta vuoden 2023 keskeisimmät teemat ovat kertakäyttöisten annospakkausten käytön ja muovin määrän vähentäminen sekä niihin liittyvät, tulossa olevat uudet säädökset. Pakkauksiin liittyvä sääntely kehittyy koko ajan, joten muutosten seuranta on keskeistä. Seuranta on tärkeää myös kustannusten näkökulmasta, sillä pakkausroskiin liittyvät kustannukset nousevat tulevaisuudessa.

12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA

EU:n uusi kertakäyttöisiä muovituotteita koskeva SUP-direktiivi (single use plastics) edellyttää, että muovikorkkien on jatkossa pysyttävä kiinni pakkaauksissa. Heinäkuussa 2024 voimaan tulevan, juomapakkauksia koskevan vaatimuksen tavoitteena on vähentää muovikorkkien kertymistä luontoon. Tavoite on tärkeä, sillä EU:n alueella merenrannoilta löytyvistä roskista noin 80 prosenttia on muovia.

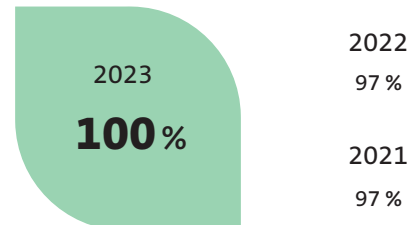
Raision tuotteiden osalta SUP-direktiivi vaikuttaa erityisesti kaikenkokoisiin juomapakkauksiin. Olemme työskennelleet SUP-direktiivin tavoitteiden toteuttamiseksi ja tehneet muutoksia tuotannossa, jotta pystyimme laittamaan juoma-tuotteisiimme uudet korkit jo etuajassa. Olemmekin jo vuoden 2023 aikana siirtyneet käyttämään korkkeja, jotka pysyvät juomapakkaauksissa kiinni, kuten direktiivi edellyttää.

Valmistamiemme juomien kartonkipakkausten korkit valmistetaan kasvipohjaisesta muovista, jonka raaka-aineena käytetään sokeriruokoa. Sokeriruoko on järkevä vaihtoehto, koska se kasvaa paljon nopeammin kuin esimerkiksi pohjoismaiset metsät ja sato on moninkertainen hehtaaria kohden. Sokeriruokoplantaa sijaitsevat alueilla, jotka eivät kelpaa ruuanviljelylle. Sokeriruokoviljelmää varten ei tarvitse hakata metsää, eivätkä ne sijaitse sademetsäalueilla. Sokeriruoko katsotaan tästä syystä kestäväksi vaihtoehdoksi polyeteenivalmistuksen raaka-aineena. Kasvipohjaiset materiaalit käyttäytyvät aivan samalla tavalla kuin fossiiliset materiaalit, mutta ne ovat huomattavasti ympäristöystävällisempiä ja pienentävät pakkausten hiilijalanjälkeä. Korkin valmistaja Tetra Pak sai vuonna 2019 alansa ensimmäisen Bonsucro-sertifikaatin. Sertifikaatti takaa vastuullisen toiminnan koko arvoketjussa sokeriruokoviljelystä lopputuotteiden kuluttamiseen saakka. Sertifiointi takaa, että viljelmien ympäristövaikutuksia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä ihmisoikeuksien ja työehtojen toteutumista seurataan.

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET PAKKAUKSET – PÄÄTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

- Kaikki pakkauksemme ovat kierrätettäviä vuoden 2025 loppuun mennessä. Lisäämme uusiutuvien ja kierrätysmateriaalien käyttöä.
- Tavoite on jatkuvasti vähentää pakkausmuovin ja -materiaalin määrää. Pitkällä aikavälillä tavoite on luopua muovipakkauksista.
- Lisäämme kuluttajien tietoisuutta vastuullisuudesta ja pakkausten kierrättämisestä.

KULUTTAJAPAKKAUKSISTA KIERRÄTETTÄVIÄ

Yksi vastuullisuusohjelmamme tavoitteista on kannustaa kuluttajia pakkausten kierrättämiseen. Pakkauksistamme löytyykin aina kierrätysmerkkien lisäksi myös selkeät sanalliset ohjeet siitä, miten pakkauksen voi kierrättää. Juomapakkaukset on nyt helppo kierrättää, sillä koko pakkauksen korkkeineen saa kierrättää kartonkina.

Mukana Green Deal -sopimuksessa

Raisio on allekirjoittanut muovisten kertakäyttöisten annospakkausten kulutuksen vähentämistä koskevan Green Deal -sopimuksen. Green Dealin tärkeät tavoitteet istuvat hyvin siihen pitkäjänteiseen vastuullisuustyöhön, jota olemme jo vuosia tehneet pakkausmuovin ja -materiaalin määrän vähentämiseksi.

Green Deal -sopimuksen taustalla on tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämiseen liittyvä EU-direktiivi. Sen tavoitteena on vähentää muoviroskan määrää ympäristössä, etenkin merenrannoilla, sekä edistää kiertotaloutta. Tavoite on vähentää kokonaan tai osittain muovista valmistettuja kertakäyttöisiä elintarvikepakkauksia, joiden sisältö on valmista syötäväksi suoraan astiasta.

Olemme sitoutuneet kartoittamaan sekä vaihtoehtoja muovisille kertakäyttöisille annospakkauksille että

pakkausvaihtoehtoja, jotka sisältävät nykytasoa vähemmän muovia. Olemme sitoutuneet kouluttamaan henkilöstöämme ja viestimään kuluttajille kertakäyttöisten pakkausten ympäristövaikutuksista, vaihtoehtoisista ratkaisuista, kierrätysvaihtoehtoista ja roskaamisen ehkäisemisestä.

Muovisten kertakäyttöisten annospakkausten kulutuksen vähentämistä koskeva Green Deal -sopimus koskee vain yksittäin myytäviä, suoraan pakkauksesta syötäviä tuotteita, joita kuluttajan ei tarvitse ennen syömistä valmistaa, joten Green Deal koskee vain hyvin pientä osaa Raision tuotevalikoimasta. Siksi jatkamme Green Deal -sopimuksen lisäksi jo pitkään jatkunutta materiaalitehokkuustyötämme.

Muovin määrää vähentäviä ratkaisuja

Teemme jatkuvasti töitä sen eteen, että tuotteissamme on entistä vähemmän pakkausmateriaalia ja pakkausmuovia. Muovista ei kuitenkaan kaikkien tuotteiden kohdalla pystytä luopumaan: nestemäisiä tuotteita sisältävissä pakkauksissa ja levitteiden pakkauksissa tarvitaan pieni määrä muovia, jotta pakkaus kestää sekä kosteutta että rasvaa ja jotta tuote säilyy moitteettomana. Yksi keskeisistä pakkausmateriaaleihin liittyvistä haasteista on se, että kuluttajien mahdollisuudet kierrättää kuluttajatuotteiden pakkausmateriaalit vaihtelevat eri markkinoilla. Pyrimme löytämään kaikilla markkinoilla kierrätettäviä pakkausvaihtoehtoja.

Härkis®-tuotteet ovat vuonna 2023 saaneet uudet pakkaukset, joissa on 85 % vähemmän muovia käytössä kuin vanhoissa pakkauksissa. Uuden pakkausmallin myötä tuotteen säilyvyysaika piteni kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Muutos on merkittävä hävikin hallinnassa. Elovena®-välipalakeksien kääre vaihtui vuonna 2023 materiaaliin, joka sopii kartonkikierrätykseen. Uusi pakkaus vähentää käyttämämme muovin määrää.

Pakkausmateriaalin määrä tuotetonniä kohti oli kuluttajapakkausten osalta 59,2 kiloa ja yrityspakkausten osalta 21 kiloa.

KULUTTAJATUOTTEIDEN PAKKAUSMATERIAALIT

	2023	2022	2021
Kartonki ja paperi	50,68 %	50,69 %	57 %
per tuotetonni			
Muovi	48,59 %	48,86 %	43 %
per tuotetonni			
Metalli	0,73 %	0,45 %	-
per tuotetonni			

Pakkausvalintojamme ohjaavat tuotteen laadun ja säilyvyyden takaaminen, pakkauksen kierrätettävyyden ja mahdollisuuksien vähäinen muovin määrä.

TAVOITTEENA TARJOTA TERVEELLISTÄ RUOKAA YHÄ USEAMMALLE

Tavoittemme on luoda yhä parempia kasvipohjaisia ja sydänterveellisiä tuotteita, jotta terveellinen ja maapallon kantokyvyn mukainen syöminen on ilon asia. Seuraamme jatkuvasti ravitsemustieteen kehitystä ja hyödynnämme uusinta tietoa tuotteita kehittäessämme.

3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

Kesällä 2023 julkaistiin uudet pohjoismaiset ravitsemus-suositukset. Raison strategia on hyvin linjassa suositusten kanssa, joissa kehoitetaan lisäämään ruokavalioon entistä enemmän kasvipohjaista ruokaa. Uusien pohjoismaisten suositusten mukaan kasvien määrää tulisi lisätä entisestään ja palkokasvien merkityksen tulisi olla ruokavaliossa entistä suurempi.

Olemme määritelleet tuotekehityksen tueksi kaikille tuoteryhmille terveellisyyskriteerit, joissa huomioidaan kussakin tuoteryhmässä terveyden kannalta olennaiset ravintoaineet. Olemme verranneet kriteereitämme uusiin pohjoismaisiin ravitsemussuosituksiin ja todenneet, että ne olivat jo valmiiksi linjassa uusien suositusten kanssa. Seuraamme jatkossakin ravitsemustieteen ja -suositusten kehitystä.

Kehittäessämme tuotteita kiinnitämme erityistä huomiota tuotteiden hyvään makuun, kuidun määrään, rasvan laatuun sekä sokerin ja suolan määrään – pyrkien mahdollisimman hyvään kokonaisuuteen maun ja terveyden kannalta.

Maistuvaa ja terveellistä valmisruokahyllöyn

Vuonna 2023 toimme markkinoille maistuvia kasviproteiinituotteita myös valmisruokahyllöyn: Härkis®-pyörykät ja Härkis® Kaurajauhis Bolognese -valmisateriat ovat helppo tapa lisätä maukasta kasvisruokaa ruokavalioon.

TERVEELLINEN RUOKA

– PÄÄTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

- Vähintään 80 % tuotteistamme on terveellisiä vaihtoehtoja omissa tuoteryhmissään vuoden 2025 loppuun mennessä
- Puhumme terveellisen ja ilmastoystävällisen ruokavalion puolesta.
- Lisäämme kasvipohjaisten tuotteiden määrää valikoimassamme.

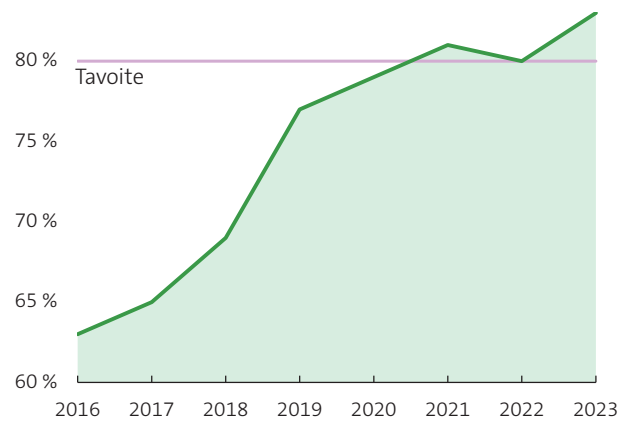

83 % tuotteista terveellisiä omista kategorioissaan

Kun aloimme tarkastella tuotteitamme systemaattisesti terveellisuuden näkökulmasta vuonna 2016, kuluttajatuotteitamme 63 % oli terveellisiä vaihtoehtoja omista tuoteriikissä. Tuotevalikoimaa on kehitetty suunnitelmallisesti entistä terveellisemmäksi, ja vuoden 2023 lopussa 83 % kuluttajatuotteistamme oli terveellisiä. Tavoitteemme onkin ylläpitää saavutettu taso ja jatkossakin pyrimme siihen, että vähintään 80 % kuluttajatuotteistamme on terveellisiä. Tämä tavoite on myös linjassa yleisesti käytetyn 80/20 periaatteen kanssa: ruokavaliosta suurimman osan tulisi olla terveellistä, mutta sattumiakin sallitaan, eikä ehdottomuuteen tarvitse pyrkiä.

Vuonna 2023 markkinoille tuomistamme uutuuksista 88 % täytti terveellisten tuotteiden kriteerimme.

TERVEELLISIÄ KULUTTAJATUOTTEITA

Pro Vege ry – yhdessä kasvipohjaisen ruuan puolesta

Suomeen perustettiin marraskuussa kasvipohjaisen ruuan yhdistys, Pro Vege ry, jonka tarkoituksena on edistää kasvipohjaisen ruuan kehitystä ja kasvua. Raision lisäksi yhdistyksen perustajajäsenenä on muita elintarvikealan yrityksiä ja alan toimijoita sekä Suomen suurimmat päivittäistavaraketjut Kesko, SOK ja Lidl. Raisiolle yhdistyksessä mukana oleminen on ennen kaikkea strategian toteuttamista ja kasvipohjaisen ruuan tavallistamista.

Pro Vege keskittyy lisäämään kasvipohjaisten elintarvikkeiden osuutta suomalaisessa ruokajärjestelmässä. Keskeinen tavoite on tehdä kasvipohjaisesta ruuasta houkuttelevaa mahdollisimman monelle. Yhdistys tuo esiin ruokajärjestelmän kytkeytymistä ilmastonmuutokseen, luontokatoon, ruokakulttuuriin ja terveyskysymyksiin.

Raisio mukana Hiililounas-hankkeessa

Terveellisen ja ilmastoystävällisen ruokavalion puolesta työskentely tarkoittaa meille myös reseptien kehittämistä, sillä sekä ammattikeittiöt että kuluttajat toivovat helppoja tapoja valmistaa kasvipohjaista ruokaa.

Olemme mukana Hiililounas-hankkeessa, jossa tuotetaan tietopohjaa kotimaisten kasviproteiini-lähteiden hiilijalanjäljistä ja kehitetään ilmastovaikutuksiltaan pienempiä ja ravitsemuksellisesti täysipainoisia lounasruokamalleja. Hiilipäästöjen hallinnan rinnalla biodiversiteetin suojeleminen on tärkeää luonnon hyvinvoinnin ja kestävä tulevaisuuden kannalta. Tieteellisesti tuotetun ja luotettavan hiilijalanjälkitiedon katsotaan lisäävän paikallisten kasviproteiinien käyttöä ruokapalveluissa ja helpottavan kuluttajien vastuullisten ruokavalintojen tekemistä.

Hanketta on toteutettu yhteistyössä mukana olevien yritysten kanssa. Hiililounas-hankkeen päärahoittaja on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma. Osarahoittajina toimivat hankkeeseen sitoutuneet yritykset ja yhteistyökumppanit.

Granoloiden ja myslien kategoria mielletään usein sellaisenaan terveelliseksi kategoriaksi, vaikka kaupan hyllyiltä löytyy tässä kategoriassa useita tuotteita, joissa on paljon sokeria tai joissa rasvan laatu ei ole hyvä. Halusimme tuoda Elovana® granola -tuotteilla terveellisiä vaihtoehtoja tähän tuotekategoriaan.

Sertifikaatit ja jatkuva parantaminen

Kaikki vuoden 2023 sertifiointiauditoinnit suoritettiin suunnitelmallisesti ja aikataulussaan, ja auditoinneissa tehtyihin huomioihin vastattiin korjaavin toimenpitein annetun aikataulun puitteissa. Elintarviketurvallisuuden sertifiointiauditoinneissa kaikilla tehtailla havaittiin vain lieviä poikkeamia.

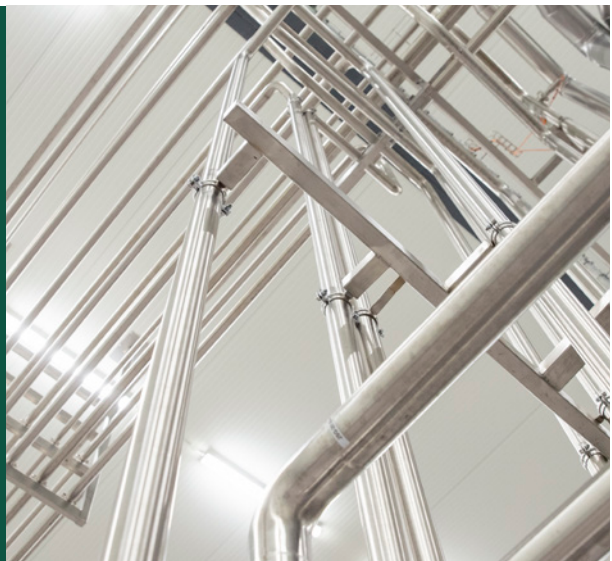
Kaikilla BRC-sertifioituilla tuotantolaitoksillamme on vähintään A-luokitus.

Vuoden 2023 aikana ei ollut yhtään julkista takaisinvetoa eli tuotteen poistamista markkinoilta sen ehdittyä jo kuluttajille. Yksittäisiä osittaisia takaisinveitoja tehtiin muun muassa varastoista omavalvonnassa huomattujen poikkeamien takia.

Olemme keskittyneet elintarviketurvallisuuskulttuurin edistämiseen sitä varten tehdyn viisivuotissuunnitelman mukaan. Suunnitelmassamme korostuu henkilöstön koulutus, henkilöstön osallistaminen ja tavoitteiden selkeyttäminen. Vuonna 2023 olemme muun muassa kehittäneet laatuhavaintoihin liittyvää raportointia ja ottaneet käyttöön laatuvaritit. Laatuvariteissa tiimit käyvät läpi aina jonkin tietyn laatuun, tuoteturvallisuuteen tai toimintatapoihin liittyvän aiheen tai käytännön.

RAISION TUOTANTOLAITOSTEN SERTIFIOINNIT

- Laadunhallintajärjestelmä ISO 9001
- Ympäristöjärjestelmä ISO 14001
- BRC- tai FSSC 22000-elintarviketurvallisuus-sertifikaatti kaikilla elintarviketuotantolaitoksilla
- Luomutuotannon sertifikaatti myllyillä
- Kosher-sertifikaatteja elintarviketuotantolaitoksilla
- Halal-sertifikaatteja Benecol®-ainesosan valmistuksessa sekä Nokian myllyn ja Kauhavan tehtaan valmistuksessa
- RSPO Supply Chain -sertifikaatti Nokian myllyllä
- Nokian myllyn gluteenittoman kauran tuotannolla Gluteenittoman tuotteen merkki -sertifiointi

Raision terveellisen ruuan kriteerit

RASVAT	Margariinit ja kasvirasvalevitteet	• kovaa rasvaa enintään 30 % rasvasta • suolaa enintään 1,0 g/100 g
MAITOTUOTTEET	Jogurttijuomat	• kovaa rasvaa enintään 0,4 g/100 g • sokereita enintään 6,0 g/100 g
	Jogurtit ja rahkat	• kovaa rasvaa enintään 1,0 g/100 g • sokereita enintään 10,0 g/100 g • suolaa enintään 0,25 g/100 g
	Tuorejuustot	• rasvaa enintään 15,0 g/100 g (jos rasvaa enemmän kuin 15,0 g/100 g, kovaa rasvaa enintään 33 % rasvasta) • suolaa enintään 1,2 g/100 g
VILJATUOTTEET	Hiutaleet, jauhot, pasta ja ohra	• kuitua vähintään 6,0 g/100 g
	Murot ja myslit	• rasvaa enintään 15 g/100 g • kovaa rasvaa enintään 30 % rasvasta • suolaa enintään 1,0 g/100 g • sokereita enintään 15 g/100 g • kuitua vähintään 6,0 g/100 g
	Annospikapuurot (valmiina puurona)	• kovaa rasvaa enintään 33 % rasvasta • suolaa enintään 0,30 g/100 g • sokereita enintään 7,0 g/100 g • kuitua vähintään 1,0 g/100 g
	Keksit ja patukat	• rasvaa enintään 20 g/100 g • kovaa rasvaa enintään 30 % rasvasta • suolaa enintään 1,0 g/100 g • sokereita enintään 23 g/100 g • kuitua vähintään 6,0 g/100 g
	Leipä	• kovaa rasvaa enintään 20 % rasvasta • suolaa enintään 1,1 g/100 g • kuitua vähintään 6,0 g/100 g
KASVIPOHJAISET TUOTTEET	Maustamattomat juomat	• kovaa rasvaa enintään 0,4 g/100 g • sokereita enintään 5,0 g/100 g • suolaa enintään 0,13 g/100 g
	Maustetut juomat	• kovaa rasvaa enintään 0,4 g/100 g • sokereita enintään 6,0 g/100 g
	Lusikoitavat tuotteet	• kovaa rasvaa enintään 1,0 g/100 g • sokereita enintään 10 g/100 g • suolaa enintään 0,25 g/100 g
	Ruuanvalmistustuotteet (esim. ruokakerman tapaan käytettävät)	• rasvaa enintään 15,0 g/100 g • kovaa rasvaa enintään 33 % rasvasta • suolaa enintään 0,75 g/100 g
	Kasviroteiinituotteet	• rasvaa enintään 8,0 g/100 g tai rasvaa enintään 10,0 g/100 g ja kovaa rasvaa enintään 33 % rasvasta • suolaa enintään 1,0 g /100 g
	Valmiit ateriat	• rasvaa enintään 2,0 g/100 g tai rasvaa enintään 8,0 g/100 g ja kovaa rasvaa enintään 33 % rasvasta • suolaa enintään 0,75 g/100 g

KOHTI YHTEISTÄ YRITYSKULTTUURIA

'Raisiolaisuuden sydämessä' -valmennuksella on vuonna 2023 lähdetty etsimään raisiolaisuuden ydintä ja kulttuurin kulmakiviä – niitä asioita, joita henkilöstömme pitää kaikkein tärkeimpinä. Tavoitteena on ollut selkiyttää yhteisiä toimintatapoja, antaa työkaluja arkeen sekä tuoda ihmiset yhteen jakamaan ajatuksia ja kokemuksia.

Vuonna 2021 alkanut muutosmatkamme on jatkunut. Muutosmatkamme tavoitteena on yhteisen, uudenlaisen yrityskulttuurin vahvistaminen ja yhteisten toimintatapojen kehittäminen ja sitä kautta strategian tukeminen käytännössä.

Vuoden aikana lähes koko henkilöstö on osallistunut 'Raisiolaisuuden sydämessä' -valmennuksiin, joissa on pohdittu erityisesti arvoja ja johtamisen periaatteita. Valmennuksissa syntyneiden henkilöstön ajatusten perusteella on kiteytetty Raision yrityskulttuurin voimavarat: töihin on kiva tulla, vain yhdessä voimme onnistua sekä uudistumme ja kehitymme jatkuvasti. Näitä voimavaroja ja teemoja vahvistamme ja kehitämme myös tulevaisuudessa.

Työtyytyväisyys on hyvällä tasolla

Vuoden 2023 lopussa toteutettu henkilöstökysely osoittaa yrityskulttuurin ja työtyytyväisyyden positiivista kehitystä verrattuna vuonna 2022 tehtyyn henkilöstökyselyyn. Yleisesti ottaen työtyytyväisyys Raisiolla on hyvä.

Aiemminkin korkeana ollut vastausprosentti nousi nyt peräti 91 prosenttiin. Poikkeuksellisen korkea vastausprosentti kertoo henkilöstön sitoutumisesta. Sitoutumisesta ja halusta olla mukana kehittämässä yrityksen käytäntöjä kertoo myös avointen palautteiden määrä: kyselyssä annettiin peräti 1116 kommenttia. Vastaajien määrä oli 294 henkilöä.

Raision vahvuudeksi nousee tulosten mukaan esihenkilötyöskentely, joka saa hyvät arviot henkilöstöltä. Henkilöstö kokee saavansa riittävästi vastuuta ja vapautta tehtävien toteuttamiseen ja myös luottamus esihenkilöiden ja tiimien välillä on hyvä. Raision eNPS-luku – Employee Net Promoter Score – on noussut ja oli 39,5, kun se edellisessä henkilöstötutkimuksessa oli 19. Vaikka eNPS-lukuun tuleekin suhtautua kriittisesti, se on kuitenkin hyvässä linjassa kyselyn muiden tulosten kanssa.

Kyselyn tulokset osoittavat, että Raision henkilöstö on ylpeä yrityksen tuotteista ja brändeistä: valtaosa sanoo todennäköisesti suositteluvansa yrityksen tuotteita. Positiivisia vastauksia antoi 79 %; passiivisia oli 18 % ja arvostelijoita oli 3 %.

Vuoden 2023 henkilöstökyselyssä kysyttiin ensimmäisen kerran tyytyväisyyttä yrityksen hybridityökäytäntöön. Käytäntöihin ollaan yleisesti ottaen tyytyväisiä tehtävissä, joissa näitä voidaan noudattaa. Useimmissa tehtävissä, joissa on mahdollista noudattaa hybridityömallia, henkilöstö työskentelee etänä

TERVEELLISEN RUUAN AMMATTILAISET – PÄÄTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

- Tähtäämme erinomaiseen työntekijäkokemukseen. Meillä on niin hyvä olla töissä, että henkilöstömme kertoo yleensä olevansa osa kansainvälisen Raision tulevaisuutta.
- Tuemme henkilöstömme terveellistä elämäntapaa ja hyvinvointia.
- Tuemme monimuotoisuutta tarjoamalla kaikille tasapuoliset mahdollisuudet yrityksessämme.

2–3 päivää viikossa. Kriittisimpiä vastaajat olivat kysymyksissä 'meillä on riittävästi aikaa asioiden parantamiselle ja kehittämiseksi', 'emme pelkää tehdä virheitä', 'suhtaudumme avoimesti ja uteliaasti uusiin asioihin' sekä 'yhteistyö tiimien ja maiden välillä sujuu hyvin'. Näissäkin vastausten keskiarvo oli kuitenkin 6,4 tai sen yli, kun vastausten skaala oli välillä 1–10.

Henkilöstömme lukuina

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden 2023 lopussa 338 (2022: 344, 2021: 388) henkilöä. Henkilöstöstä 13 (2022: 14, 2021: 19) prosenttia työskenteli Raision ulkomaan yksiköissä. Raportoimme luvuissa jatkuvat liiketoiminnot, eivätkä vuosien 2023 ja 2022 henkilöstöluvut siksi sisällä enää Raisioaqua Oy:n henkilöstöä: valmistelut Raisioaqua Oy:n myymiseksi käynnistettiin vuonna 2022, ja se myytiin vuonna 2023. Vuoden 2021 lukua ei ole muutettu vertailukelpoiseksi.

Työehtosopimusten piiriin kuuluu 49 % henkilöstöstä. Työehtosopimusten piiriin eivät kuulu johtajat eivätkä ylemmät toimihenkilöt. Ylemmillä toimihenkilöillä on erillinen sopimus työnantajan kanssa.

Raision palkat ja palkkiot jatkuvien toimintojen osalta vuonna 2023 olivat 26,2 (2022: 24,6; 2021: 27,4) miljoonaa euroa henkilösivukuluineen.

Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusio

Vastuullisuusohjelmamme yksi keskeinen tavoite on monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja inklusion tukeminen, ja siihen liittyen olemme käynnistäneet työn luodaksemme Diversity, Equity & Inclusion -suunnitelman.

Vuonna 2023 olemme tehneet itsearviointia määrittäessämme, mikä tilanne yrityksessämme on näiden suhteen. Vasta sen jälkeen voimme edetä suunnitelman tekemisessä ja tavoitteiden määrittelyssä. Vuonna 2024 työtä jatketaan perustamassamme DEI-työryhmässä.

HENKILÖSTÖTIETOJA	2023*	2022*	2021
Henkilöstön vaihtuvuus (%)	10,5	13,4	9,3
Uudet työntekijät (HC)	40	55	42
joista Suomessa	32	41	32
joista ulkomailla	8	14	10
Lähteneet työntekijät (HC)***	31	37	30
joista Suomessa	22	25	28
joista ulkomailla	9	12	2
Tapaturmat (LT11)	5	4	12
Tapaturmataajuus/milj. työtuntia	10**	6	19
Ennakoivat työturvallisuustoimet	1197	904	451
Sairauspoissaolot % teoreettisesta työajasta	2,7	3,6	2,2
Käydyt kehityskeskustelut (%)	73,8	81,1	95,9
Toimitusjohtajan palkan suhde henkilöstön keskiarvopalkkaan ilman sivukuluja ja ilman palkkioita	9,8:1	9,5:1	9,5:1

LT11 (Lost time injury 1) sisältää tapaturmat, jotka ovat johtaneet joko yhden tai useamman päivän poissaoloon. Ennakoivien työturvallisuustoimien luku sisältää turvallisuushavainnot, läheltä piti -tilanteet, turvavartit, työnriskien ja -vaarojen arvioinnit ja turvakierrokset.

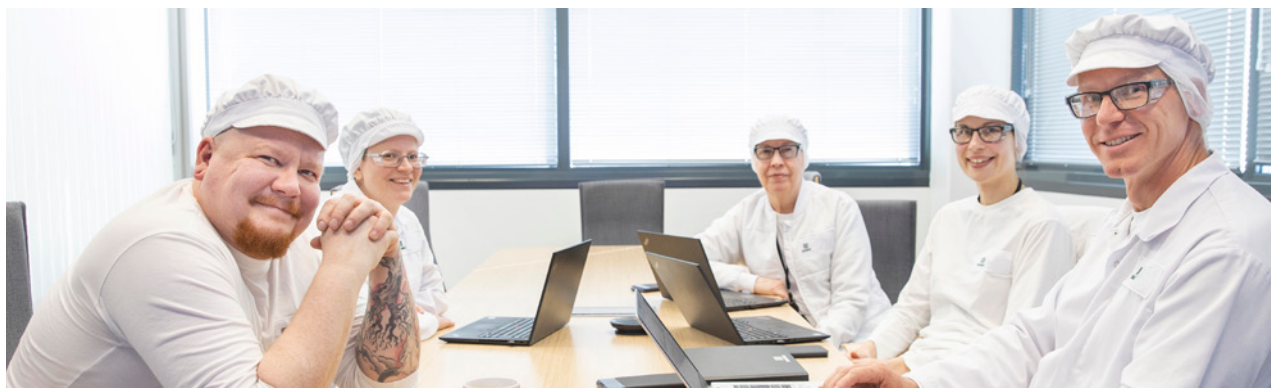
*Vuoden 2022 ja 2023 luvut sisältävät vain jatkuvat liiketoiminnot, ei Raisioaquan lukuja.

**Luku ei ole vertailukelpoinen, koska työtuntilaskenta on muuttunut ja kumulatiivinen työtuntimäärä on tästä syystä merkittävästi poikkeava. Vuonna 2022 työtunnit on laskettu pääosin teoreettisina tunteina, vuonna 2023 pääosin tehtyinä tunteina.

***Sisältää omasta pyynnöstään lähteneet ja eläkkeelle jääneet.

Terveellisen ruuan ammattilaiset -osion taulukoiden luvut sekä eNPS-luku on varmennettu. Löydät EY:n riippumattoman varmennusraportin vastuullisuusosion lopusta.

RAISIO-KONSERNIN HENKILÖSTÖ VUODEN LOPUSSA

Ilmoitettu henkilölukuina (headcount)	2023				2022				2021			
	Naiset	Miehet	Ei tiedossa	Yht.	Naiset	Miehet	Ei tiedossa	Yht.	Naiset	Miehet	Ei tiedossa	Yht.
henkilömäärä	186	152		338	192	152		344				388
henkilöstön keski-ikä*	43,7	47,3		45,3				44,8				45,6
Alle 30-vuotiaat*	17	10		27								
30-50-vuotiaat*	110	72		182								
Yli 50-vuotiaat*	59	70		129								
toistaiseksi voimassa oleva työsuhde	180	148		328	178	146		324				368
määräaikainen työsuhde	6	4		10	14	6		20				20
tarvittaessa työhön kutsuttavat (nollatuntisopimus)	7	5		12	1	3		4				
kokoaikaiset	179	146		325	185	147		332				373
osa-aikaiset	7	6		13	7	5		12				15
esihenkilötehtävissä	37	37		74	31	37		68				67
johtoryhmä	4	4		8	4	4		8				8
hallitus	2	4		6	2	3		5				5

*Ikäjakamaa ei ole raportoitu aiempina vuosina

HENKILÖSTÖ VUODEN LOPUSSA MAITTAIN

Ilmoitettu henkilölukuina (headcount)	2023				2022				2021			
	Iso- Suomi	Britannia	Puola	Muut	Iso- Suomi	Britannia	Puola	Muut	Iso- Suomi	Britannia	Puola	Muut
henkilömäärä	293	17	13	15	295	19	17	13	314*	21	19	34**
toistaiseksi voimassa oleva työsuhde	285	17	13	13	278	17	17	12				
määräaikainen työsuhde	8	0	0	2	17	2	0	1				
tarvittaessa työhön kutsuttavat (nollatuntisopimus)	12	0	0	0	4	0	0	0				
kokoaikaiset	283	16	13	13	283	18	17	12				
osa-aikaiset	10	1	0	2	12	1	0	1				

* Sisältää vuonna 2021 organisaatioon kuuluneen Raisioaquan henkilöstön.

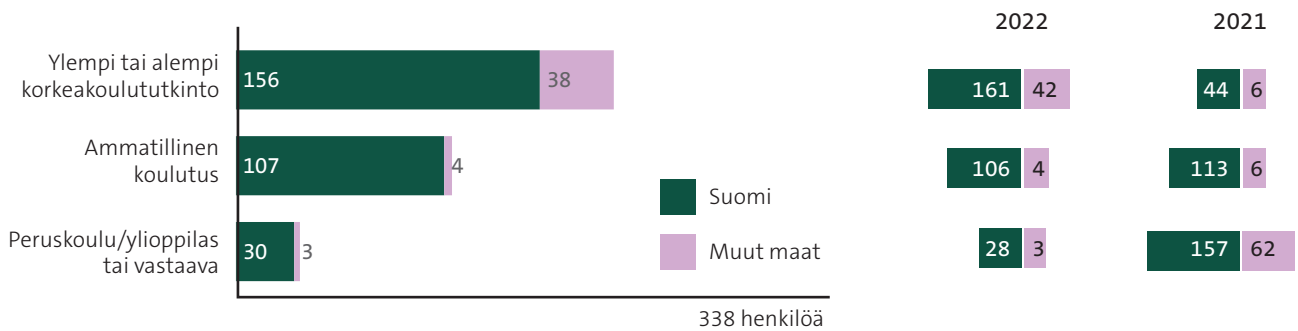
** Sisältää vuonna 2021 organisaatioon kuuluneen Venäjän henkilöstön.

Vuonna 2021 ei ole raportoitu henkilöstön työsuhdetietoja.

MUU RAISIOLE TYÖSKENTELEVÄ HENKILÖSTÖ

Ilmoitettu henkilölukuina (headcount)	2023	2022	2021
Henkilöt, jotka eivät ole Raision palveluksessa: vuokratyöntekijät, oppisopimusopiskelijat ja harjoittelijat	0	5	

HENKILÖSTÖN KOULUTUSTAUSTA 2023

Henkilöstökyselyn tulokset osoittavat, että Raision henkilöstö on ylpeä yrityksen tuotteista ja brändeistä: valtaosa sanoo todennäköisesti suosittellevansa yrityksen tuotteita. Positiivisia vastauksia antoi 79 %; passiivisia oli 18 % ja arvostelijoita oli 3 %.

Raision turvallisuuskulttuuri hyvällä tasolla

Keväällä 2023 toteutetun turvallisuuskyselyn mukaan raisiolaiset kokevat yrityksen turvallisuuskulttuurin olevan hyvällä tasolla. Parasta tulosten mukaan on positiivinen pohjavire ja asenne: henkilöstö on valmis kehittämään turvallisuuskulttuuria ja sitoutumaan siihen arjessa.

Turvallisuuskysely toteutettiin, kun Raisio lähti mukaan Tampereen yliopiston tutkimushankkeeseen 'Turvallisuuskulttuurin kehittäminen elintarviketeollisuudessa'. Hankkeessa ovat mukana Raision lisäksi muista elintarvikeyrityksistä muun muassa Fazer, Saarioinen ja Snellman. Raisiolla kyselyn vastausprosentti oli 54, mikä on jonkin verran korkeampi kuin hankkeessa keskimäärin (46 %). Vastaukset ovat hyvin samansuuntaisia riippumatta siitä, työskenteleekö vastaaja tuotannossa vai hallinnollisissa tehtävissä. Myöskään henkilöstöryhmien välillä ei ole eroja.

Vahvimmiksi osa-alueiksi vastaajat kokivat olemassa olevan turvallisuusraportointijärjestelmän eli Quenticin, jolla turvallisuusasiat Raisiossa raportoidaan. Positiivisiksi nousivat myös asenteet turvallisuutta ja siihen liittyvää viestintää kohtaan sekä turvallisuustasoon vaikuttavien muutosten tukeminen. Kehityskohteiksi tunnistettuja asioita siis korjataan ja asiat kehittyvät eteenpäin. Tuloksista näkyy myös vastaajien kokemus siitä, että työpaikalla voidaan puhua vapaasti ja avoimesti turvallisuusasioista.

Eniten kehitettävää löytyy esihenkilöiden kouluttamisesta ja koulutuksen systemaattisuudesta. Siihen liittyy kiinteästi myös organisaation tapa jakaa turvallisuuteen liittyvää tietoa. Turvallisuusasioissa kuten monessa muussakin teemassa johtaminen on viestintää ja sitä vastaajat kaipaavat lisää. Tähän onkin jo tartuttu mm. painottamalla esihenkilöiden vastuuta turvavarttien pitämisestä omille joukoilleen.

Kyselyn ja sen tulosten analysoinnin perusteella turvallisuuden kehittämiseksi on tehty suunnitelma, johon on valittu kolme pääteemaa: riskinoton ja ”sankarikulttuurin” taklaaminen, välittäminen ja vuorovaikutus sekä esihenkilöiden turvallisuusosaamisen kehittäminen ja tukeminen. Kehityskohteet ja toimenpiteet on ideoitu ja valittu yhdessä henkilöstöryhmien edustajien kanssa. Kehityskohteet on jaettu pienempiin hankkeisiin, joiden toteutus alkaa vuoden 2024 alussa.

Ennakoiva työturvallisuustyö lisääntynyt

Keskeinen osa työturvallisuuskulttuurin vahvistamista on ennakoiva työturvallisuustyö. Ennakoivan työturvallisuustyön mittareina käytämme turvallisuushavaintoja, turvavartteja, läheltä piti -tilanneilmoituksia, turvakierroksia sekä työnriskien ja -vaarojen arviointeja. Lisäksi jokaisen tapaturman tutkinta-prosessiin kuuluu korjaavien toimenpiteiden määrittely, avoin viestintä organisaation sisällä ja vertaisoppiminen.

Työturvallisuuskulttuurin kehittämiseksi tehty työ näkyy ennakoivien työturvallisuustoimien määrässä. Merkittävin kasvu näkyi turvallisuushavaintojen ja turvavarttien määrässä. Ennakoivia työturvallisuustoimia tehtiin yhteensä 1197 (2022: 904, 2021: 452) kappaletta.

Vuonna 2023 tapaturmien määrä nousi hieman: vähintään yhden poissaolopäivän aiheuttaneita työtapaturmia (LT11) kirjattiin 5 (2022: 4, 2021: 12). Tapaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohti oli 10 (2022: 6, 2021: 19). Vuoden 2023 tapaturmataajuusluku ei ole vertailukelpoinen, koska työtuntilaskenta on muuttunut. Vuonna 2022 työtunnit on laskettu pääosin teoreettisina tunteina ja vuonna 2023 pääosin tehtyinä tunteina. Muutoksen vuoksi kumulatiivinen työtuntimäärä on merkittävästi poikkeava.

Tavoitteena on edelleen kasvattaa ennakoivan turvallisuustyön määrää, sillä esimerkiksi turvallisuushavaintojen kirjaamisen korjaustoimenpiteineen tiedetään selkeästi laskevan työtapaturmien määrää. Toinen keskeinen painopiste tulevaisuuden työssä on turvallisuusjohtamisen kehittäminen.

OMALLE TUOTANNOLLE ON LÖYDETTY HIILINEUTRAALIT ENERGIRATKAISUT

Joulukuusta 2023 tuli Raisiolla merkittävä virstanpylväs: viimeinenkin omista tehtaistamme siirtyi hiilineutraalin energian aikaan.

Yksi vastuullisuusohjelmamme keskeisistä tavoitteista on se, että oma tuotantomme on hiilineutraalia. Tavoitteemme onkin ollut, että omaa tuotantoa koskevat hiilineutraaliusratkaisut löydetään vuoden 2023 loppuun mennessä.

Viimeinen puuttuva palanen on ollut Kauhavan tehdas, joka tuli Raisio-konsernin omistukseen keväällä 2021. Kauhavan tehtaalla siirryttiin tuotannossa tarvittavan höyryn osalta biopolttoaineen käyttöön maaliskuussa 2023. Myös tehdaskiinteistön lämmön tuotantoon löytyi hiilineutraali ratkaisu, kun lämpöä tehtaallemme tuottava Kauhavan Kaukolämpö Oy liittyi lämmön tuotannon osalta energian alkuperätakuujärjestelmään. Sen myötä voimme olla varmoja, että Kauhavan tehtaan kiinteistö lämpiää uusiutuvalla puuhakkeella tuotetulla lämmöllä.

Koska Kauhavan ratkaisut löytyivät vuoden 2023 aikana, vuotta kuvaava hiilineutraaliuslukumme ei vielä ole täysin sata, vaan 99,7%.

Nokian myllylle ja Raisionkaaren alueelle löydettiin hiilineutraalin energian ratkaisut jo aiemmin. Nokian myllyllä otettiin kesällä 2021 käyttöön lämpölaitos, joka hyödyntää myllyn sivujakeita eli kauran kuorta lämmön ja höyryn tuotannossa. Lämpölaitos on osoittautunut hyväksi keinoksi varmistaa paitsi vastuullisen, myös kustannustehokkaan, energian saanti. Lämpölaitoksen käyttöönoton myötä Raision omat tuotantolaitokset eivät enää ole olleet riippuvaisia maakaasusta. Nokian myllyn lämpölaitos tuottaa lämpöä myös yli oman tarpeemme: myllyltä ylijäävä hukkalämpö hyödynnetään Leppäkosken Lämmön Nokian kaukolämpö-verkossa. Nokian myllyn alueella sijaitseva vanha lämpölaitos jätettiin alueelle vara- ja huippuenergalaitokseksi, ja siellä alettiin keväällä 2022 käyttää polttoaineena biokaasua.

Raisionkaaren tehdasalue on ollut hiilineutraali jo vuodesta 2018 lähtien: alueen lämpö ja höyry saadaan tehdasalueen omasta bioenergalaitoksesta.

Ostamme myös kaikille tehtaillemme hiilineutraalisti tuotettua sähköä.

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOTOIMET – PÄÄTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

- Raision oma tuotanto on hiilineutraalia vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Raportoimme Raision arvoketjun Scope 3 -hiilidioksidipäästöt vuodelta 2022 ja asetamme tavoitteet ja aikataulun päästöjen vähentämiseksi.
- Vähennämme ruoka- ja tuotantohävikkiä ja hyödynnämme tuotannon sivuvirtoja koko arvoketjussa.

MIKÄ ON ALKUPERÄTAKUUIJÄRJESTELMÄ?

Uusiutuvan energian alkuperätakuujärjestelmä on mekanismi, jolla varmistetaan, että energian ostaja voi todella ostaa ja käyttää uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaa energiaa – sähköä, kaasua ja vetyä tai lämpöä ja jäähdystystä. Järjestelmä takaa, ettei monista eri lähteistä energiaa tuottava yritys voi myydä tuottamaansa uusiutuvaa energiaa moneen kertaan. Lämmityksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä ja toiminnan valvojana toimii Energiavirasto.

ORGANISAATION ENERGIANKULUTUS	2023*	2022	2021
Oma energiantuotanto			
uusiutumattomat polttoaineet (diesel) Mwh	200	1 000	1 000
uusiutuvat polttoaineet (hake) Mwh	53 100	53 000	55 000
Oma energiantuotanto yhteensä	53 300	54 000	56 000
Ostettu energia			
sähkön osuus Mwh	43 200	44 000	47 000
lämmön ja höyryn osuus Mwh	12 400	13 000	10 000
Ostettu energia yhteensä Mwh	55 600	57 000	57 000
Myyty energia Mwh			
sähkön osuus Mwh	-10 500	-11 000	-6 500
lämmön ja höyryn osuus Mwh	-20 600	-22 000	-11 500
Myyty energia yhteensä	-31 100	-33 000	-18 000
Oma energiankulutus yhteensä Mwh**	77 800	78 000	95 000
Energia Mwh/tuotetonni	0,74	0,71	0,65

* Vuoden 2023 luvut pyöristetty lähimpään sataan, aiemmat tuhanteen megawattituntiin.

** Oma energiankulutus yhteensä = oma energiantuotanto + ostettu energia – myyty energia
Tämän taulukon luvut on varmennusraportin vastuuosion lopusta. Laskenta perustuu GRI-standardiin. Lämmön ja höyryn osuutta ei ole raportoitu erikseen, koska niille ei ole erillistä mittausta kaikilla tehtailla.

Tuotamme vähemmästä entistä enemmän

Tavoitteemme on hyödyntää materiaalit tehokkaasti: tuottaa vähemmästä entistä enemmän, ympäristönäkökulmat huomioiden. Materiaalitehokkuuden tavoitteena on vähentää ruoan valmistuksen, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutuksia. Raisonin materiaalitehokkuustyön keskiössä ovat uusiutuvista materiaaleista valmistetut, kierrätettävät pakkaukset, elintarvike- ja ruokahävikin pienentäminen sekä tuotannon sivu- ja jätevirtojen parempi hyödyntäminen.

UUSIA KÄYTÄNTÖJÄ HÄVIKIN VÄHENTÄMISEKSI

Olemme jatkaneet vuoden 2022 materiaalitehokkuuskatselmuksen perusteella tehtyä työtä ja kehittäneet edelleen tapoja hyödyntää tehtaiden tuotannossa syntyviä sivuvirtoja.

Nokian valmistusprosessia kehitetty

Olemme kehittäneet Nokian myllyn valmistusprosessia, jotta kauranjyvät saadaan hyödynnettyä hiutaleiden valmistuksessa entistä tehokkaammin. Näin jyvistä saadaan hyödynnettyä elintarvikkeiksi aiempaa suurempi osa, ja entistä vähemmän päätyy rehun raaka-aineeksi tai jätteeksi.

Pelastetut pastat

Torino®-pastojen ja -makaronien valmistuksessa syntyy aina valmistuserän alussa ja lopussa pieni määrä hieman vinksahaneita yksilöitä, jotka eivät täytä Torino®-tuotteiden tiukkoja muotovaatimuksia. Tästä huolimatta maku on yhtä hyvä kuin muotovalioilla kavereillakin. Siksi syntyi hävikin vähentämisen hengessä kaksi uutta Torino®-tuotetta: Mokaronimix ja Pelastetut pastat!

Tuotteet sisältävät sekalaisen yhdistelmän eri pastamuotoja, ja ne on jaoteltu keittoajan mukaan. Pelastetut pastat kypsyvät noin 7 minuutissa ja Mokaronimixin muodot noin 10 minuutissa. Tuotteet eivät ole osa jatkuvaa valikoimaa, vaan niitä syntyy erissä aina tilanteen mukaan.

VAKIINTUNEITA KÄYTÄNTÖJÄ HÄVIKIN VÄHENTÄMISEKSI

Kauran kuoresta lämpöä kaukolämpöverkkoon

Nokian myllyn lämmön ja höyryn tuotannossa käytetään energianlähteenä tehtaan prosessissa syntyvää sivujaetta, kauran kuorta. Lämpöä syntyy toisinaan myös yli oman tarpeen, joten myllyltä ylijäävä hukkalämpö hyödynnetään Leppäkosken Lämmön kaukolämpöverkossa Nokialla.

Gluteenia sisältävät hiutaleet muuhun käyttöön

Nokian myllyssämme valmistetaan gluteenittomia kauratuotteita omalla tuotantolinjalla. Tuotantoprosessissa on useita erilaisia puhdistusvaiheita ja laadunvarmistuspisteitä, joiden avulla varmistetaan, että gluteenittomien tuotteiden valmistuksessa käytetty kaura on vähintään yhtä puhdasta kuin puhdaskaura. Tuotteiden gluteenittomuus varmistetaan analysoimalla jokaisesta tuotantoerästä useita, säännöllisin väliajoin otettuja näytteitä. Joskus voi käydä niin, että analyysit kertovat erän sisältävän gluteenia, jolloin erää ei käytetä lainkaan gluteenittomiin tuotteisiin. Hukkaa siitä ei kuitenkaan synny, koska silloin erä käytetään ei-gluteenittomien tuotteiden raaka-aineena.

Eläinrehua

Hyödynnämme tuotannon sivuvirtoja laajasti. Esimerkiksi kauran kuorta syntyy tuotannon sivuvirtana, yli oman tarpeen. Se kauran kuori, mitä Nokian myllyllä ei tarvita höyryn ja lämmön tuotantoon, myydään eläinrehujen tuotantoon. Myös Raision myllyn prosessissa syntyvä seosjauho hyödynnetään eläinrehujen raaka-aineena.

Hyväntekeväisyyteen

Jos käy niin, että tuotannosta syntyy tuotteita, jotka ovat syömäkelpoisia, mutta jotka eivät täytä kaikkia laatuvaatimuksiamme esimerkiksi pakkausmerkintöjen osalta, niitä ei voida myydä kaupoissa. Tällaisia tapauksia varten olemme tehneet Suomessa yhteistyösopimuksen Operaatio Ruokakassin kanssa. Ruokakassin kanssa tuotetiedot täydennetään esimerkiksi tarrojen avulla, ja tuotteet jaetaan ruokakassien mukana hyväntekeväisyyteen. Raisio on tehnyt Operaatio Ruokakassin kanssa yhteistyötä pitkään, useiden vuosien ajan.

Härkäpapumuru

Kauhavan tehtaallamme Härkis®-härkäpapusuikaleiden valmistuksessa syntyy hienojakoisempaa härkäpapumurua, joka pakataan rasioihin ja tarjotaan ihmisille...noh, härkäpapuruna!

*Hävikistä voi syntyä
herkullisia innovaatioita!*

Tavoitteena jätemäärien vähentäminen

Päättävöitteemme on vähentää jätteen kokonaismäärää ja löytää uusia hyödyntämismahdollisuuksia sivuvirroille. Toisena tavoitteena on nostaa kierrätysaste 85 prosenttiin vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vuonna 2023 keskimääräinen kierrätysasteemme oli 87 %. Hyödynnämme ympäristöhavaintojen kirjaamiseen Quentic-järjestelmää. Järjestelmään kirjataan sekä tapah-tuneita asioita, jotta saamme tiedot kerättyä, mutta myös parannusideoita, jotka liittyvät muun muassa ympäristöön, hävikkiin ja jätteisiin.

Teemme jätetuotokumppanimme Lassila & Tikanojan kanssa jatkuvaa kehitystyötä kierrätyksen parantamiseksi ja sivuvirtojen hyödyntämiseksi. Tänä vuonna osallistuimme Lassila & Tikanojan kiertotalousaiheiseen hackathoniin, jonka tavoitteena oli yhdessä ideoida uusia tapoja hyödyntää tuotannostamme syntyviä sivuainevirtoja.

JÄTTEET	2023	2022	2021
Ei-vaaralliset jätteet			
Kierrätys ja uudelleen-käyttö, tonnia	2522	2 555	
Muu hyödyntäminen*	243	550,5	4 454*
Loppukäsittely, tonnia	112	71,5	262
Vaaralliset jätteet			
Kierrätys, tonnia	9	10	264
Loppukäsittely, tonnia	24	27	32
Jätteet yhteensä			
Jätteet yhteensä, tonnia	2910	3 214	5 013
Jätteet yhteensä, kg/tuotetonni	28	29	34

* "Muu hyödyntäminen" vuodelta 2021 sisältää myös kierrätyksen ja uudelleenkäytön.

Vuonna 2023 kierrätysasteemme oli 87 %. Tavoitteemme on 85 % vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vesi

Käytämme vettä muun muassa teollisuushöyryn tuotantoon ja tuotannon prosesseihin. Noin puolet käyttämästämme vedestä kuluu omaan energiantuotantoon eli teollisuushöyryn tuottamiseen. Toinen puoli vedestä kuluu tuotannon prosesseihin. Teollisuushöyryä käytetään laajasti tuotannoissa sekä rakennusten lämmityksessä. Veden käyttömääriä seurataan säännöllisesti ja sen käyttöä pyritään vähentämään entisestään.

Veden kulutus ja jäteveden määrä vaihtelevat paljon Raision eri tehtaiden välillä. Näin ollen tuotantomäärien vaihtelut vaikuttavat suuresti veden kulutukseen ja jäteveden määrään konsernitasonla.

Kaikki omat tuotantolaitoksemme sijaitsevat alueilla, joissa veden riittävyys ja puhtaus ovat hyvällä tasolla. Raisionkaaren tehdasalueen tuotantolaitoksissa käytetty vesi on kunnallisen vedenjakelun kautta tulevaa tekopohjavettä. Kaikkien tehtaiden ja toimitilojen jätevedet johdetaan kunnallisen viemäri-verkoston kautta jätevedenpuhdistamolle. Raisionkaaren tehdasalueella jätevedet käsitellään ensin omassa jäteveden esikäsittelylaitoksessa.

VESI JA JÄTEVESI	2023	2022	2021
Veden käyttö			
Vesi, 1000 m ³	170	194	201
Vesi, m ³ /tuotetonni	1,62	1,76	1,4
Jätevesi			
Jätevesi, 1000 m ³	91	93	91
Jätevesi, m ³ /tuotetonni	0,87	0,85	0,62

Scope 3 -hiilijalanjälkilaskelmat

Yhteistyössä Suomen Luonnonvarakeskuksen kanssa olemme laskeneet epäsuorat hiilidioksidipäästöt eli Scope 3 -päästöt. Laskenta perustuu Greenhouse Gas (GHG) -protokollan Scope 3 -ohjeistukseen. Mukaan on laskettu toimintaamme liittyvät epäsuorat päästöt, jotka aiheutuvat päästölähteistä, jotka eivät ole yrityksen omistuksessa tai hallinnassa. Upstream-päästöihin luetaan epäsuorat päästöt ennen tuotteiden valmistusta ja downstream-päästöihin epäsuorat päästöt tuotteiden valmistumisen jälkeen.

Scope 3-laskelmamme osoittaa, että elintarviketeollisuudelle tyypillisesti suurin osa Scope 3 -päästöistämme syntyy raaka-aineiden tuotannosta ja viljelystä. Pääraaka-aineemme eli viljojen osuus hiilidioksidipäästöjen kokonaisuudesta on noin 65 %. Laskelma vahvistaa näkemystämme siitä, että jatkossa meidän tulee tehdä vahvemmin yhteistyötä toimitusketjun, ja erityisesti alkutuottajien, kanssa kokonaispäästöjen vähentämiseksi. Olemmekin aloittaneet projektin, jossa keräämme tarkempaa tilakohtaista tietoa viljojen, erityisesti kauran, hiilijalanjäljen määrittämiseksi. Päästöjen vähentäminen vaatii pitkäjänteistä työtä kaikilta osapuolilta. Yksityiskohtaisten tietojen kerääminen on työlästä ja viljelyssä vuosittaiset satovaihtelut ovat suuria, joten muutosten vaikutukset näkyvät viivellä.

Vuoden 2022 tasoon verrattuna Scope 3 -kokonaispäästöt ovat laskeneet. Tämän taustalla ovat vaihtelut raaka-aineiden käyttömäärissä.

Osan laski Luke, osa laskettiin itse

Suomen Luonnonvarakeskus laski ostettujen tuotteiden ja palvelujen osuuden sekä ostettujen raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen kuljetukset. Laskimme itse jätteiden, työmatkaliikenteen, tuotteiden käytön ja pakkausten kierrätyksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt. Halusimme selvittää myös ne, jotta näemme niiden osuuden kokonaisuudessa. Laskemat osoittavat, että niiden merkitys on kokonaisuuden kannalta pieni.

Käytön aikaisten päästöjen laskeminen

Kun laskimme tuotteiden käytön aikaisten päästöt, käytimme laskennassa olemassa olevia tuotekategorioita, joita ovat esimerkiksi juomat, pastat, hiutaleet ja leseet sekä jauhot.

Tarkastelimme tuotteiden käyttöä kahdesta näkökulmasta eli säilyvyyden ja valmistuksen näkökulmasta.

Säilyvyyden osalta arvioimme, millaista säilytystä tuote vaatii ja paljonko tuotteen säilyttäminen vie energiaa. Säilytysvaihtoehtot olivat huoneenlämpö, pakastus tai jääkaappisäilytys. Säilytysvaihtoehto valittiin pakkauksessa olevan ohjeen mukaan. Huoneenlämmössä säilyvien tuotteiden säilytys ei kuluta energiaa, joten siltä osin niiden hiilidioksidipäästöksi laskettiin 0. Kylmäsäilytyksen ja pakastuksen energiankulutukseen vaikuttaa myös säilytysaika, ja säilytysaika määriteltiin tuotteen säilyvyysajan perusteella. Kylmäsäilytykselle laskettiin keskimääräinen energiankulutus, jonka perusteella laskettiin hiilidioksidipäästöt.

Tuotteen käytön näkökulmasta hiilidioksidipäästöihin vaikuttaa, käytetäänkö tuotetta sellaisenaan vai käytetäänkö tuotetta ruuanvalmistuksessa. Käyttötapoja voi olla monenlaisia, ja päädyimme käyttämään laskennassa kunkin kategorian suurivolyymisimmän tuotteen pakkauksessa olevan reseptin tai käyttöohjeen käyttötapaa. Valmistuksen osalta päästöt määriteltiin joko sen mukaan, paljonko energia tarvitaan valmistukseen uunissa tai sen mukaan, paljonko keittämistä vaativien tuotteiden valmistuksessa tarvitaan energiaa veden keittämiseen.

Hiilijalanjäljen muodostuminen:

Olemme pyrkineet huomioimaan hiilijalanjälkilaskelmassamme mahdollisimman kattavasti koko elinkaaren. Scope 3-laskelmamme sisältää vaikutukset alkutuotannosta tuotteen käyttöön ja tuotepakkausten kierrättämiseen asti.

Hiilidioksidipäästöt, hiilidioksiditonnia tCO₂-ekv

OMA TUOTANTO (SCOPE 1 JA 2)	2023	2022	2021	Laskennan rajaukset
Suorat (scope 1) CO ₂ e-päästöt	50	200	200	Itse tuotetusta energiasta aiheutuvat päästöt. Päästökertoimina on käytetty Motivan julkaisemia polttoainetyyppikohtaisia päästökertoimia. Luku ei sisällä biogeenisiä CO ₂ -ekv-päästöjä.
Epäsuorat (scope 2) CO ₂ e-päästöt (hankintaperusteinen)	0	50	800	Raision omistuksessa ja hallinnassa olevien kiinteistöjen ja tuotantolaitosten käyttämän ostetun energian hankintaperusteiset päästöt. Päästökertoimina on käytetty Motivan julkaisemia päästökertoimia ja energiantuotantolaitoskohtaisia kertoimia näiden ollessa saatavilla. Luku ei sisällä biogeenisiä CO ₂ -ekv-päästöjä.
Epäsuorat (scope 2) CO ₂ e-päästöt (sijaintiperusteinen)	2 550	Lukua ei saatavilla	Lukua ei saatavilla	Raision omistuksessa ja hallinnassa olevien kiinteistöjen ja tuotantolaitosten käyttämän ostetun energian sijaintiperusteiset päästöt. Päästökertoimina on käytetty Motivan julkaisemia päästökertoimia ja energiantuotantolaitoskohtaisia kertoimia näiden ollessa saatavilla.
CO ₂ e-päästöt yhteensä (hankintaperusteinen)	50	250	1 000	
CO ₂ e-päästöt yhteensä, t/tuotetonni (hankintaperusteinen)	0,000	0,002	0,007	Tuotetonnit sisältävät ainoastaan Raision omissa tuotantolaitoksissa tuotettut tuotteet ja sivutuotteet.
ARVOKETJU (SCOPE 3)				
Epäsuorat päästöt ennen tuotteiden valmistumista (upstream)				
Ostetut tuotteet ja palvelut	78 800	89 000	Lukua ei saatavilla	Sisältää tuotteiden raaka-aineet ja pakkaukset sekä alihankintana tehdyt tuotteet.
Ostettujen raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen kuljetukset	2 200	2 200	Lukua ei saatavilla	Sisältää raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien kuljetukset.
Jätteet	200	250	Lukua ei saatavilla	Omissa toimipisteissämme syntyvien jätteiden kuljetuksen ja loppukäsittelyn tai kierrätyksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt.
Työmatkaliikenne	250	250	Lukua ei saatavilla	Hiilidioksidipäästöt, jotka aiheutuvat henkilöstön kulkemisesta kodin ja työpaikan välillä. Laskenta perustuu Suomen henkilöstön työmatkaliikenteeseen.
Epäsuorat päästöt tuotteiden valmistumisen jälkeen (downstream)				
Tuotteiden käyttö	1 350	1 500	Lukua ei saatavilla	Ruuanvalmistuksen ja tuotteiden säilytyksen aiheuttamat päästöt. Mukana vain kuluttajatuotteet.
Pakkausten kierrätys	300	350	Lukua ei saatavilla	Kuluttajatuotteiden pakkausmateriaalien kierrätyksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt.
Yhteensä	83 100	92 650		

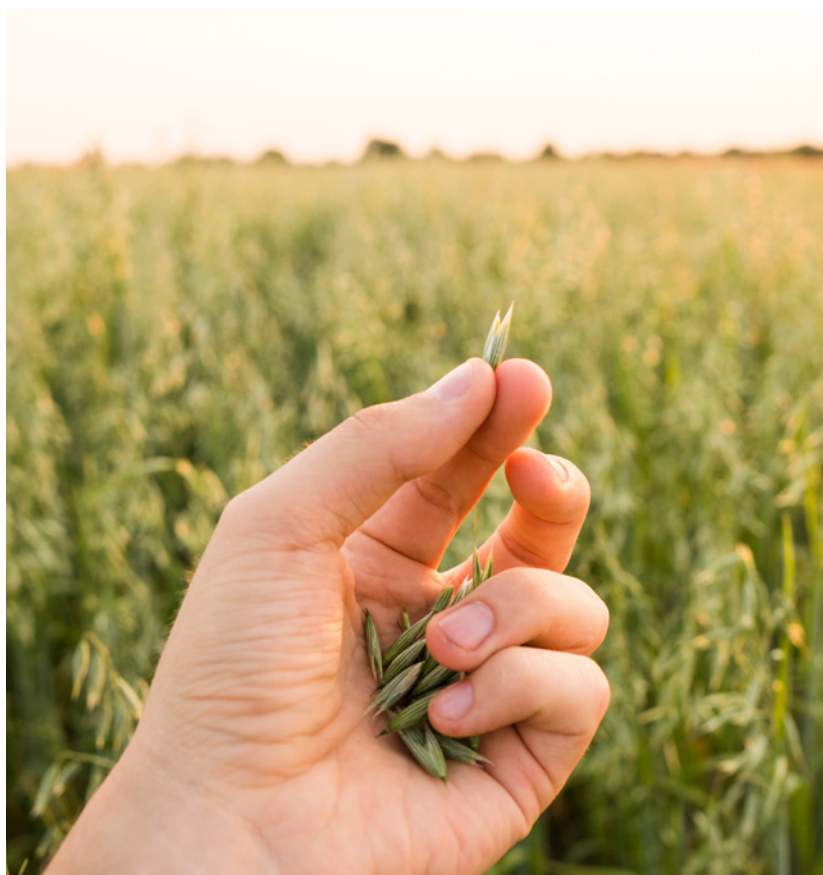
Vuosien 2021–2023 oman tuotannon (Scope 1 ja 2) luvut on varmennettu. Löydät EY:n riippumattoman varmennusraportin vastuuosion lopusta. Laskenta perustuu GHG Protocol -standardiin. Lämmön ja höyryn osuutta ei ole raportoitu erikseen, koska niille ei ole erillistä mittausta kaikilla tehtailla.

Raision käyttämän kauran hiilijalanjälki selvitetään

Olemme aloittaneet viljelytietojen keräämisen käyttämämme kauran osalta yhdessä Envitecpolis Oy:n kanssa. Me tarvitsemme tietoa alkutuotannon osalta, kun laskemme kauratuotteidemme hiilijalanjälkeä. Hankkeeseen osallistuvat viljelijät puolestaan voivat hyödyntää tietoa oman viljelynsä kehittämiseen.

Tarkoituksena on selvittää sopimusviljelijöiden toteutuneiden viljelytietojen avulla Nokian myllyllä käytettävän kauran hiilijalanjälki. Viljelijät saavat tiedon oman viljelyn hiilijalanjäljestä sekä kauran että muiden viljojen osalta. Viljelijöille tarjotaan myös koulutusta ja neuvontaa, miten eri toimenpiteillä voidaan vaikuttaa pellon kasvukuntoon ja pienentää viljelyn hiilijalanjälkeä. Osallistuminen on sopimusviljelijöille vapaaehtoista ja ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena on kerätä tieto kauran osalta.

Valitsimme viljelytietojen keräämisen ja laskelmien laatimisen kumppaniksi Envitecpolis Oy:n. Envitecpolis tarjoaa viljelijöille EnvitecVision-alustan, jonne viljelyn tiedot syötetään. Envitecpolis tarkistaa tiedot ja laskee kauran tuotannolle viljelijäkohtaisen hiilijalanjäljen.

CASE

Hävikistä herkuu yhteistyöllä

Raision ja Nordic Umami Companyn vuonna 2022 alkaneen yhteistyön tuloksia pääsi maistelemaan kesällä 2023, kun tuotannon sivuvirroista valmistettu 'Härkis® tomaattinen maustekastike' tuli tuotenäytteenä osaan K-ryhmän kaupoista Suomessa. Yhteistyössä selvitettiin Raision kasvipohjaisten tuotteiden tuotannosta syntyvien sivuvirtojen hyödyntämismahdollisuuksia luonnollisen umamin valmistuksessa.

Tomaattisen maustekastikkeen raaka-aineet eli härkäpavun kuoret, kauralese ja kaurajauho ovat sivuvirtoja eli raaka-aineet ovat syntyneet muun tuotannon yhteydessä.

Härkis®-tuotteiden valmistuksesta yli jäävälle härkäpavun kuorelle on löytynyt eri yhteistyökumppanuuksien kautta useampia käyttötapoja.

KATSE ENTISTÄ SYVEMMÄLLE TOIMITUSKETJUUN

Sekä viime vuosien maailmantapahtumat että tulossa olevat EU:n kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitteita koskevat muutokset ovat nostaneet elintarvikkeiden koko arvoketjun riskeineen entistä tarkempaan tarkasteluun. Niin myös meillä Raisiolla.

Globaalissa toimintaympäristössä vuodesta 2022 lähtien tapahtuneet radikaalit muutokset ovat vaikuttaneet suuresti raaka-aineiden hankintaan: Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja sodan pitkittyessä raaka-aineiden hinnat ovat nousseet ja saatavuus on heikentynyt. Tällöin erilaiset väärinkäytökset tulevat entistä houkuttelevammiksi, koska niistä saatava taloudellinen hyöty kasvaa. Lisäksi Ukrainassa ja Lähi-idässä käyttävät sodat ovat nostaneet uuden siirtolaisuuden myötä esille mahdollisuuden ihmisoikeusriskien laajentumisesta maihin, joita ei aiemmin ole mielletty riskimaiksi.

Samaan aikaan Euroopan Unionin valmisteleva direktiivi yritystoiminnan kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta nostaa yritysten arvoketjut entistä tarkempaan tarkasteluun, jotta yritykset lisäisivät toimenpiteitään ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi ja ympäristönsuojelun lisäämiseksi.

Yleiset toimintaperiaatteet ja ihmisoikeuspolitiikka

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen luo pohjan arvoillemme ja yleisille toimintaperiaatteillemme, jotka ohjaavat jokapäiväistä työtämme. Toimimme Raisio-konsernille määritellyn globaalin ihmisoikeuspolitiikan mukaan. Sovellamme globaalia ihmisoikeuspolitiikkaa kaikissa Raision konserniyhtiöissä maailmanlaajuisesti.

Raisio-konsernissa noudatetaan voimassa olevia kansainvälisiä ja paikallisia lakeja kaikissa toimintamaissa. Kunnioitamme YK:n ihmisoikeuksien julistusta ja Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden perusoikeuksia. Nämä oikeudet kattavat yhdistymisvapauden, järjestäytymisoikeuden ja oikeuden olla järjestäytymättä, oikeuden työehtosopimusneuvotteluihin, pakkotyön ja lapsityövoiman käytön kiellon sekä työntekijöiden tasa-arvoiset mahdollisuudet ja kohtelun. Raisio-konsernin globaali ihmisoikeuspolitiikka täydentää yhtiön yleisiä toimintaperiaatteita, ja sitä sovelletaan kaikissa Raision konserniyhtiöissä maailmanlaajuisesti.

Raisiolla toimitusketjun vastuullisuuden kehittämisen parissa on tehty töitä jo vuosia. Vaadimme kaikkia toimittajia ja alihankkijoita valvomaan ihmisoikeuksien toteutumista

KESTÄVÄ RUOKAKETJU – PÄÄTAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

- Kehitämme tuotantoketjuamme yhä vastuullisemmaksi arvioimalla tuotantoketjun ihmisoikeusvaikutuksia ja minimoimalla riskejä.
- Minimoimme raaka-aineidemme negatiivisia ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.
- Vaalimme ja edistämme luonnon monimuotoisuutta yhdessä toimittajiemme ja muiden sidosryhmiemme kanssa.

Muuttuvassa toimintaympäristössä raaka-aineiden vastuullinen hankinta ja myös mahdollisten uusien riskien arvioiminen on meillä jatkuvaa kehitystyötä. Haasteiden ratkominen edellyttää koko toimitusketjun yhteistyötä.

toiminnoissaan ja teemme yhteistyötä toimittajien ja alihankkijoiden kanssa varmistaaksemme, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan koko toimitusketjussa. Kaikkien Raision toimittajien ja alihankkijoiden tulee allekirjoittaa Raision tavarantoimittajien eettiset periaatteet. Tarvittaessa käytämme erilaisia työkaluja arvioidaksemme ihmisoikeusriskejä ja -vaikutuksia ja tunnistaaksemme tosiasialiset ja mahdolliset ihmisoikeusongelmat. Auditoimme toimittajia ja alihankkijoita säännöllisesti. Ihmisoikeuksiin liittyviä asioita tarkastellaan myös itsearviointilomakkeella. Lomake toimitetaan Raisiolle säännöllisin väliajoin ja aina ennen Raision toimittajana tai alihankkijana aloittamista. Olemme integroineet sosiaaliseen vastuuseen ja ihmisoikeuksiin liittyviä kysymyksiä tiiviiksi osaksi auditointeja, ja sosiaalisen vastuun kysymykset ovat osa auditointiemme kysymyspatteristoa.

Raision tietoon ei ole tullut yhtiön toimintaan liittyviä ihmisoikeusrikkomuksia.

Hanke toimitusketjun ihmisoikeuksien analysoimiseksi

Jotta pystymme vastaamaan myös uusiin, tulossa oleviin vaatimuksiin, käynnistimme vuonna 2023 hankkeen, jonka tavoitteena on entistäkin kattavammin tunnistaa Raision toimitusketjuun liittyvät ihmisoikeusriskit, arvioida niitä sekä tehdä toimintasuunnitelma riskien hallitsemiseksi. Koska merkittävimmät ja todennäköisimmät ihmisoikeusriskit löytyvät toimitusketjusta, aloitimme ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin sieltä.

Hankkeessa päätettiin keskittyä seuraaviin hankintakategorioihin: viljat; raaka-aineet, jotka yleisesti on tunnistettu korkean riskin raaka-aineiksi kuten kaakao, mausteet ja palmuöljy sekä hankinnat, jotka liittyvät siivous- ja huolto-töihin, logistiikkaan ja varastointiin. Siivous- ja huoltotyöt, logistiikka ja varastointi valittiin analysoinnin kohteiksi, koska Raisio ostaa näitä palveluita muilta toimijoilta ja koska kyseiset alat monissa maissa perinteisesti käyttävät muista maista tullutta työvoimaa ja / tai vuokratyövoimaa. Lisäksi hankkeessa tutkittiin tarkemmin hankintamaita.

Hankkeen tulokset osoittavat, että Raision hankintaketjusta tunnistetut ihmisoikeusriskit ovat hyvin tyypillisiä elintarviketeollisuuden toimijoille, joiden arvoketjut ulottuvat alkutuotantoon eli pelloille saakka. Esille nousevat riskit liittyvät hankintamaihin, raaka-aineisiin tai tavarantoimittajiin, joiden liiketoimintamalliin liittyy kohonnut riski erityisesti työelämän oikeuksien loukkauksiin. Tällaisia ovat monet maatalouteen liittyvät liiketoiminnot erityisesti silloin, kun niissä käytetään paljon ulkomailta tulevaa työvoimaa. Elintarvikealalle on tyypillistä, että hankintapäätökset ja tavarantoimittajien monitorointi perustuu pitkälti elintarviketeollisuuden laatu- ja turvallisuusstandardeihin. Ne ovat ohjanneet alan toimintaa jo pitkään, mikä tarkoittaa, että yritysten käytännöt ja järjestelmät on rakennettu vastaamaan näitä standardeja. Menossa oleva murroskausi uusine huolellisuusvaatimuksineen edellyttää olemassa olevien käytäntöjen ja työkalujen muokkausta niin, että pystymme entistä paremmin keskittymään mahdollisten kielteisten vaikutusten hallintaan.

Raisiolla on pitkään edistetty toimitusketjun vastuullisuutta muun muassa toimittajien itsearvioinneilla ja auditoinneilla, joissa kiinnitetään huomiota toimittajan toimintatapoihin ja sertifiointeihin; varmistamalla jäljitettävyyttä ja käyttämällä vastuullisuussertifioituja raaka-aineita. Raaka-aineita hankittaessa käytämme BSCI:n riskimaaluokitusta, jolla pyritään ohjaamaan hankintoja matalan riskin maihin. BSCI:n riskimaaluokituksista huolimatta myös Raisiolla joudutaan hankkimaan raaka-aineita riskimaista, sillä raaka-aineita ei välttämättä ole saatavilla muualta. Emme itse

hanki raaka-aineita riskimaista, vaan ne tulevat välittäjänä toimivan yrityksen kautta. Lisäksi jotkut raaka-aineet sisältävät riskimaista lähtöisin olevia ainesosia.

Toteuttamamme hankkeen tulosten perusteella vuoden 2024 tavoitteena on tehdä suunnitelma toimenpiteistä, joilla jatkossa entistä paremmin vähennämme ja hallitsemme toimitusketjuun liittyviä ihmisoikeusriskejä. Tavoitteena on myös laajentaa ihmisoikeusriskien vaikutusten arviointia niin, että kaikki ihmisryhmät, joihin Raision toiminta vaikuttaa, tulee arvioitua ihmisoikeusnäkökulmasta.

Tavarantoimittajien eettiset periaatteet

Toimitusketjun sitouttaminen Raisio-konsernin tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin on meille keskeistä. Vuoden 2023 lopussa 99,8 (2022: 99,8; 2021: 99,8) prosenttia kaikkien suorien hankintojen arvosta hankittiin toimittajilta, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin tai joiden omat eettiset periaatteet Raisio on hyväksynyt.

Vuonna 2024 tavoitteemme on myös tutkia, pystymmekö kehittämään tavarantoimittajien eettisiä periaatteitamme niin, että ne tukevat entistä paremmin vastuullista toimitusketjua ja sen läpinäkyvyyttä.

Raisiolla on pitkään edistetty toimitusketjun vastuullisuutta muun muassa toimittajien itsearvioinneilla ja auditoinneilla, joissa kiinnitetään huomiota toimittajan toimintatapoihin ja sertifiointeihin.

Raaka-aineiden jäljitettävyyttä kehitetty

Vuonna 2023 olemme työskennelleet erityisesti raaka-aineiden paremman jäljitettävyyden ja niihin liittyvän dokumentoinnin kehittämiseksi. Olemme selvittäneet aiempaa tarkemmin kaikkien käyttämiemme raaka-aineiden alkuperää, ja myös jatkossa tiedot selvitetään ja dokumentoidaan aiempaa tarkemmin.

Kerättyjen taustatietojen avulla pystymme tarkastelemaan Raision vaikutusta arvoketjun eri vaiheissa. Raaka-aineisiin liittyviä alkuperämaa- ja jäljitettävyystietoja tarvitaan muun muassa ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa ja Scope 3 -laskelmissa.

Alkuperämaa- ja jäljitettävyystietojen dokumentointi liittyy myös vuoden 2024 lopussa voimaan astuvaan EU:n metsäkatoasetukseen. Asetus vaikuttaa muun muassa soijan, kaakaon, palmuöljyn ja suklaan käyttöön. Metsäkatoasetuksen myötä Euroopan Unionin alueelle ei saa tuoda eikä siellä saa markkinoida metsäkatoasetuksen piiriin kuuluvia raaka-aineita, jos niille ei ole tehty vaikutusten huolellisuusarviointia. Lisäksi raaka-aineiden tarkka alkuperä on oltava tiedossa.

Metsäkatoasetuksen vaikutukset Raisiolle eivät ole arviomme mukaan kovin suuret, mutta seuraamme, tarvitaanko jatkossa sertifioituja raaka-aineita vai osoittautuuko metsäkatoasetus jopa sertifiointeja tiukemmaksi.

Riskiraaka-aineiden osuus on pieni, mutta silti tärkeä

Tuotteissamme käytettävistä raaka-aineista valtaosa, 93 (2022: 94, 2021: 88) prosenttia, on kasvipohjaisia. Viljojen – kuten kauran, vehnän ja rukiin – osuus raaka-aineista on 86 (2022: 88, 2021: 75) prosenttia. Elintarvikkeiden valmistuksessa käyttämämme viljasta 95 % on suomalaista.

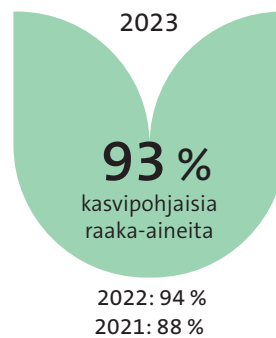
Suomalaiset viljeltilat ovat perinteisesti perhetiloja ja niissä käytetään hyvin vähän ulkopuolista työvoimaa, joten ihmisoikeusriskit ovat pääraaka-aineidemme osalta pienet.

Viljojen osalta ostimme ulkomailta ainoastaan durumvehnää, jota käytetään pastan valmistuksessa ja jota ei viljellä lainkaan Suomessa. Suomalaisen viljan osuus käyttämämme viljasta on hieman laskenut, koska durumien osuus on noussut. Durum-vehnä on riskiraaka-aine ihmisoikeusriskien näkökulmasta, sillä sen osalta näkyvyys tuotteen alkuperämaahan on hyvin heikko.

Riskiarvioidemme perusteella soija, palmuöljy ja kaakao ovat korkean riskin raaka-aineita. Niiden tuotannossa esimerkiksi työntekijöiden oikeuksiin ja ympäristövastuuseen liittyvien riskien on tunnistettu olevan suurempia kuin muissa käyttämissämme raaka-aineissa. Minimoimme tätä riskiä hankkimalla vastuullisuussertifioitua soijaa, palmuöljyä ja kaakaota. Näiden kolmen raaka-aineen osuus kaikista käyttämistämme raaka-aineista on kuitenkin suhteellisen pieni: soijan osuus raaka-aineidemme kokonaismäärästä on 0,5 %, palmuöljyn 0,2 % ja kaakaon ja suklaan 0,1 %.

Kaikki käyttämämme soija on ollut vastuullisuussertifioitua vuodesta 2014 ja palmuöljy on ollut sertifioitua vuodesta 2015. Olemme systemaattisesti tehneet töitä vähentääksemme palmuöljyä sisältävien tuotteiden määrää, ja esimerkiksi kekseissä olemme korvanneet palmuöljyn rypsiöljyllä. Merkittävin palmuöljyn käyttökohteemme on levitteet. Niiden osalta palmuöljylle ei ole löydetty hyvää vaihtoehtoa, jolla olisi vastaavat laatuominaisuudet. Palmuöljyä tarvitaan näissä tuotteissa tuotteiden rakenteen vuoksi.

Käyttämämme kaakao ja suklaa olivat kokonaan Rainforest Alliance (entinen UTZ) -sertifioitua vuonna 2023: sertifioitun kaakaon ja suklaan osuus oli 100 (2022: 99, 2021: 94) prosenttia. Käytämme kaakaota ja suklaata muun muassa pikapuuroissa sekä välipalakekseissä ja -juomissa.

Marjat ja hedelmät riskiraaka-aineiden listalle

Vaikka marjojen ja hedelmien osuus raaka-aineidemme kokonaismäärästä on pieni – 0,6 % – nostimme vuonna 2022 riskiraaka-aineiden listalle myös marjat ja hedelmät sekä niistä valmistetut soseet, hillot ja tiivisteet. Niiden ryhmittäminen riskiraaka-aineeksi ei perustu maaluokitukseen eikä yksittäiseen raaka-aineeseen vaan siihen, että niiden keräily ja viljely on erittäin työvoimaintensiivistä ja tuo sitä kautta mukaan ihmisoikeusriskien mahdollisuuden myös sellaisissa maissa, joita ei yleisesti luokitella riskimaiksi. Tänä vuonna toteuttamamme ihmisoikeusriskien analyysihanke myös vahvisti, että arviomme marjojen ja hedelmien kuulumisesta riskiraaka-aineisiin on oikea.

Riskien minimoimiseksi olemme käyneet läpi marjoja, hedelmiä ja niistä valmistettuja soseita, hilloja ja tiivisteitä meille toimittavien kumppanien prosessit, joilla he varmistavat raaka-aineiden ja niihin liittyvän hankinnan vastuullisuutta. Raaka-aineiden toimitusketjut ovat pitkiä, ja siksi ongelmien alkuperään on vaikea päästä käsiksi. Tämä työ jatkuu myös vuonna 2024.

RAISION TUOTTEISIIN KÄYTETYT RAAKA-AINEET

	2023	2022	2021
Viljat	86,4 %	88 %	75 %
Kalajauho ja -öljy	**	**	7 %
Öljyt ja rasvat	1,8 %	2 %	5 %
Maito	7 %	6 %	5 %
Kasviproteiinit	0,3 %	0,3 %	4 %
Soija	0,5 %	0,2 %	*
Kaakao ja suklaa	0,1 %	0,1 %	*
Palmuöljy	0,2 %	0,2 %	*
Marjat ja hedelmät	0,6 %	0,6 %	*
Muut*	3,1 %	3 %	4 %

* Raaka-aine raportoitu vuonna 2021 kohdassa Muut

** Raaka-ainetta ei raportoida vuosilta 2022 ja 2023, koska raportoimme raaka-aineet vain jatkuvien toimintojen osalta.

Raportoimme tuotteidemme valmistukseen käytetyt raaka-aineet omasta tuotannostamme ja alihankkijoiden osalta. Kaikki Raisiolle alihankintana tuotteita valmistavat toimittajat sijaitsevat Euroopassa.

Suurimmat biodiversiteettivaikutukset arvoketjun alkupäässä

Ymmärrys biodiversiteetin eli luonnon monimuotoisuuden merkityksestä kasvaa vähitellen, mutta luontokato on jäänyt ilmastomuutoskeskustelun jalkoihin. Nämä haasteet liittyvät vahvasti toisiinsa; nopea ilmastomuutos lisää omalta osaltaan luontokatoa. Ehkä suurimpana eroa näiden kahden välillä on vaikutusten paikallisuus: luontokadon vaikutukset ja siten myös biodiversiteettiä parantavat toimenpiteet ovat pääosin paikallisia. Suomessa tehtävät biodiversiteettitoimenpiteet kuten harvinaisten metsätyyppien suojelu tai pellonpiennarten leikkaamatta jättäminen eivät hyödytä Brasilian sademetsien tilannetta eivätkä sademetsien suojelutoimenpiteet auta pelastamaan uhanalaisia luontotyyppisiä Suomessa. Tämä on sekä haaste että mahdollisuus: paikallisesti tehtävien toimien vaikutukset näkyvät nopeasti, mutta haasteena on, miten saadaan biodiversiteettiä lisättyä myös muualla. Ilmastomuutosta ehkäisevät toimenpiteet toki vaikuttavat myös globaalisti.

Biodiversiteettivaikutusten mittaamiseen ei toistaiseksi ole kehitetty yhtä selkeää mittaria kuin hiilidioksidipäästöjen mittaamiseen. Vaikutusten arviointiin on kuitenkin olemassa erilaisia menetelmiä, joita hyödyntämällä arviointeja on mahdollista tehdä. Yrityksen näkökulmasta tämä yhteismitallisen mittarin puute on haaste, koska sekä ulkoiset että sisäiset sidosryhmät haluaisivat yksiselitteisiä tuloksia, mittareita ja tavoitteita.

Samoin kuin ilmastoasioissa biodiversiteettivaikutusten ja riippuvuuksien tarkastelu aloitetaan yrityksen omista toiminnoista. Raision omat tuotantolaitokset sijaitsevat kaikki Suomessa. Ne eivät sijaitse biodiversiteetin kannalta erityisillä alueilla (key biodiversity areas), eikä tällaisia alueita sijaitse myöskään niiden välittömässä läheisyydessä.

Raisio mukana ETL:n biodiversiteettitaustaryhmässä

Raisio on mukana Suomen Elintarviketeollisuusliitto ry:n biodiversiteettitaustaryhmässä. Sen tekemän selvityksen mukaan elintarviketeollisuuden merkittävimmät luontovaikutukset sijaitsevat lähes aina elintarvikearvoketjun alkupäässä, erityisesti ruoan alkutuotannossa. Ruoantuotannon suuri vaikutus luonnon monimuotoisuuteen johtuu erityisesti sen vaatimasta suuresta pinta-alasta.

Tuotantoketjun alkupäässä oleviin vaikutuksiin pystyy vaikuttamaan vain paikallisilla toimilla, ja pitkät tuotantoketjut vaikeuttavat sekä tiedonsaantia että toimenpiteiden tekemistä. Toisaalta Raisiolla ja yleisesti elintarviketeollisuudella on mahdollisuus vaikuttaa biodiversiteettiin myös Suomen ulkopuolella raaka-aineiden kautta.

Raisio mukana ”Kestävyyttä monimuotoisella viljelyllä” -hankkeessa

Luonnonvarakeskuksen (Luke) koordinoima hanke ’Kestävyyttä monimuotoisella viljelyllä – uusi suunta suomalaiselle peltokasvituotannolle’ käynnistyi kesällä 2023 ja jatkuu vuoteen 2029 asti. Hanke sisältää useita aihekokonaisuuksia, mutta merkittävin osuus on viisi vuotta kestävien viljelykiertokokeiden toteutuksella. Monipuolinen viljelykierto parantaa mm. viljelykasvien kasvua, sadontuottoa ja kasvitautilien kestävyttä. Erilaiset kasvit viljelykierrossa parantavat myös maaperän rakennetta, monipuolistavat mikrobistoa ja maan mururakennetta, joka taas edesauttaa pellon vesitaloutta ja kasvien ravinteiden hyväksikäyttöä. Monipuolinen viljelykierto myös edistää maatalousmaan monimuotoisuutta.

Kyseistä tutkimusta tarvitaan, koska sääolosuhteet ovat muuttuneet ja myös pidentynyt kasvukausi mahdollistaa uusien viljelykasvien viljelyä Suomen olosuhteissa. Tarvitsemme tietoa siitä, mitkä viljelykasvit viljelykierroissa tukevat parhaiten edellä mainittuja asioita ja mitkä kasvit sopivat viljelykiertoihin parhaiten. Raisio on mukana hankkeessa yhdessä Viking Maltin, Anoran, Olvin, Sinerbrychoffin, MTK:n ja SLC:n kanssa.

Raision suurimmat vaikutusmahdollisuudet liittyvätkin raaka-aineisiin. Raision pääraaka-aineet ovat kasvipohjaisia. Lisäksi valikoimiin kuuluvat kasviproteiinituotteet, jotka vähentävät maankäyttöä. Sertifioitujen raaka-aineiden käytöllä puolestaan voidaan vähentää riskiraaka-aineiden käytön haitallisia vaikutuksia biodiversiteettiin.

Jatkamme biodiversiteettivaikutusten arviointia, ja tavoittemme on tehdä toimenpidesuunnitelma vaikutusten vähentämiseksi ja mittaamiseksi. Biodiversiteettiin liittyvä työ vaatii yhteistyötä koko elintarvikeketjun toimijoiden kanssa – alkutuottajista kauppaan saakka.

RISKIT JA RISKIEN HALLINTA

Raision merkittävin ympäristöriski on ilmastonmuutoksen vaikutus satoon ja sitä kautta tärkeimmän raaka-aineen eli viljan laatuun, saatavuuteen ja hintaan.

Ilmastonmuutoksen vaikutus näkyy jo hyvin selvästi kasvukauden olosuhteissa. Kesän 2023 kasvukauteen osui sään ääri-ilmiöitä, jotka vaikuttivat merkittävästi sekä sadon määrään että laatuun. Kokonaisuudessaan sato oli sekä määrällisesti että laadullisesti heikko. Viljasato oli 2000-luvun kolmanneksi heikoin.

Kevään kylvöt saatiin tehtyä toukokuussa hyvissä olosuhteissa ja normaalilla rytmillä. Kylvöjen jälkeen sateita ei kuitenkaan saatu useaan viikkoon, mikä leikkasi kaikkien kevätiljojen ja muiden keväällä kylvettävien viljelykasvien, kuten härkäpavun, satopotentialia. Alkukasvukauden kuivuus näyttääkin olevan merkittävin ilmastonmuutoksen vaikutus kasvuolosuhteisiimme.

Sateita saatiin juhannuksen jälkeen, mikä mahdollisti viljojen kasvun ja sadon tuoton, vaikka normaalisatopotentiaali oli menetetty alkukauden kuivuuden takia. Elo-syyskuussa sateiden määrä kasvoi ja vaikeutti huomattavasti sadonkorjuuta. Suurin vaikutus sateilla oli kuitenkin sadon laatuun, joka heikkeni useistakin syistä. Lämmin ja kostea ilma romahdutti sekä rukiin että kevävehnän sakoluvun ja sitä kautta leivontalaadun. Kauralla ja poikkeuksellisesti myös ohralla *Fusarium*-sieni muodosti kyseisissä olosuhteissa hometoksiineja, jotka ovat suurissa pitoisuuksissa sekä ihmisille että kotieläimille vaarallisia. Eli poikkeuksellisen monet kauraeivät eivät olleet käytettävissä elintarvikkeiden tai edes rehujen raaka-aineeksi. Raision käyttämä viljan laatu analysoidaan aina ennen käyttöä ja siten varmistetaan, että se on turvallista käyttää myllytuotteiden valmistukseen.

Pyrimme hallitsemaan suomalaisten viljojen hankintaan liittyviä riskejä laajentamalla hankinta-aluetta maantieteellisesti Suomessa. Tavoitteemme on myös kannustaa sopimusviljelijöitä viljelykäytäntöihin, jotka nostavat satovarmuutta

Toinen merkittävä riski on ilmastonmuutoksen ja maailmantilanteen vaikutukset energian hintaan. Energian hinnannousuun liittyvää riskiä hallinnoidaan muun muassa panostamalla uusiutuvan energian käyttöön sekä hyödyntämällä tuotannon sivuvirtoja energiantuotantoon. Vuoden 2023 lopusta lähtien kaikissa tehtaissamme on ratkaisut, jotka mahdollistavat uusiutuvan energian käytön. Lisätietoja hiilineutraalin tuotannon ratkaisuista löytyy tämän vuosikatsauksen 'Ympäristö- ja ilmastotoimet' -osiosta.

Suurimpina riskeinä sosiaalisten asioiden ja henkilöstön osalta näemme vakavat työtapaturmat sekä osaavan henkilöstön pysyvyyden ja saatavuuden varmistamisen.

Riskienn hallinta

Raision riskienhallintaa on viime vuosina uudistettu ja uuden mallin mukaan on toimittu vuoden 2022 alusta alkaen. Uuden toimintamallin tavoitteena on tunnistaa riskit ja niiden hallintakeinot entistä kattavammin, mahdollisimman monesta eri näkökulmasta.

Raision riskienhallintajärjestelmässä jokaiselle johtoryhmän jäsenelle on vastuutettu omalle vastuualueelle kuuluvien riskien jatkuva valvonta ja seuranta sekä hallintakeinojen riittävyyden arviointi. Hallintakeinojen riittävyyttä arvioidaan kolmiportaisella kriteeristöllä. Vuosittain jokaiselta vastuualueelta valitaan merkittävimmiksi riskikenaarioiksi nostettavat aiheet tarkempaan johtoryhmän arvioon ja päätetään toimenpidesuunnitelmasta riskin hallintamenetelmien kehittämiseen. Toimenpidesuunnitelmien edistymistä seurataan säännöllisesti johtoryhmässä, ja edistymisestä raportoidaan säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Vuonna 2023 toimintatapaa on kehitetty edelleen, ja riskien tarkasteluun on otettu myös mahdollisuuksien näkökulma. Tavoite on saada riskin hallinta osaksi jatkuvaa toimintaa ja keskustelua. Riskikartan pysyviä aiheita ovat muun muassa materiaalihankintaan liittyvät asiat. Vuonna 2023 aiheiksi nostettiin erityisesti Euroopan turvallisuustilanne kyberuhkineen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset satoon.

Tänä vuonna aloitettiin myös projekti, jossa määritellään, miten pystymme arvioimaan ja hallitsemaan toimintamme ihmisoikeusvaikutuksia arvoketjussamme. Lisätietoa hankkeesta löytyy 'Kestävä ruokaketju' -osiosta.

Henkilöstöön liittyviä riskejä hallitaan kehittämällä työturvallisuus- ja yrityskulttuuria sekä edistämällä tavoitteellisesti työhyvinvointia ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja johtamista. Suomessa käytössämme on Mehiläisen esihenkilökompassi, joka on varhaisen välittämisen mallin työkalu. Se helpottaa työkyvyttömyysriskien havaitsemista ja auttaa lyhyiden toistuvien ja pitkien sairauspoissaolojen sekä työtapaturmaprosessin seurannassa. Työkalu antaa esihenkilöille reaaliaikaista tietoa ja siten auttaa varhaisen välittämisen mallin mukaisessa toiminnassa. Työkalu on myös tietoturallinen ja helppo yhteydenottoväline työterveyshuoltoon. Kehitämme myös yrityskulttuuria tavoitteellisesti sekä turvallisuuden että työhyvinvoinnin näkökulmasta. Hyödynämme systemaattisesti tavoite- ja kehityskeskusteluja osana tätä kehitystyötä. Seuraamme henkilöstön tyytyväisyyttä erilaisin kyselyin ja vastaamme niiden tuloksiin toimenpitein. Vuoden 2023 aikana toteutimme koko henkilöstölle lukuisia koulutuksia yrityskulttuurin ja osaamisen kehittämiseksi.

VASTUULLISUUDEN LÄHTÖKOHDAT

Olemme sitoutuneet kantamaan vastuun omasta toimintaympäristöstämme, ympäristöasioistamme ja henkilöstöstämme. Pohjan kaikille tekemisellemme luovat Raision tarkoitus, arvot, Hyvän ruuan vastuullisuusohjelma sekä konsernin yleiset toimintaperiaatteet ja muut määrittelemämme politiikat.

Yleiset toimintaperiaatteet

Raision yleiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä niitä täydentävät sisäiset ohjeet ja politiikat luovat perustan kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle. Yleiset toimintaperiaatteet koskevat kaikkea Raisio-konsernin liiketoimintaa, koko henkilöstöä, johtoa, hallitusta ja hallintoneuvostoa. Olemme sitoutuneet toimintaperiaatteiden noudattamiseen työssämme ja yhtiötä edustaessamme. Yleiset toimintaperiaatteet ohjaavat jokapäiväistä työtämme ja asettavat perustan kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle.

Yleisiin toimintaperiaatteisiin tutustuminen kuuluu kaikkien uusien työntekijöiden perehdytykseen. Raision yleiset toimintaperiaatteet ja lahjonnan vastainen politiikka kieltävät yksiselitteisesti korruption ja lahjonnan. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti toimintaperiaatteista ja lahjonnan vastaisesta politiikasta, ja niiden läpikäynti on osa jokaisen uuden raisiolaisen perehdytysuunnitelmaa.

Raision yleisistä toimintaperiaatteista on koko henkilöstölle pakollinen verkkokoulutus suomeksi, englanniksi ja puolaksi. Vuoden 2023 lopussa 86* (2022: 88; 2021: 85) prosenttia raisiolaisista oli suorittanut koulutuksen. Vuonna 2023 verkkokoulutuslupustamme on vaihtunut ja koulutukset on samalla päivitetty ja uudistettu. Vaihdoksen vuoksi verkkokoulutukset olivat käytössä vain osan vuotta, mikä vaikuttaa myös verkkokoulutuksen suorittaneiden määrään. Tavoite on, että vuonna 2024 jokainen raisiolainen suorittaa uudistetun verkkokoulutuksen Raision yleisistä toimintaperiaatteista.

Lahjonnan ja korruption vastaiset toimenpiteet huomioidaan myös Raision solmimissa sopimuksissa ja niitä edellytetään Raision tavarantoimittajien eettisissä periaatteissa.

**Tämä luku on varmennettu. Löydät EY:n riippumattoman varmennusraportin vastuullisuusosion lopusta.*

RAISION VASTUULLISTA TOIMINTATAPAA MÄÄRITTELEVÄT PERIAATTEET JA POLITIIKAT

- Raisio-konsernin yleiset toimintaperiaatteet
- Laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuspolitiikka
- Raisio-konsernin globaali ihmisoikeuspolitiikka
- Raisio-konsernin tavarantoimittajien eettiset periaatteet
- Raision tiedonantopolitiikka
- Lahjonnan vastainen politiikka
- Lähipiiriohjeistus
- Sisäpiiriohjeistus
- Väärinkäytöksistä ilmoittaminen

Toimintaperiaatteemme ohjaavat työtämme ja asettavat perustan kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle.

Raision arvoketju

Raision arvoketju ulottuu ruuan alkutuotannosta kuluttajiin. Vastaamme oman toimintamme ja tuotteidemme vastuullisuudesta ja pyrimme tuottamaan mahdollisimman vastuullisia elintarvikkeita. Omien toimintojen osalta tämä on helpompaa, mutta vaikutusmahdollisuudet ja vuorovaihtuksen aste arvoketjun muissa osissa vaihtelee. Kykymme ja halumme kehittää vastuullisia elintarvikkeita edistää ruokaketjun kestävyttä.

Vaikutamme arvoketjun alkupäähän eli tavarantoimittajiimme noudattamalla vastuullisen hankinnan periaatteita. Edellytämme tavarantoimittajilta ja alihankkijoilta sitoutumista Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin, jotka koskevat muun muassa ympäristövastuuta, kansainvälisten säästöjen mukaisia työoloja, lapsi- ja pakkotyövoiman kieltoa sekä syrjinnän vastaisuutta.

Raision suurin raaka-aineryhmä on viljat, jotka hankimme pääsääntöisesti Suomesta. Osan konsernin brändituotteista valmistavat alihankkijat, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ja sopimuksissa määritellään tarkasti muun muassa käytettävien raaka-aineiden laatuvaatimukset.

Kuluttajien tarpeiden ja ruokailutottumusten ymmärtäminen on avainasemassa tuotevalikoiman kehittämisessä. Tutkimme kuluttajien käyttäytymistä ja muuttuvia tarpeita tiiviisti. Siten pystymme tarjoamaan kaupalle kiinnostavia ja luotettavia brändituotteita, jotka vastaavat kuluttajien tarpeita. Meille on erityisen tärkeää kehittää brändejä siten, että ne ovat kaupalle ja kuluttajille kiinnostavia. Kaupan keskusliikkeet, suurkeittiöt ja teollisuusasiakkaat asettavat Raisiolle kriteerejä tuotteiden vastuullisuudesta ja edellyttävät vastuullisuusasioiden raportointia.

Kuluttajatuotteiden arvoketjun loppupäässä vaikutamme kuluttajiin viestinnällisesti esimerkiksi ravitsemukseen liittyvällä tiedolla, pakkausten kierrätysmerkinnöillä, resepteillä ja tuotteiden käyttövinkeillä. Käymme kuluttajien kanssa jatkuvaa dialogia muun muassa sosiaalisessa mediassa ja asiakaspalvelukanavissa. Kuluttajat ovat kiinnostuneita terveellisestä ruuasta, raaka-aineiden alkuperästä ja pakkausten kierrätettävyydestä – yleisesti Raision brändien vastuullisuudesta.

RAISION ARVOKETJU

RAISION TALOUDELLISEN ARVON JAKAUTUMINEN*

M€	2023	2022	2021
Liikevaihto	219,5	220,8	200,0
Tavarantoimittajat ja tuotanto raaka-aineiden, energian ja palveluiden ostot sekä poistot	172,4	171,5	142,7
Henkilöstö palkat ja palkkiot	25,6	24,6	24,6
Omistajat osingot	22,1	22,1	20,6
Investoinnit	9,0	5,2	23,0
Julkinen sektori tuloverot	4,6	2,5	3,1

*Jatkuvat liiketoiminnot; vertailukelpoiset luvut

Olennaisuusarvio ja sidosryhmäkysely

Olennaisuusarviomme perustuu vuonna 2021 toteutettuun sidosryhmäkyselyyn. Olennaisuusarvio on toiminut ohje-
nuorana, kun vastuullisuusohjelman tämänhetkiset tavoitteet on määriteltä.

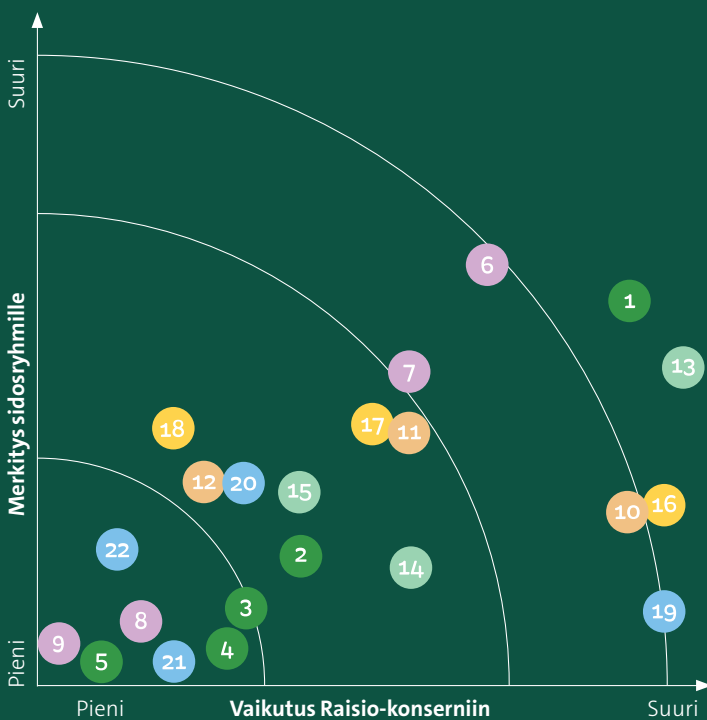
Olennaisuusarviossa tutkitaan tärkeiksi koettujen vastuullisuusasioiden vaikutusta Raisio-konserniin ja niiden merkitystä sidosryhmille. Sidosryhmäkyselyssä vastaajat saattavat nimetä tärkeitä asioita, joihin Raisio ei välttämättä pysty juurikaan vaikuttamaan. Olennaisuusarvion avulla pystytäänkin tunnistamaan teemat, jotka ovat tärkeitä sekä Raisiolle että sen sidosryhmille. Olennaisuusarvion perusteella olemme valinneet päivitetyn vastuullisuusohjelman tavoitteiksi niitä, joihin pystymme vaikuttamaan.

Sidosryhmäkyselyyn otettiin mukaan kattava joukko Raision sidosryhmien edustajia: omistajia, analyytikoita ja sijoittajia,

viljelijöitä, tavarantoimittajia, henkilöstöä, kuluttajia, yritysasiakkaita ja järjestöjä. Reilun kolmen vastausviikon aikana vastauksia saatiin yhteensä 975. Kuluttajia saatiin vastaajien joukkoon erityisesti tuotebrändien sosiaalisen median kanavien kautta. Kysely toteutettiin suomeksi, englanniksi ja puolaksi. Jotta sidosryhmäkyselyyn saatiin vertailtavuutta, kysymysten pohjana olivat vuonna 2017 toteutetun sidosryhmäkyselyn kysymykset. Kysymyslistaa päivitettiin kuitenkin jonkin verran. Kysely sisälsi kuusi kysymysaluetta, joista oli ryhmitelty Raision Hyvän ruuan ohjelman teemojen alle. Näiden lisäksi oli yksi yleisempi kysymysalue nimeltään ”Vastuullinen Raisio”. Jokainen kysymysalue sisälsi 9–10 kysymysväittämää tai vaihtoehtoa, joista vastaajan tuli valita ne kolme, jotka hänen mielestään ovat tärkeimpiä edistettäviä asioita.

SIDOSRYHMÄKYSELYSTÄ NOUSSEET TÄRKEIMMÄT VASTUULLISUUSTEEMAT

Numerot viittaavat sidosryhmien käsitykseen aiheiden tärkeysjärjestyksestä

Vastuullinen Raisio

- 1 Tuotteet ovat laadultaan luvatus mukaisia
- 2 Ihmisoikeuksien toteutumisesta huolehtiminen koko toimitusketjussa
- 3 Ruuan toimitusvarmuus
- 4 Pitkän aikavälin kannattavuuteen sijoittaminen lyhyen tähtäimen optimoinnin sijaan
- 5 Tuotantolaitosten laatu- ja ympäristösertifikaatit (esim. ISO 14001)

Kestävä ruokaketju

- 6 Kotimaiset raaka-aineet
- 7 Kotimainen valmistus
- 8 Vastuullisuussertifioidut raaka-aineet
- 9 Luonnon monimuotoisuuden edistäminen

Terveellinen ruoka

- 10 Ravitsemussuositusten mukaiset tuotteet
- 11 Täysjyväviljan käyttö tuotteissa
- 12 Tuotteiden sokeripitoisuuden pienentäminen

Tuotepakkausten ympäristöystävällisyys

- 13 Pakkausten kierrätettävyys
- 14 Tuoteturvallisuus ja tuotteen hyvä säilyvyys
- 15 Pakkausmateriaalin minimointi

Henkilöstö: terveellisen ruuan ammattilaiset

- 16 Työn ja vapaa-ajan yhdistämisen edistäminen
- 17 Henkilöstön urakehityksen tukeminen
- 18 Tasa-arvo ja syrjimättömyys työyhteisössä

Ympäristö- ja ilmastotoimet

- 19 Hiilineutraalius Raision omassa toiminnassa
- 20 Ruokahävikin mittaaminen ja pienentäminen
- 21 Toimitusketjun hiilineutraalius
- 22 Investoinnit uusiutuviin energiaratkaisuihin (esim. aurinkoenergia) ja uusiutuvan energian käyttö

Vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

Yritysvastuuseemme kuuluu aktiivinen vuoropuhelu sidosryhmien kanssa. Siten laajennamme käsitystämme siitä, miten strategiamme, tavoitteemme ja toimintamme näyttäytyvät eri sidosryhmille. Asiakkaiden ja kuluttajien mieltymysten ja odotusten kuuntelu herkällä korvalla ja trendien jatkuva seuranta on meille ensisijaisen tärkeää.

Olemme määritelleet vastuullisuustyön olennaisimmat teemat sidosryhmäanalyysillä. Tärkeimpiä sidosryhmiämme

ovat henkilöstö, kuluttajat, asiakkaat, omistajat, tavarantoimittajat ja alihankkijat, viranomaiset ja erilaiset järjestöt, media ja oppilaitokset.

Vuonna 2023 vuoropuhelun merkittävimpana isona aiheena jatkui edellisvuodesta Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen aiheuttamat vaikutukset viljan hintaan, viljan saatavuuteen, ruuan hintaan sekä energian ja muiden hyödykkeiden hintaan.

Sidosryhmä	Vuorovaikutuskanava	Sidosryhmän keskeiset keskusteluaiheet vuonna 2023
Henkilöstö	Jatkuva ja avoin vuorovaikutus työyhteisössä, kehityskeskustelut, koulutukset, henkilöstöinfot, intranet, työryhmät ja projektityöskentely	Ruuan hinta ja yleinen kustannuskehitys; Ukrainan sota; yrityskulttuurin ja osaamisen kehittäminen; muutos- ja kasvuohjelma yhtiön liiketoiminnan kehittämiseksi ja kasvun nopeuttamiseksi.
Kuluttajat	Kuluttajapalvelu, sosiaalinen media, brändien verkkosivut, uutiskirjeet, mainonta, mediaviestintä, kuluttajatutkimukset, konsulentit	Ruuan hinta; ruokamurros ja kasvisruoka; kolesterolin alentaminen; raaka-aineiden ja tuotannon vastuullisuus; tuotteiden terveellisyys; uutuustuotteet; tuotteiden valmistusmaa; pakkaukset ja kierrätettävyys; pakkausmerkinnät ja niiden selkeys; tuotteiden laatu; pastan saatavuus.
Asiakkaat mm. vähittäiskauppa, tukkukauppa, leipomot ja teollisuus, suurkeittiöt, terveydenhuollon ammattilaiset, kalankasvattajat	Suorat asiakaskontaktit, verkkosivut, tapahtumat, sähköiset uutiskirjeet	Ruuan hinta; huoltovarmuus; Suomessa ruuan kotimaisuus; ruokamurros ja kasvisruoka; kolesterolin alentaminen; tuotteiden pakkaukset; pakkausten kierrätettävyys, käytännöllisyys ja ympäristöystävällisyys; tuotteiden terveellisyys; hiilineutraali tuotanto; tuotannon sivuvirtojen hyödyntäminen elintarvikekäytössä; ympäristötavoitteet; kategorioiden lisäarvoa kasvattavat vahvat brändituotteet; valikoima- ja hinnoitteluikkunat; pastan saatavuus.
Omistajat, institutionaaliset sijoittajat ja analyytikot	Taloudelliset tiedonannot pörssitiedotteina ja muun taloudellisen raportoinnin kautta, verkkosivujen sijoittajaosio. Dialogia sijoittajien ja analyytikkojen kanssa hyödyntäen virtuaalitapaamisten mahdollisuuksia, esim. yhtiökokoukset, road showt ja johdon tapaamiset	Raisioaquan myynti; raaka-aineiden, materiaalien ja kuljetusten hinnat; raaka-aineiden ja erityisesti viljan hinta ja saatavuus; ruuan hinta; Raision kasvumahdollisuudet ja kasvuohjelma; strategiaikauden 2022–2025 taloudelliset tavoitteet; ruokamurros; ruokamurroksen mahdollisuudet Raisiolle ja Suomelle; muutokset eri tuotekategorioiden volyymikehityksissä eri markkinoilla; yritysostomahdollisuudet.
Viranomaiset, etujärjestöt, verkostot	Viranomaistarkastukset, tapaamiset, vaikuttaminen järjestöissä, kts. Raision jäsenyydet	Huoltovarmuus, energiansaannin turvaaminen, ruokamurros, kasvisruoka, kolesterolin alentaminen, ruokajärjestelmän uudistamisen reiluus, ruoan innovointi, Itämeren hyvinvointi, vastuullisuus, Green Deal.
Tavarantoimittajat, sopimusviljelijät, alihankkijat	Suorat kontaktit, tapaamiset, auditoinnit, tavarantoimittajien eettiset periaatteet, toimittajien itsearviointit, sopimusviljelijätilaisuudet, messut, sähköinen uutiskirje viljelijöille	Viljan hinta ja saatavuus; viljan laatu; sadot; raaka-aineiden, materiaalien ja kuljetusten hinnat; ruuan hinta; ruokamurros ja kasvisruoka; ruokajärjestelmän uudistamisen reiluus; kestävä viljely; vastuullisuus
Media	Suorat kontaktit, haastattelut, tiedotteet, sosiaalinen media, verkkosivut	Viljan hinta, viljan saatavuus, ruuan hinta, Raisioaquan myynti, ruokamurros, kasvisruoka, Raision strategia, vastuullisuus, kestävä kehitys, ympäristötoimet
Oppilaitokset	Kummikoulut, puhujavierailut, projektityöt, tutkimusyhteistyö, yhteistyö Raision Tutkimussäätiön kautta.	Työharjoittelut; opinnäytetyöt; elintarvikeallisuuden tunnetuksi tekeminen ala- ja yläkoululaisille Yrityskylä-yhteistyön kautta; ruokamurros; kasvisruoka; viljantuotanto; alkutuotannon rooli, hinnat ja laatu.

Tukikohteet vuonna 2023

Sosiaalinen vastuumme näkyy yhtiön taloudellisen arvon jakautumisen lisäksi myös erilaisten yleishyödyllisten organisaatioiden tukemisessa. Olemme valinneet tukikohteet siten, että ne sopivat arvoihimme ja strategiaamme.

Ukrainan sodan jatkuessa teimme joululahjoituksemme Punaiselle Ristille ja kohdistimme lahjoituksen Punaisen Ristin työhön Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi. Lahjoitustapa valikoitui ukrainalaiskollegoidemme suosituksesta.

Elovena® on ollut vuonna 2022–2023 nuorten suunnistusmaajoukkueen kumppani ja tehnyt ravitsemusyhteistyötä Suomen Suunnistusliiton kanssa. Yhteistyö on sisältänyt nuorten suunnistusmaajoukkueen Elovena®-tuotteet kuten annospikapuurot, välipalakeksit ja kaurapatukat, kaikilla kausien 2022 ja 2023 leireillä ja arvokilpailuissa. Yhteistyössä on korostettu hyvien ruokailutottumusten ja liikunnallisten elintapojen tärkeyttä erityisesti lasten ja nuorten terveen kasvun ja kehityksen kannalta.

Jo aiemmin alkanut yhteistyö lapsiperheitä tukevan Vennerin kanssa jatkui ja on sisältänyt Elovena®, Nalle®- ja Torino®-tuotteita. Venner toimittaa vähävaraisille lapsiperheille ruokalaatikoita, jotka sisältävät ainekset ja reseptit terveellisiin ja helposti valmistettaviin aterioihin.

Osallistuimme vuoden lopussa järjestettyyn Commu Appin #1000 tekoa -hyväntekeväisyystapahtumaan Helsingin Kaapelitehtaalla lahjoittamalla tapahtumaan Elovena®, Benecol®- ja Härkis®-tuotteita. Lisäksi lahjoitamme säännöllisesti tuotteita Yhteinen pöytä -ruoka-apuyhteisölle.

Raisio on ollut vuodesta 2021 lähtien Ainutlaatuinen Saaristomeri -hankkeen tukija ja pääyhteistyökumppani. Hankkeen tavoitteena on etsiä keinoja rehevöityneen Saaristomeren pelastamiseksi. Ainutlaatuinen Saaristomeri -operaatio on alun perin Centrum Balticumin käynnistämä viisivuotinen hanke, joka tähtää Saaristomeren alueen tunnettuuden ja arvostuksen kasvattamiseen. Sen tavoitteena on myös edistää Saaristomeren puhtautta eri tavoin parantavia tekoja. Hanke

pyrkii vaikuttamaan päätöksiin ja toimenpiteisiin, joilla maamme kansallisaarten meren tila käännetään kestävästi terveeseen suuntaan ja maailman suurimman saariston luonnon monimuotoisuus turvataan. Unescon biosfäärialueen statuksen saaneen alueen tarjoaman uniikin luontoelämyksen kiinnostuksen kasvattaminen matkailijoille niin kotimaassa kuin Ruotsissa ja lähivuosina Visit Finlandin kanssa globaali-markkinoilla on tärkeä osa operaation toimintaa.

Olemme tehneet pitkään yhteistyötä Operaatio Ruokakassin kanssa. Lahjoitamme Operaatio Ruokakassille säännöllisesti tuotteita, jotka ovat syömäkelpoisia, mutta muuten päätyisivät hävikkiin.

Koululaisille teemme elintarvikealaa tunnetuksi Varsinais-Suomen Yrityskylän yhteistyökumppanina. Raisio on ollut Yrityskylän kumppani vuodesta 2013 saakka. Tätä kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten suunnattua toimintaa on jatkettu edelleen.

Punainen Risti

Lahjoitimme Punaisen Ristin työhön Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi

Auta sinäkin: punainenristi.fi

RAISION VASTUULLISUUDEN JOHTAMISMALLI

Hallitus	Valvoo vastuullisuuden toteutumista ja vahvistaa olennaiset teemat sekä keskeiset periaatteet.
Hallintoneuvoston vastuullisuustyöryhmä	Valvoo yhtiön vastuullisuuden noudattamista ja vastuullisuustyön toteutumista osana hallintoneuvostolle kuuluvaa hallituksen ja toimitusjohtajan hallinnon valvontaa.
Hallituksen tarkastusvaliokunta	Tarkastaa hallituksen toimintakertomuksen osana olevan muiden kuin taloudellisten tietojen raportin
Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	Vastaa Raisio-konsernin yritys vastuusta osana yhtiön strategiaa.
Lakiasiain- ja vastuullisuusjohtaja	Johtaa Raisio-konsernin vastuullisuustyötä ja vastaa vastuullisuusohjelman eli Hyvän ruuan ohjelman etenemisestä.
Vastuullisuustyöryhmä	Kehittää ja koordinoi Raisio-konsernin yritys vastuutyötä. Konsultoi ja auttaa koko organisaatiota toteuttamaan Hyvän ruuan ohjelmaa. Vastaa vastuullisuusraportoinnista ja -viestinnästä.
Vastuullisuuden ohjausryhmät	Vastaavat Hyvän ruuan ohjelman viiden pääprojektin toimenpiteiden käytännön organisoinnista ja toteutuksesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

RAISIO OYJ TAI SEN TYTÄRYHTIÖT OVAT JÄSENIÄ SEURAAVISSA JÄRJESTÖISSÄ:

- Agronomiliitto ry.
- The American Oil Chemists' Society
- Arvopaperimarkkinayhdistys ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto
- ETL, Elintarviketeollisuusliitto
- ETS, Elintarviketieteiden Seura
- Farmit Oy
- FIBS, Finnish Business & Society
- Food and Drink Federation (Iso-Britannia)
- Food Drink Ireland (IBEC)
- GS1 Finland
- ICC, International Chamber of Commerce
- IFT Institute of Food Technologists
- IGD - Institute of Grocery Distribution (Iso-Britannia)
- Kasvinsuojeluseura ry
- LOGY Suomen osto- ja logistiikkayhdistys
- Lounais-Suomen ELVAR-toimikunta
- Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys
- Meripuolustussäätiö
- Markkinointijohdon ryhmä ry
- Maa- ja metsätalousministeriön Vilja-alan yhteistyöryhmä ry
- Nolla tapaturmaa -foorumi
- Non-Profit Organisation Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO)
- OPRL – On-pack recycling label scheme (Iso-Britannia)
- Patentti-insinöörit ry
- Pro Ruis ry
- Pro Vege ry
- PSK Standardisointiyhdistys
- Ravitsemusterapeuttien yhdistys
- Repak Ireland
- RTRS, Roundtable of Responsible Soy
- RSPO, Roundtable on Sustainable Palm Oil
- Ruokatieto Yhdistys ry
- STO ry, Suomen Tuotannonohjausyhdistys
- Suomalaisen Työn Liitto
- Suomen Anti-Piratismiyhdistys ry
- Suomen IR-yhdistys FIRS
- Suomen Kaurayhdistys ry
- Suomen Lean-yhdistys
- Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys
- Suomen Pakkausyhdistys
- Suomen Teollisuus oikeudellinen yhdistys ry
- Sydäntutkimussäätiö
- Turun Kauppakamari
- Turun Kauppakorkeakouluseura ry
- Varsinais-Suomen Sydänpää ry
- YTN elintarviketeollisuuden taustaryhmä
- ÅSP, Åbolands svenska lantbruksproducentförbund r.f.

Raisio mukana ETL:n vastuullisuuden ohjausryhmässä

Elintarviketeollisuusliitto ETL on perustanut vastuullisuuden ohjausryhmän, jonka tehtävänä on tarkastella vastuullisuuteen ja kestäväan kehitykseen liittyvän toimintaympäristön kehittymistä pitkällä aikavälillä. Ohjausryhmän tehtävänä on myös määrittellä ETL:n vuosittaisia vastuullisuuden ja kestäväan kehityksen prioriteetteja. Raisiolla on edustaja ohjausryhmässä.

ETL tukee jäsenyrityksiään vastuullisuuden ja kestäväan kehityksen teemoissa jakamalla ajankoh- taista tietoa ympäristö- ja kestävyyskysymyksiin liittyvän sääntelyn etenemisestä.

Riippumaton varmennusraportti Raisio Oyj:n johdolle

Laajuus

Raisio Oyj:n (jäljempänä ”Raisio”) johdon pyynnöstä olemme suorittaneet ISAE 3000-standardin mukaisen rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Raision Yritysvastuuraportissa 2023 esitetyt tiedot henkilöstöstä, energiankulutuksesta ja hiilidioksidipäästöistä (Scope 1 ja 2) raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2023 (jäljempänä ”Vastuullisuustiedot”).

Vastuullisuustiedot sisälsivät seuraavissa Yritysvastuuraportin osioissa esitetyt tiedot:

- Ympäristö- ja ilmastotoimet -osion taulukot ”Organisaation energiankulutus” ja ”Oma tuotanto (scope 1 ja 2)”
- Terveellisen ruuan ammattilaiset -osion taulukot ”Henkilöstötietoja”, ”Raisio-konsernin henkilöstö vuoden lopussa”, ”Henkilöstö vuoden lopussa maittain”, ”Muu Raisiolle työskentelevä henkilöstö”, ”Henkilöstön koulutustausta 2023” sekä eNPS-luku
- Vastuullisuuden lähtökohdat -osion tieto verkkokoulutuksen suorittaneiden osuudesta

Vastuullisuustiedot sisälsivät seuraavat GRI indikaattorit:

- GRI 2-7
- GRI 2-8
- GRI 302-1
- GRI 302-3
- GRI 305-1
- GRI 305-2
- GRI 305-4
- GRI 401-1
- GRI 403-2
- GRI 403-9
- GRI 403-10
- GRI 404-3
- GRI 405-1

Emme suorittaneet varmennustoimenpiteitä muille kuin edellisessä kappaleessa esitetyille ja raporttiin sisältyville tiedoille, emmekä näin ollen esitä johtopäätöstä näistä tiedoista.

Raision määrittämät raportointiperiaatteet

Raisio on laatinut Vastuullisuustiedot soveltaen Global Reporting Initiative Sustainability Reporting Standards -raportointiviitekehyksen ohjeistusta (”Raportointiperiaatteet”). Nämä periaatteet eivät välttämättä sovellu muihin tarkoituksiin.

Raision velvollisuudet

Raision johto on vastuussa Raportointiperiaatteiden valinnasta

ja Vastuullisuustietojen esittämisestä valitsemiensa Raportointiperiaatteiden mukaisesti kaikilta olennaisilta osin. Tämä sisältää velvollisuuden laatia ja ylläpitää sisäistä valvontaa, ylläpitää tarvittavia asiakirjoja sekä tehdä Vastuullisuustietoihin liittyviä arvioita, jotka he katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia Vastuullisuustiedot, jossa ei ole väärinkäytöstä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

EY:n velvollisuudet

Velvollisuutenamme on esittää johtopäätös Vastuullisuustietojen esittämisestä hankkimamme evidenssin perusteella.

Toimeksianto on suoritettu kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin (ISAE 3000) ”Muut varmennustoimeksiannot kuin menneitä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus (uudistettu)” mukaisesti ja sen ehdot on sovittu Raision kanssa 3.1.2024. ISAE 3000-standardi edellyttää varmennustoimeksiannon suunnittelua, suorittamista ja raportointia siten, että esitetään johtopäätös siitä, olemmeko tietoisia olennaisista muutoksista, jotka on tehtävä Vastuullisuustietoihin, jotta nämä olisivat Raportointiperiaatteiden mukaisia. Valittujen varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisesta virheellisydestä.

Uskomme, että hankkimamme evidenssi on riittävää ja asianmukaista rajoitetun varmuuden johtopäätöksellemme.

Varmenajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme säilyttäneet riippumattomuutemme ja vahvistamme, että olemme noudattaneet IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) määrittämiä eettisiä vaatimuksia. Meillä on tämän toimeksiannon toteuttamiseen vaadittavaa osaamista ja kokemusta.

EY soveltaa kansainvälistä ISQM 1-laadunhallintastandardia, ”Laadunhallinta tilintarkastusyhteisöissä, jotka suorittavat tilinpäätöksiin kohdistuvia tilintarkastuksia tai yleisluonteisia tarkastuksia taikka muita varmennus- tai liitännäispalvelutoimeksiantoja”, (International Standard on Quality Management 1) ja näin ollen suunnittelee, toteuttaa ja ylläpitää kattavaa laadunhallintajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräysten noudattamista varten.

Kuvaus suoritetuista toimenpiteistä

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenetelmät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä rajoitetulle varmuudelle, johon perustaa johtopäätöksemme, eikä se siten anna kaikkea evidenssiä, jota vaaditaan kohtuullisen varmuuden saamiseksi.

Vaikka huomioimme sisäisen valvonnan tehokkuutta määrittäessämme toimenpiteidemme luonnetta ja laajuutta, varmennustoimeksiantomme ei ole suunniteltu varmentamaan sisäistä valvontaa. Toimenpiteemme eivät sisältäneet kontrollitestausta tai toimenpiteiden suorittamista liittyen datan yhdistelyyn ja laskemiseen IT-järjestelmien sisällä.

Kasvihuonekaasujen määrittämiseen liittyy luontaista epävarmuutta, koska päästökertoimien ja eri kaasujen päästöjen yhdistämiseen tarvittavien lukuarvojen määrittämisessä käytettävä tieteellinen tieto on epätäydellistä.

Rajoitetun varmuuden toimeksianto koostuu kyselyistä henkilöille, jotka ovat vastuussa Vastuullisuustietojen valmistelusta sekä analyttisten ja muiden soveltuvien toimenpiteiden suorittamisesta.

Toimenpiteemme sisälsivät:

- a) Käsitksen muodostamisen Raision olennaisista vastuullisuuden raportointiaiheista, organisaatiosta ja toiminnoista,
- b) Raision ylimmän johdon haastattelut ymmärtääksemme vastuullisuuden johtamistapaa yhtiössä,
- c) Vastuullisuustiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisten henkilöiden haastattelut ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontrolleja liittyen tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,
- d) Vastuullisuustietojen läpikäyntiä sisäisistä ja ulkoisista lähteistä ja otospohjaisia tarkastuksia raportointiaineistoon varmistaaksemme tietojen oikeellisuudesta.

Teimme myös muita tarpeelliseksi katsomiamme toimenpiteitä.

Johtopäätös

Tekemämme varmennustyön ja hankkimamme evidenssien perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aihetta olettaa, etteivät Raision Vastuullisuustiedot raportointiajanjaksolla 1.1.- 31.12.2023 olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu Raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Helsingissä 8.3.2024
Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
Partner, KHT

Nathalie Clément
Vastuullisuuspalveluiden johtaja

GRI-sisältöindeksi

Raision yritys vastuuraportoinnissa ajalla 1.1.2023–31.12.2023 on sovellettu Global Reporting Initiative -standardin ohjeistoja GRI-sisältöindeksin mukaan.

Sovellettu GRI 1: Foundation 2021

Raisio raportoi yritys vastuustaan konsernina ja raportointi kattaa kaikki konsernin toiminnot. Esitetyissä vertailuluvuissa on mukana vain jatkuvien toimintojen vaikutukset. Konsernin laskentarajaan kuuluvat emoyhtiö Raisio Oyj, sen tytäryhtiöt sekä näiden omistamat tytäryhtiöt, jotka on lueteltu tilinpäätöksessä. Raision yritys vastuuraportti sisältää konsernin oman toiminnan vaikutukset.

GRI-standardi	Julkaistu tieto	Tiedon sijainti
Organisaatio ja sen raportointikäytännöt GRI 2, 2021: Yleiset julkistettavat tiedot	2-1 Organisaation tiedot	sivu 4
	2-2 Organisaation vastuullisuusraportointiin kuuluvat yritykset	sivu 43
	2-3 Raportointijakso, julkaisu tiheys ja raportin yhteystieto	1.1.2023-31.12.2023; raportti julkaistaan kerran vuodessa; raportin yhteystieto: communications@raisio.com
	2-4 Oikaisut edellisten raporttien tietoihin	sivu 27: Scope 3 -taulukossa tuotteiden käyttö-luku korjattu vuodelta 2022
	2-5 Ulkoinen varmennus	sivu 41–42
Toiminta ja henkilöstö	2-6 Toiminta, arvoketju ja liiketoiminta	sivut 5, 36
	2-7 Henkilöstö	sivut 16–20
	2-8 Työntekijät, jotka eivät kuulu henkilöstöön	sivu 19
Hallintomalli	2-9 Hallintomalli ja korkeimman toimielimen tiedot	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-10 Korkeimman toimielimen valinta ja nimitys	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-11 Korkeimman toimielimen puheenjohtaja	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-12 Korkeimman toimielimen rooli vaikutusten johtamisen valvonnassa	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-13 Vaikutusten johtamisen vastuun delegointi	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-14 Korkeimman toimielimen rooli vastuullisuusraportoinnissa	sivu 39
	2-15 Intressistiriidat	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-16 Kriittisistä huolenaiheista ilmoittaminen	Raisio-konsernin ilmoituskanava väärinkäytösepäilyistä (whistleblowing): https://report.whistleb.com/fi/raisio
	2-18 Korkeimman toimielimen suorituksen arviointi	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023
	2-19 Palkitsemispolitiikat	Palkka- ja palkkioselvitys 2023
	2-20 Palkitsemiseen liittyvät käytännöt	Palkka- ja palkkioselvitys 2023
	2-21 Vuosittaisten palkkioiden määrät	Palkka- ja palkkioselvitys 2023
Strategia, politiikat ja käytännöt	2-22 Kestävän kehityksen strategia	sivut 6–7
	2-23 Politiikat, joihin sitouduttu	sivut 29, 35
	2-27 Lain ja säädösten noudattaminen	sivu 29
	2-28 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	sivu 40
Sidosryhmävuorovaikutus	2-29 Sidosryhmävuorovaikutus	sivu 38
	2-30 Työehtosopimukset	sivu 17

GRI-standardi	Julkaistu tieto	Tiedon sijainti
GRI 201, 2016: Taloudellinen näkökulma	201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	sivu 36
	205-2 Korruption vastaiset toimet	sivut 35–36, https://www.raisio.com/sijoittajat/hallinnointi/valvonta/
GRI 3, 2021: Olennaisuus	3-1 Olennaisuusarvio	sivu 37
	3-2 Olennaiset näkökulmat	sivu 37
GRI 301, 2016: Raaka-aineet	301-1 Raaka-aineet	sivut 31–32
GRI 302, 2016: Energia	302-1 Organisaation oma energiankulutus	sivu 22
	302-3 Energiatehokkuus	sivut 21–25
GRI 303, 2018: Vesi	303-1 Veden kulutus	sivu 25
GRI 304, 2016: Luonnon monimuotoisuus	304-1 Toimipaikat suojelluilla alueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä	ei ole
GRI 305, 2016: Päästöt	305-1 Suorat päästöt	sivu 27
	305-2 Epäsuorat päästöt	sivu 27
	305-3 Muut epäsuorat päästöt (Scope 3)	sivut 27
	305-4 Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	sivu 27
	305-5 Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	sivu 27
GRI 306, 2020: Jätteet	306-1 Jätevedet	sivu 25
	306-2 Jätteet	sivu 25
GRI 307, 2016: Ympäristösäädösten noudattaminen	307-1 Sakot ja muut sanktiot ympäristömääräysten rikkomisesta	Ei sakkoja eikä sanktioita.
GRI 401, 2016: Rekrytointi	401-1 Rekrytointi ja vaihtuvuus	sivu 17, ei ole raportoitu ikäjakaumaa eikä jakaumaa sukupuolittain eikä maakohtaisesti
GRI 403, 2018: Työterveys ja turvallisuus	403-2 Ennakoivat työturvallisuustoimet	sivu 17, 20
	403-9 Työtapaturmat	sivu 17
	403-10 Sairauspoissaolot	sivu 17
GRI 404, 2016: Koulutukset	404-3 Kehityskeskusteluprosessien kattavuus	sivu 17, ei ole raportoitu jakaumaa sukupuolen eikä työntekijäluokan mukaan
GRI 405, 2016: Monimuotoisuus ja tasa-arvo	405-1 Monimuotoisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet	sivu 17–19; johdon ikäjakaumaa ei ole raportoitu, tiedot saatavilla raisio.com-sivustolta
G4-3 Elintarvikealan vastuullisuus	FP1 Vastuullisen hankinnan periaatteiden noudattaminen	sivut 29–32
	FP2 Sertifioitujen raaka-aineiden osuus	sivu 31
	FP5 Sertifioiduissa tuotantolaitoksissa valmistetut tuotteet	sivu 14

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

Sivu

46	Hallituksen toimintakertomus 2023
57	Hallituksen toimintakertomus: osakkeet ja omistajat
64	Hallituksen toimintakertomus: taloudelliset tunnusluvut ja täsmäytyslaskelmat

Konsernitilinpäätös

72	Konsernin tuloslaskelma (IFRS)
73	Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)
74	Konsernitase
75	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
76	Konsernin rahavirtalaskelma

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ja laadintaperiaatteet

78	1	Konsernitilinpäätöksen yleiset laatimisperiaatteet
78	1.1	Raisio-konserni
78	1.2	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
79	1.3	Konsolidointiperiaatteet
80	1.4	Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät
80	1.5	Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen
81	1.6	Päättäneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit
81	1.7	Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnot
81	1.8	Tilikauden jälkeiset tapahtumat
82	2	Segmentti-informaatio ja tuotot
82	2.1	Tiedot segmenteittäin
85	2.2	Tuotot
86	2.2.1	Liikevaihto
88	3	Konsernirakenne
88	3.1	Liiketoimintojen hankinnat
88	3.2	Luovutetut ja myytävänä oleviksi luokitellut liiketoiminnot vuonna 2023
91	3.3	Tytäryritykset ja määräysvallattomien omistajien osuudet
92	4	Sijoitettu pääoma
92	4.1	Liikearvo
92	4.2	Aineettomat hyödykkeet
94	4.3	Tutkimus- ja kehittämismenot
94	4.4	Liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumistestaus
95	4.5	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
97	4.5.1	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
100	4.5.2	Poistot ja arvonalentumiset
101	4.6	Muiden aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kuin liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumiset
102	4.7	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset
102	4.8	Vaihto-omaisuus

103	5	Rahoitus ja riskien hallinta
103	5.1	Rahoitustuotot ja rahoituskulut
103	5.2	Rahoitusvarat ja rahoitusvelat
105	5.3	Rahoituserien arvostaminen
106	5.3.1	Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot
106	5.3.2	Myyntisaamiset ja muut saamiset
107	5.3.3	Myyntisaamisten ikäjakauma
107	5.3.4	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai tulosvaikutteisesti laajan tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat
107	5.3.5	Rahavirtalaskelman rahavarat
107	5.3.6	Ostovelat ja muut velat
108	5.3.7	Rahoitusvelat
108	5.3.8	Vuokrasopimusvelat
108	5.3.9	Vastuusitoumukset ja muut vastuut sekä ehdolliset varat
108	5.4	Rahoitusriskien hallinta
108	5.4.1	Valuutariski
111	5.4.2	Likviditeetti-riski
113	5.4.3	Korkoriski
113	5.4.4	Vastapuoliriski
114	6	Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot
114	6.1	Tuloverot
114	6.2	Laskennalliset verot
116	6.3	Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot
117	7	Oma pääoma
117	7.1	Oma pääoma ja oman pääoman rahastot
118	7.2	Osingot
118	7.3	Osakekohtainen tulos
119	8	Henkilöstö ja lähipiiri
119	8.1	Työsuhde-etuudet
119	8.2	Osakeperusteiset maksut
121	8.3	Lähipiiri
121	8.3.1	Liiketoimet lähipiirin kanssa
121	8.3.2	Johdon työsuhde-etuudet
121	8.3.3	Eläke- ja muut etuudet
123	9	Muut liitetiedot
123	9.1	Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut
123	9.2	Varaukset
125		Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)
136		Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset
137		Tilintarkastuskertomus
140		Hallintoneuvoston lausunto
141		Riippumattoman tilintarkastajan raportti Raisio Oyj:n ESEF-tilinpäätöksestä

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2023

Vuoden 2023 liikevaihto edellisen vuoden tasolla, kannattavuus parani merkittävästi haasteellisessa toimintaympäristössä.

Taloudellinen kehitys lyhyesti

Tammi-joulukuu 2023, jatkuvat toiminnot

- Konsernin liikevaihto oli 219,5 (220,8) miljoonaa euroa, laskua 0,6 %.
- Vertailukelpoinen käyttökate oli 32,8 (28,3**) miljoonaa euroa, mikä on 15,0 (12,8) % liikevaihdosta.
- Käyttökate oli 30,3* (27,8*) miljoonaa euroa, mikä on 13,8 (12,6) % liikevaihdosta.
- Vertailukelpoinen liiketulos oli 22,7 (18,4**) miljoonaa euroa, mikä on 10,4 (8,3) % liikevaihdosta.
- Liiketulos oli 19,1* (17,9**) miljoonaa euroa, mikä on 8,7 (8,1) % liikevaihdosta.
- Konsernin jatkuvien liiketoimintojen rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen oli 37,0 (11,2) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) oli 9,2 (5,6) % ja sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) oli 7,9 (5,5) %.
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,13 (0,08) euroa/osake.
- Osakekohtainen tulos oli 0,11 (0,08) euroa/osake
- Hallituksen osinkoesitys yhtiökokoukselle on 0,14 euroa osakkeelta, josta 0,11 euroa on osinkopolitiikanmukaista perusosinkoa ja 0,03 euroa lisäosinkoa.

*Käyttökate ja liiketulos sisältävät 1,7 miljoonaa euroa liiketoiminnan laajentamiseen ja 0,9 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyyn liittyviä kuluja sekä 1,1 miljoonan euron arvonalennustappion liittyen Honey Monster -brändin arvon alentumiseen. Vertailukauden käyttökate ja liiketulos sisältävät 0,5 miljoonaa euroa liiketoiminnan laajentamiseen liittyviä kuluja.

**Vertailukauden vertailukelpoinen käyttökate ja liiketulos sisältävät 1,1 miljoonan euron eläkerahaston ylijäämän palautuksen aikaisemmilta vuosilta.

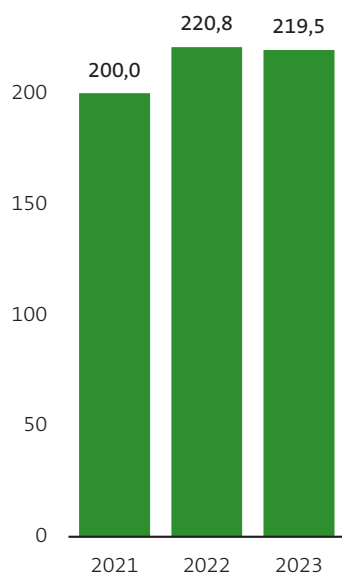
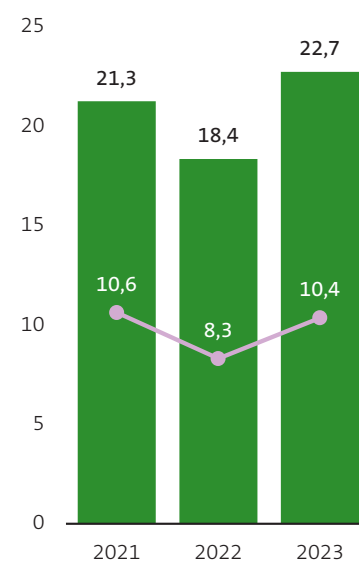
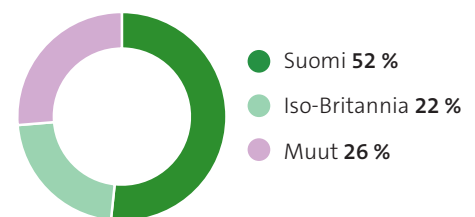
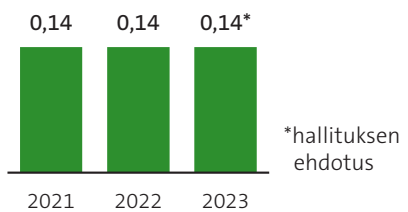
Näkymät 2024

Raisio ohjeistaa tilikauden 2024 vertailukelpoisen liikeluoksen olevan vuoden 2023 tasolla tai kasvavan hieman. Raision vertailukelpoinen liiketulos vuonna 2023 oli 22,7 miljoonaa euroa.

Konsernin avainluvut

		2023	2022	Muutos
Liikevaihto	M€	219,5	220,8	-0,6 %
Vertailukelpoinen käyttökate	M€	32,8	28,3	16,0 %
Vertailukelpoinen käyttökate liikevaihdosta	%	15,0	12,8	
Käyttökate	M€	30,3	27,8	8,7 %
Käyttökate liikevaihdosta	%	13,8	12,6	
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	22,7	18,4	23,9 %
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta	%	10,4	8,3	
Liiketulos	M€	19,1	17,9	6,8 %
Liiketulos liikevaihdosta	%	8,7	8,1	
Vertailukelpoinen tulos/osake	€	0,13	0,08	
Tulos/osake	€	0,11	0,08	
Henkilömäärä keskimäärin	FTE	344	342	0,6 %
Investoinnit, jatkuvat toiminnot	M€	9,0	5,2	74,4 %
Liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen, jatkuvat toiminnot	M€	37,0	11,2	
Omavaraisuusaste	%	80,4	79,2	
Nettovelkaantumisaste	%	-21,7	-15,7	
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	-56,5	-41,2	
Oma pääoma/osake	€	1,65	1,66	
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC), jatkuvat toiminnot	%	9,2	5,6	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC), jatkuvat toiminnot	%	7,9	5,5	

LIKEVAIHTO (M€)

VERTAILUKELPOINEN EBIT (M€) JA OSUUS LIKEVAIHDOSTA (%)

LIKEVAIHDON MAANTIETEELLINEN JAKAUMA

OSINKO/OSAKE

Strategiakauden tavoitteet 2022–2025

STRATEGISTEN PAINOPISTEALUEIDEN LIIKEVAIHTO, JATKUVAT LIIKETOIMINNOT

M€	1–12/2023	1–12/2022	Muutos
Liikevaihto	170,1	171,8	-1,0 %
Benecol®- ja kasvistanoliesteriratkaisut	106,5	113,8	-6,3 %
Lisääarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat	58,0	51,4	12,8 %
Kasviproteiinit	5,5	6,6	-17,3 %

Päivitimme vuoteen 2025 ulottuvan strategiakautemme tavoitteita joulukuussa 2022. Korkea inflaatio ja korkotason nousu leimasivat kuitenkin tilikautta 2023 ja vaikuttivat hyvin negatiivisesti niin kuluttajakäyttäytymiseen kuin kuluttajatuotteiden kysyntäänkin.

Tämän vuoksi tiedotimme katsauskauden jälkeen helmikuussa 2024 luopuvamme vuoden 2025 loppuun ulottuvalle strategiakaudelle annetuista kasvutavoitteista. Jatkamme strategisten painopistealueiden edistämistä suunnitelmallisesti ja uskomme edelleen keskeisten kategorioiden kasvuun pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä kasvu on kuitenkin aiemmin ennakoitua hitaampaa haastavista markkinaolosuhteista johtuen.

Tärkein tavoitteemme strategiakaudella on kasvaa kannattavasti viime vuosien investointien mahdollistamien uusien kyvykkyyksien ja uusien tuotekategorioiden avulla. Raision kolme strategista painopistealuetta ovat Benecol® ja kasvistanoliesteriratkaisut, lisäarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat sekä kasviproteiinit. Uuden tuotantolaitoksen kaupallistamisvaihe sekä keväällä 2021 hankitun Verso Foodin kasvupanostukset luovat edelleen painetta Raision liikelokselle lyhyellä aikavälillä. Toisaalta odotamme eri kategorioissa kasvavien tuotantomäärien ja edelleen monipuolistuvien tuotekategorioiden parantavan tuotantojen kannattavuutta. Verso Foodin kannattavuuden arvioidaan tästä huolimatta kääntyvän positiiviseksi aiemmin arvioitua hitaammin.

Benecol®- ja kasvistanoliesteriratkaisut -painopistealueen myynti laski vuoden 2023 aikana, sillä Euroopassa ja erityisesti Isossa-Britanniassa inflaation vaikutus kuluttajien ostovoimaan ja kuluttajakäytännön kehittymiseen on ollut merkittävä. Iso-Britannia on Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue, ja siellä koko kolesterolia alentavien tuotteiden kategoria on menettänyt myyntivolyymiaan merkittävästi. Haasteista huolimatta Benecol-tuotteiden markkinaosuus kategoriassa on pysynyt korkealla tasolla Isossa-Britanniassa.

Lisäarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat -painopistealueen kasvun taustalla on Elovina®-brändin menestys Suomessa: Elovina-tuotteiden kokonaisliikevaihtoa ovat kasvattaneet erityisesti tuoteuutuudet, ja brändi on kasvattanut myös markkinaosuutta myynnin arvossa mitattuna. Elovina-tuotteiden liikevaihdon kasvu vuonna 2023 oli noin 20 % vertailukauteen nähden.

Kasviproteiinien markkinassa haasteita aiheuttaa erityisesti koko kasviproteiinituotekategorian liikevaihdon supistuminen Suomessa sekä lisääntynyt kilpailu tuoteryhmässä. Kasviproteiinimarkkina on kärsinyt suhteellisesti eniten vallitsevasta markkinamurroksesta. Pidemmällä aikavälillä kasvipohjaisen syömisestä kasvunäkymät niin Suomessa kuin kansainvälisesti ovat kuitenkin näkemyksemme mukaan edelleen positiiviset. Strategiamme mukaisesti Raision kasviproteiinien kehitysohjelma tuottaa uusia innovaatioita lähivuosina, ja luotamme tämän kategorian pidemmän aikavälin kasvuun vahvasti.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristön näkymät ovat edelleen haastavat; rahapolitiikan kiristykset ja inflaatio painavat kasvua länsimaissa. Talouden ajautuessa matalasuhdanteeseen elintarviketeollisuuden kysyntä heikkenee tyypillisesti hieman viiveellä, minkä vuoksi toimialaa voidaan myös kutsua jälkisykliseksi. Kustannusten kasvu ja kuluttajatuotteiden kysynnän heikentyminen haastavat koko toimialaa.

Kotitaloudet ovat sopeuttaneet menojaan vauhdilla ja kulutukseen käytettävissä olevaa rahamäärää määrittävät useat tekijät, kuten korkotaso, työllisyystilanne sekä palkkojen ja etuuksien muutokset. Osan niistä odotetaan paranevan eli esimerkiksi korkotason odotetaan laskevan vuonna 2024.

Kuluttajien valintojen kampanjavetoisuus, hintatietoisuus ja näistä johtuva kysynnän heilahtelu haastavat koko ruokaketjua. Samalla kuluttajat luottavat vahvoihin ja tunnettuihin tuotemerkeihin. Globaalit megatrendit tukevat Raision kasvustrategiaa sekä keskittymistä vastuullisesti tuotettuun ja terveelliseen ruokaan. Arviomme mukaan terveyteen liittyvät arvovalinnat ja kulutustottumukset vahvistuvat entisestään pidemmällä aikavälillä lyhyen aikavälin haasteista huolimatta.

Taloudellinen raportointi

Raision raportoitavat segmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet, Terveelliset ainesosat ja Muut toiminnot. Sulkeissa olevat luvut viittaavat vastaavaan ajanjaksoon vuotta aiemmin, ellei toisin mainittu.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti keskittyy kuluttajabrändeihin päämarkkina-alueenaan Eurooppa. Terveelliset elintarvikkeet -segmentti muodostaa raportoitavan segmentin, johon on yhdistetty Pohjois-Eurooppa, Itä- ja Keski-Eurooppa sekä Länsi-Eurooppa.

Terveelliset ainesosat -segmentti sisältää Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin, viljapohjaisten elintarvikkeiden ja ainesosien myynnin sekä kasviproteiinien myynnin teollisuudelle ja suurkeittiöille. Myös Operaatiot, johon kuuluvat tuotanto, hankinta ja toimitusketju, raportoidaan osana Terveelliset ainesosat -segmenttiä.

Taloudellinen kehitys

Raisio-konserni, jatkuvat liiketoiminnot

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto oli 219,5 (220,8) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -segmentin liikevaihto oli 143,8 (143,0) miljoonaa euroa ja Terveelliset ainesosat -segmentin liikevaihto oli 111,2 (115,7) miljoonaa euroa. Nousseet korot ja elinkustannukset vaikuttivat kysyntään ja myyntivolyymeihin hyvin negatiivisesti monella markkina-alueella. Raision uutuustuotteiden kehitysprosessi on tuottanut haluttua muutosta uutuusien suunnitelmallisuuteen, läpimenoon, lanseerausten näkyvyyteen sekä kaupallisiin onnistumisiin. Kuluttajamarkkinoilla Suomessa erityisesti Elovena®-brändin kokonaisliikevaihto kasvoi tuoteuutuusien vetämänä merkittävästi. Elovena®-brändin myynnin arvo oli noin 20 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vertailukaudella.

Poistot, rahoituserät ja tulos

Poistot ja arvonalentumiset olivat 11,2 (10,0) miljoonaa euroa. Katsauskauden poistot ja arvonalentumiset sisältävät 1,1 miljoonan euron arvonalentumispoiston Honey Monster brändin arvonalentumisesta. Konsernin nettorahoituserät olivat 3,1 (-2,9) miljoonaa euroa. Katsauskauden nettorahoituserät sisälsivät käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksen 2,3 (-2,3) miljoonaa euroa. Konsernin tulos ennen veroja oli 22,2 (15,0) miljoonaa euroa. Konsernin tulos verojen jälkeen oli 17,5 (12,5) miljoonaa euroa. Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,11 (0,08) euroa ja vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,13 (0,08).

Liiketulos

Raisio-konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 22,7 (18,4) miljoonaa euroa, mikä on 10,4 (8,3) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 19,1 (17,9) miljoonaa euroa, mikä on 8,7 (8,1) prosenttia liikevaihdosta. Volyymimuutoksista ja inflaatiopaineista huolimatta, kannattavuus parani merkittävästi haastavaan vertailukauteen nähden. Liiketulos sisältää 1,7 miljoonaa euroa liiketoiminnan laajentamiseen ja 0,9 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyyn liittyviä kuluja sekä 1,1 miljoonan euron arvonalennustappion liittyen Honey Monster -brändin arvon alentumiseen.

Valuuttakurssien konversiovaikutukset liikevaihtoon ja liiketulokseen

M€	2023	2022
Liikevaihto	-1,3	1,2
Vertailukelpoinen liiketulos	-0,2	0,2
Liiketulos	-0,1	0,2

Valuuttakurssien konversiovaikutukset

Valuuttojen konversiovaikutus konsernin liikevaihtoon oli -1,3 (1,2) miljoonaa euroa. Punnan osuus tästä oli -1,0 (1,0) miljoonaa euroa ja muiden valuuttojen osuus oli -0,3 (0,2) miljoonaa euroa.

Valuuttojen konversiovaikutus konsernin vertailukelpoiseen liiketulokseen oli -0,2 (0,2) ja liiketulokseen oli -0,1 (0,2) miljoonaa euroa. Punnan osuus tästä oli -0,2 (0,2) miljoonaa euroa ja muiden valuuttojen osuus oli 0,0 (0,0) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet, jatkuvat liiketoiminnot

TERVEELLISET ELINTARVIKKEET -SEGMENTIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		2023	2022	Muutos
Liikevaihto	M€	143,8	143,0	0,6 %
Länsi-Eurooppa	M€	59,8	64,1	-6,7 %
Pohjois-Eurooppa	M€	74,3	67,9	9,5 %
Itä- ja Keski-Eurooppa	M€	9,7	11,0	-12,0 %
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	18,4	18,0	2,7 %
Vertailukelpoinen liiketulos	%	12,8	12,6	
Liiketulos	M€	17,9	18,0	-0,1 %
Liiketulos	%	12,5	12,6	
Nettovarallisuus	M€	82,8	83,9	

Liikevaihto

Terveelliset elintarvikkeet -segmentin liikevaihto oli 143,8 (143,0) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi selvästi Pohjois-Euroopassa, Länsi-Euroopassa liikevaihto laski selvästi ja Itä- ja Keski-Euroopassa liikevaihto puolestaan laski merkittävästi. Liikevaihto pysyi vertailukauden tasolla, vaikka tietyt brändit menettivät myyntivolyymeja merkittävästi vertailukauden tasoon nähden. Raportointikauden aikana korkea inflaatio on heikentänyt kuluttajien reaalista ostovoimaa näkyen laskeneina vähittäismyyntilukuina sekä lisääntyvänä hintakilpailuna Euroopassa.

Liiketulos

Terveelliset elintarvikkeet -segmentin vertailukelpoinen liiketulos oli 18,4 (18,0) miljoonaa euroa, mikä on 12,8 (12,6) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -segmentin liiketulos oli 17,9 (18,0) miljoonaa euroa, mikä on 12,5 (12,6) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos sisältää 0,5 miljoonaa euroa liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyviä kuluja. Raportointikauden aikana markkinointipanostukset laskivat vertailukauden tasolta hieman. Katsauskaudella laskeneet Raisiolle tärkeiden viljojen ostohinnat Suomessa helpottivat kustannuspainetta ja paransivat siten kannattavuutta, mutta vaikutus näkyy Raision kustannusrakenteessa pitkällä viiveellä.

Terveelliset ainesosat, jatkuvat liiketoiminnot

TERVEELLISET AINESOSAT -SEGMENTIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		2023	2022	Muutos
Liikevaihto	M€	111,2	115,7	-4,0 %
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	6,7	3,4	98,8 %
Vertailukelpoinen liiketulos	%	6,0	2,9	
Liiketulos	M€	6,7	3,4	98,8 %
Liiketulos	%	6,0	2,9	
Nettovarallisuus	M€	114,9	118,4	

Liikevaihto

Terveelliset ainesosat -segmentin liikevaihto oli 111,2 (115,7) miljoonaa euroa. Viljatuotteiden sekä kotimainen että ulkomainen myynti leipomoille sekä teollisuus- ja suurtalous-asiakkaille laskivat vertailukauden tasolta hieman. Kasvistano-liesteritoimitukset lisenssipartnereille sekä kauratuotteiden ja gluteenittomien kauratuotteiden myynnin arvo kasvoivat katsauskauden aikana selvästi. Myyntimix jatkoi raportointikauden aikana siirtymää korkeamman jalostusasteen tuotteisiin. BtoB-myyntissä kuluttajien ostovoiman lasku sekä kiristynyt hintakilpailu näkyivät laskeneina myyntivolyymeina, mutta pystyimme hintapaineista huolimatta säilyttämään asiakkuudet laadukkaiden tuotteiden ja oikea-aikaisten toimitusten ansiosta.

Liiketulos

Terveelliset ainesosat -segmentin vertailukelpoinen liiketulos oli 6,7 (3,4) miljoonaa euroa, mikä on 6,0 (2,9) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset ainesosat -segmentin liiketulos oli 6,7 (3,4) miljoonaa euroa, mikä on 6,0 (2,9) prosenttia liikevaihdosta.

Viljamarkkinavuosi oli kaksijakoinen. Alkuvuonna viljojen tarjonta oli hyvä ja hinta laskeva, johtuen vuoden 2022 kohtuullisen hyvästä viljasadosta. Vuoden 2022 erittäin korkeiden raaka-aineiden hintapiikin jälkeen viljojen ostohinnat olivat alkuvuonna laskevia. Korkean hintajakson aikana hankitut raaka-aineet kuitenkin rasittivat viljaa käyttävää teollisuutta. Kasvukausi oli vaikea. Alkukasvukauden kuivuus leikkasi sato-odotuksia ja sadonkorjuuajan olosuhteet romahduttivat osin viljan käyttölaatua. Myllyteollisuuden laatuvaatimukset täyttävän viljan osuus koko sadosta jäikin poikkeuksellisen alhaiseksi. Viljan tarjonta oli tästä johtuen hyvin maltillista koko loppuvuoden. Viljojen hintataso oli kuitenkin suhteellisen vakaa, johtuen etupäässä muun Euroopan markkinatilanteesta ja hintakehityksestä. Kauran hinta vahvistui loppuvuonna kasvavan vientikysynnän vuoksi.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma oli joulukuun lopussa 323,8 (31.12.2022: 331,9) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 260,1 (31.12.2022: 262,9) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,65 (31.12.2022: 1,66) euroa. Erittely oman pääoman muutoksista on jäljempänä katsauksen taulukko-osassa.

Konsernin jatkuvien liiketoimintojen liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen oli 37,0 (11,2) miljoonaa euroa. Rahavirtaa paransi käyttöpääoman vähentyminen ja kannattavuuden kohentuminen.

Jatkuvien liiketoimintojen käyttöpääoma oli joulukuun lopussa 37,1 (31.12.2022: 44,0) miljoonaa euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat joulukuun lopussa olivat 24,7 (31.12.2022: 27,0) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli -56,5 (31.12.2022: - 41,2) miljoonaa euroa.

Raisiolla oli joulukuun lopussa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja sekä raha- ja pankkisaamisia 81,2 (31.12.2022: 68,1) miljoonaa euroa. Kassavarat ovat pääosin sijoitettuina matalariskisiin ja likvideihin sijoituskoh-teisiin.

Konsernin omavaraisuusaste joulukuun lopussa oli 80,4 (31.12.2022: 79,2) prosenttia ja nettovelkaantumisaste oli -21,7 (31.12.2022: -15,7) prosenttia. Jatkuvien toimintojen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) oli 7,9 (31.12.2022: 5,5) prosenttia ja vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) oli 9,2 (31.12.2022: 5,6) prosenttia.

Raisio Oyj jakoi osinkona 22,1 (22,2) miljoonaa euroa vuodelta 2022.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys

Tammi-joulukuussa investoinnit olivat 9,0 (5,2) miljoonaa euroa, mikä on 4,1 (2,3) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden 2021 toisen neljänneksen aikana tehtiin päätös Raision teollisuusalueella sijaitsevan pastalinjan uusimisesta. Kyseessä oli korvausinvestointi, joka valmistui aikataulun mukaisesti elokuussa 2023 ja linjan ylösajo sujui erinomaisesti. Investointi oli suuruudeltaan noin 4,1 miljoonaa euroa.

Jatkamme strategiaamme mukaisesti investointeja turvataksemme kasvun mahdollistamisen ja tehokkuuden kehittämisen. Investointien pääpaino on energiatehokkuuden ja saannon parantamiseen liittyvissä toimenpiteissä. Katsauskauden aikana tehtiin investointipäätös prosessikapasiteetin lisäämiseksi lusikoitavia ja juotavia kauratuotteita valmistavalle tuotantolaitokselle. Investoinnin on määrä valmistua vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja suuruus on noin 2 miljoonaa euroa.

Raision tutkimuksen ja kehityksen kulut tammi-joulukuussa olivat 3,0 (2,9) miljoonaa euroa, mikä on 1,4 (1,3) prosenttia liikevaihdosta. Raision strategisten tavoitteiden mukaisesti tutkimus- ja tuotekehityspanostuksissa keskitytään valituissa kuluttajabrändeissä entistä parempien kyvykkyyksien ja ominaisuuksien saavuttamiseen, erityisesti gluteenittoman kauraraaka-aineen, kasviproteiinin ja Benecol-tuotteiden

jatkuvan tuote- ja sovelluskehityksen osalta. Pitkän aikavälin innovaatioprosessia on kehitetty edelleen varmistaaksemme tutkimustulosten integroitumisen yhä tehokkaammin uutuustuotekehitysputkeen. Tämä kustannusvaikutus katetaan pääasiassa tuotannossa, hankintatoimessa ja tukitoiminnoissa jo käynnissä olevilla tehostamistoimenpiteillä. Katsauskauden aikana erityisesti Raision uuden tuotantolaitoksen tuotelanseeraukset tukivat kannattavuutta lisäämällä tehtaan käyttöastetta.

Vuonna 2022 käynnistyneen muutosohjelman myötä Raision liiketoiminnasta on tullut entistäkin suunnitelmallisempaa ja tavoitteellisempaa, ja erityisesti hankinnan, operaatioiden ja tukifunktioiden toiminnan tavoitteellisuutta ja ohjausta on kehitetty entisestään läpinäkyvämpään suuntaan. Raision myynti-, tuotannonsuunnittelu- sekä tuotekehitysprosessia on päivitetty ja siihen liittyen toimintaamme on järjestelty uudelleen.

Hallinto ja johto

Hallitus ja hallintoneuvosto

Hallituksen jäsenmäärä yhtiökokoukseen 20.4.2023 asti oli viisi ja yhtiökokouksesta lähtien kuusi. Erkki Haavisto, Leena Niemistö, Ann-Christine Sundell, Pekka Tennilä ja Arto Tiitinen toimivat hallituksen jäseninä koko tilikauden 2023 ja Lauri Sipponen varsinaisesta yhtiökokouksesta lukien. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin 20.4.2023 alkaen Arto Tiitinen ja varapuheenjohtajaksi Ann-Christine Sundell. Kaikki vuonna 2023 hallituksen jäseninä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Paavo Myllymäki varsinaiseen yhtiökokoukseen 20.4.2023 asti, minkä jälkeen puheenjohtajan tehtävää hoiti varapuheenjohtaja Holger Falck 16.5.2023 asti, jolloin hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Tuomas Levomäen ja varapuheenjohtajaksi Holger Falckin.

Konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtaja Pekka Kuusniemen lisäksi konsernin johtoryhmään vuonna 2023 kuuluivat Operaatiot- yksiköstä vastaava johtaja Virpi Aaltonen, innovaatiojohtaja Reetta Andolin (14.8.2023 lukien), markkinointijohtaja Annika Boström-Kumlin, kehitysjohtaja Olavi Erkinjuntti (13.4.2023 lukien), laki- ja vastuullisuusasioista vastaava johtaja Sari Koivulehto-Mäkitalo, myyntijohtaja Mikko Lindqvist sekä talousjohtaja Mika Saarinen. Johtoryhmän jäseninä toimivat 13.4.2023 asti henkilöstöjohtaja Taru Ämmälä ja asiakkuusjohtaja Iiro Wester.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Liiketoimintamalli

Raisio on kansainvälinen yhtiö, ja tarkoituksemme ”Ruokaa suurella sydämellä, terveyttä meille ja maapallolle” ohjaa toimintaamme. Yhtiön päämarkkinat ovat Euroopassa ja yhtiön viisi tuotantolaitosta sijaitsevat Suomessa. Raision strategia rakentuu kolmelle painopistealueelle: Benecol® ja kasvistanoliesteriratkaisut, lisäarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat sekä kasviproteiinit.

Me Raisiolla olemme sitoutuneet kantamaan vastuun omasta toimintaympäristöstämme, ympäristöasioistamme ja henkilöstöstämme. Pohjan kaikille tekemisellemme luovat Raision tarkoitus, arvot, Hyvän ruuan vastuullisuusohjelma sekä konsernin yleiset toimintaperiaatteet ja muut määrittelemämme politiikat.

Henkilöstö

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden 2023 lopussa 338 (344) henkilöä. Henkilöstöstä 13 (14) prosenttia työskenteli Raision ulkomaan yksiköissä. Raision palkat ja palkkiot jatkuvien toimintojen osalta vuonna 2023 olivat 26,2 (24,6) miljoonaa euroa henkilösivukuluineen.

Vuoden 2023 lopussa toteutettu henkilöstökysely osoittaa yrityskulttuurin ja työtyytyväisyyden positiivista kehitystä verrattuna vuonna 2022 tehtyyn henkilöstökyselyyn. Yleisesti ottaen työtyytyväisyys Raisiolla on hyvä.

Kyselyn vastausprosentti oli erittäin korkea, 91 %. eNPS-luku eli Employee Net Promoter Score oli 39,5, kun se edellisessä henkilöstötutkimuksessa oli 19.

Kestävän kehityksen keskeiset tavoitteet ja tulokset

Raision vastuullisuusraportointi rakentuu Hyvän ruuan ohjelman teemojen ympärille ja sovellamme raportoinnissa Global Reporting Initiative -standardeja. Raision vastuullisuusohjelmassa eli Hyvän ruuan ohjelmassa on viisi teemaa: ympäristöystävälliset pakkaukset, terveellinen ruoka, terveellisen ruuan ammattilaiset, kestävä ruokaketju sekä ympäristö- ja ilmastotoimet. Hyvän ruuan ohjelma ulottuu samalle ajanjaksolle kuin Raision strategiakausi eli vuoden 2025 loppuun saakka.

Olemme Raisio-konsernissa sitoutuneet tukemaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, kuten vastuullista kuluttamista, terveyttä ja hyvinvointia, kestävää teollisuutta ja ilmastotekoja. Tuemme ja toteutamme omassa vaikutuspiirissämme myös ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyviä YK:n perusarvoja.

Raision yleiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä niitä täydentävät sisäiset ohjeet ja politiikat luovat perustan

kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle. Raision ihmisoikeuspolitiikka täydentää yleisiä toimintaperiaatteitamme, ja myös sitä sovelletaan kaikissa konserniyhtiöissään maailmanlaajuisesti. Vaadimme kaikkia toimittajia ja alihankkijoita valvomaan ihmisoikeuksien toteutumista myös heidän toimintoissaan.

Riskienhallinta

Raision riskienhallintaa on viime vuosina uudistettu ja uuden mallin mukaan on toimittu vuoden 2022 alusta alkaen. Uuden toimintamallin tavoitteena on tunnistaa riskit ja niiden hallintakeinot entistä kattavammin, mahdollisimman monesta eri näkökulmasta.

Raision riskienhallintajärjestelmässä jokaiselle johtoryhmän jäsenelle on vastuutettu omalle vastuualueelle kuuluvien riskien jatkuva valvonta ja seuranta sekä hallintakeinojen riittävyyden arviointi. Hallintakeinojen riittävyyttä arvioidaan kolmiportaisella kriteeristöllä. Vuosittain jokaiselta vastuualueelta valitaan merkittävimmiksi riskiskenaarioiksi nostettavat aiheet tarkempaan johtoryhmän arvioon ja päätetään toimenpidesuunnitelmasta riskin hallintamien kehittämiseen. Toimenpidesuunnitelmien edistymistä seurataan säännöllisesti johtoryhmässä, ja edistymisestä raportoidaan säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Vuonna 2023 toimintatapaa on kehitetty edelleen, ja riskien tarkasteluun on otettu myös mahdollisuuksien näkökulma. Tavoite on saada riskinhallinta osaksi jatkuvaa toimintaa ja keskustelua. Riskikartan pysyviä aiheita ovat muun muassa materiaalihankintaan liittyvät asiat. Vuonna 2023 aiheiksi on nostettu erityisesti Euroopan turvallisuustilanne kyberuhkineen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset satoon.

Tänä vuonna aloitettiin myös projekti, jossa määritellään, miten pystymme arvioimaan ja hallitsemaan toimintamme ihmisoikeusvaikutuksia arvoketjussamme. Raision ihmisoikeusriskit ja -vaikutukset ovat hyvin tyypillisiä elintarviketeollisuuden toimijoille, joiden arvoketjut ulottuvat alkutuotantoon eli pelloille saakka. Riskit liittyvät hankintamaihin, raaka-aineisiin tai tavarantoimittajiin, joiden liiketoimintamalliin liittyy kohonnut riski erityisesti työelämän oikeuksien loukkauksiin.

Tarkemmat tiedot osana vuosikatsausta

Julkaisemme tarkemmat ei-taloudelliset tiedot, Hyvän ruuan ohjelman tavoitteet, toimintatavat ja edistymisemme viikolla 11 Raision vuosikatsauksen osana.

Muutokset konsernirakenteessa

Raisio Oyj:n 100-prosenttisesti omistama kalanrehuliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö, Raisioaqua Oy siirtyi 27.2.2023 Finnforel Oy:n tytäryhtiölle yrityskaupalla. Kauden 1.1.–31.12.2022 vertailuluvut on muutettu vastaavasti. Raisio Oyj:n tytäryhtiö Ravintoraisio Oy perusti 100-prosenttisesti omistetun tytäryhtiön Raisio Benelux B.V:n Alankomaihin. Se vastaa myynnistä Alankomaissa ja Belgiassa.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Normaalioloissa Raision merkittävimmät lyhyen aikavälin liiketoimintariskit liittyvät talouden yleiseen kehitykseen ja kuluttajakysyntään. Erityisesti inflaation vaikutus kuluttajakysynnän kehittymiseen on merkittävä. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat sään ääri-ilmiöt sekä muutokset keskeisten energian, raaka-aineiden, kuten viljojen ja sterolien, saatavuudessa, laadussa ja hinnassa ovat merkittävä haaste Raision liiketoiminnoille. Raision toiminnan kannalta keskeisten valuuttojen muutokset ja valuuttakonservatit vaikuttavat Raision liikevaihtoon ja -tulokseen suoraan ja välillisesti. Niiden kokonaisvaikutusta avataan taloudellisissa raporteissa paremman kokonaiskuvan ja niihin liittyvien riskien avaamiseksi kattavalla tavalla.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia ei ole.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2023 mukaan ovat 124.349.500,46 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,14 euroa osaketta kohden, josta lisäosinko on 0,03 euroa osaketta kohden. Osinkona esitetään jaettavan yhteensä 22.283.847,04 euroa ja voittovaratilille jätetään 102.065.653,42 euroa. Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 11.4.2024. Osinko ehdotetaan maksettavaksi 18.4.2024.

Raisiossa 12. helmikuuta 2024

Raisio Oyj

Hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, p. 050 537 3883
talousjohtaja Mika Saarinen p. 040 072 6808

Raision taloudelliset julkaisut 2024

Raisio Oyj:n vuosikatsaus vuodelta 2023 julkistetaan 14.3.2024. Katsaus sisältää tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen, hallituksen toimintakertomuksen, tilintarkastuskertomuksen, hallintoneuvoston lausunnon ja yritysvastuuraportin. Samaan aikaan julkaistaan myös Raision selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkitsemisraportti vuodelta 2023.

Tammi-maaliskuun osavuositarkastus julkistetaan 7.5.2024.
Tammi-kesäkuun puolivuositarkastus julkistetaan 7.8.2024.
Tammi-syyskuun osavuositarkastus julkistetaan 5.11.2024.
Tilinpäätöstiedotetta ei ole tilintarkastettu.

Osakeyhtiölain ja Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämää tietoa, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia, osakepalkintaa, lähipiiriä sekä taloudellisia tunnuslukuja, esitetään osioissa Osakkeet ja omistajat sekä Taloudelliset tunnusluvut ja täsmäytyslaskelmat, jotka ovat osa virallista toimintakertomusta. Yhtiö on antanut selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisenä kertomuksena.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Tämä osio sisältää osakkeisiin ja omistajiin liittyvät liitetiedot ja osakekohtaiset tunnusluvut ja niiden laskentakaavat.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2023 lopussa oli 320,3 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto oli noin 49,1 miljoonaa euroa. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 31.12.2023 oli 1,98 euroa ja kantaosakkeen 2,15 euroa. Hallituksen osinkoesitys kevään 2024 yhtiökokoukselle on 0,14 euroa osakkeelta, mistä 0,11 euroa on osinkopolitiikan mukaista perusosinkoa ja 0,03 euroa lisäosinkoa.

Osakepääoma ja osakelajit

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2023 jakaantui 30 108 594 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 129 061 742 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 18,9 % ja äänimäärästä 82,4 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 81,1 % ja 17,6 % (31.12.2023). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2023 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n (jäljempänä: Pörssi) ylläpitämällään markkinapaikalla järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä toimialaluokassa kulutustavarat ja alatoimialaluokassa elintarvikkeet. Vaihto-osakkeet noteerataan keski suurten yhtiöiden ryhmässä ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIVV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Saadakseen kantaosakkeille äänioikeuden, luovutuksen-saajan tulee hakea yhtiön hallitukselta suostumus kantaosakkeiden rekisteröimiseksi osakasluetteloon. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoittava luonnollinen henkilö.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi. Vuoden 2023 aikana yhteensä 4 748 kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi. Arvo-osuus-järjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns.

odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 9,0 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2023.

OSAKKEIDEN JA ÄÄNIMÄÄRÄN JAKAUTUMINEN SARJOITTAIN 31.12.2023

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
Vaihto- osakkeet	129 061 742	81,1	17,6
Kanta- osakkeet	30 108 594	18,9	82,4
Yhteensä	159 170 336	100,0	100,0

Omistusrakenne

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2023 lopussa 38 340 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2022: 37 597). Ulkomaisten ja hallintarekisteröityjen omistusten osuus yhtiön osakekannasta oli vuoden 2023 lopussa 15,3 prosenttia (31.12.2022: 18,1 %).

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2023 kantaosakkeita 638 387 kappaletta ja vaihto-osakkeita 542 502 kappaletta. Tämä on yhteensä 0,7 prosenttia kaikista osakkeista ja 1,8 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

OSAKKEIDEN OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2023 OMISTAJARYHMITÄIN

	%
Kotitaloudet	51,4
Ulkomaiset omistajat ²⁾	15,3
Yritykset ³⁾	8,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ¹⁾	7,2
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3,0
Odotusluettelolla	5,7
Julkisyhteisöt	8,5

¹⁾ ilman hallintarekisteröityjä

²⁾ sisältää hallintarekisteröidyt

³⁾ sisältää yhtiön omistamat omat osakkeet

OSAKKEIDEN OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2023 OMISTETTUIJEN OSAKKEIDEN MUKAAN

Osakkeita	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia		Osakkeita		Omistajia		Osakkeita	
kpl	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–1 000	24 781	67,4	9 949 968	7,7	2 287	57,8	800 584	2,7
1 001–5 000	9 430	25,6	22 218 659	17,2	1 062	26,8	2 567 012	8,5
5 001–10 000	1 542	4,2	11 402 586	8,8	317	8,0	2 251 302	7,5
10 001–25 000	718	2,0	11 152 332	8,6	197	5,0	3 138 212	10,4
25 001–50 000	185	0,5	6 574 258	5,1	56	1,4	1 844 604	6,1
50 001–	123	0,3	67 763 939	52,5	37	0,9	10 464 103	34,8
odotusluettelossa							9 042 777	30,0
yhteensä	36 779	100,0	129 061 742	100,0	3 956	100,0	30 108 594	100,0

25 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.2023 OSAKASLUETTELON MUKAAN

Osakkeenomistajat	Sarja K	Sarja V	Yhteensä	%	Ääniä	%
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	0	5 252 083	5 252 083	3,30	5 252 083	0,72
Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	3 733 980	199 000	3 932 980	2,47	74 878 600	10,24
Niemistö Kari Pertti Henrik	60 000	2 840 000	2 900 000	1,82	4 040 000	0,55
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	0	2 551 612	2 551 612	1,60	2 551 612	0,35
Sijoitusrahasto Aktia Capital	0	1 963 647	1 963 647	1,23	1 963 647	0,27
Relander Pär-Gustaf	0	1 855 068	1 855 068	1,17	7 371 988	0,25
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	0	1 792 793	1 792 793	1,13	1 792 793	0,25
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0	1 684 428	1 684 428	1,06	1 684 428	0,23
OP-Suomi Pienyhtiöt	0	1 613 037	1 613 037	1,01	1 613 037	0,22
Valtion Eläkerahasto	0	1 300 000	1 300 000	0,82	1 300 000	0,18
Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	0	1 181 043	1 181 043	0,74	1 181 043	0,16
Maa- ja vesitekniikan tuki ry.	0	1 000 000	1 000 000	0,63	1 000 000	0,14
Oy Etra Invest Ab	0	1 000 000	1 000 000	0,63	1 000 000	0,14
Fondita Nordic Micro Cap Sijoitusrahasto	0	910 000	910 000	0,57	910 000	0,12
Laakkonen Mikko Kalervo	0	826 823	826 823	0,52	826 823	0,11
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.	772 500	0	772 500	0,49	15 450 000	2,11
Langh Hans Christian	679 980	0	679 980	0,43	13 599 600	1,86
Sijoitusrahasto Säästöpankki Pienyhtiöt	0	661 044	661 044	0,42	661 044	0,09
Saari Markku Samuel	601 973	1 810	603 783	0,38	12 041 270	1,65
Keskitien Tukisäätiö	100 000	500 000	600 000	0,38	2 500 000	0,34
Haavisto Maija Helena	393 120	195 099	588 219	0,37	8 057 499	1,10
Haavisto Heikki Johannes kuolinpesä	579 656	0	579 656	0,36	11 593 120	1,59
Sijoitusrahasto eQ Suomi	0	568 061	568 061	0,36	568 061	0,08
Merimieseläkekassa	0	543 751	543 751	0,34	543 751	0,07
Haavisto Erkki	364 940	159 851	524 791	0,33	7 458 651	1,02

Ulkomaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaan lukien oli yhteensä 24 385 527 osaketta, joka on 15,32 % koko osakemäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia.

Liputusilmoitukset

Vuoden 2023 aikana yhtiö sai tietoonsa yhden arvopaperimarkkinain 9. luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen. Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n ("MTK") ilmoituksen mukaan MTK:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden tuottama äänimäärä oli noussut yli 10 prosentin Raisio Oyj:n osakkeiden kokonaisäänimäärästä. Liputusilmoituksen yksityiskohdat ovat saatavilla osoitteessa www.raisio.com/sijoittajat/osakkeen-omistajat/liputusilmoitukset/.

Osinkopolitiikka ja osinko

Raisio Oyj:n tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona 50–100 prosenttia jatkuvien liiketoimintojensa osakekohtaisesta tuloksesta (EPS). Tämän lisäksi hallitus voi ehdottaa lisäosingon jakamista. Osinkopolitiikan mukaisen osingon maksamisen edellytyksenä on, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön rahoitusasemaa eikä strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Huhtikuussa 2023 varsinainen yhtiökokous päätti 0,14 euron osingon maksamisesta osakkeelta, sisältäen lisäosinkoa 0,06 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin osakkeenomistajille 3.5.2023; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille.

Hallitus esittää kevään 2024 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,14 euron suuruisen osingon maksamista osakkeelta, mistä 0,11 euroa on osinkopolitiikan mukaista perusosinkoa ja 0,03 euroa lisäosinkoa. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 11.4.2024 ja osingon maksupäivä 18.4.2023.

Kaupankäynti Pörssissä Raision osakkeilla 2023

V-osakkeen ylin hinta oli 2,68 euroa, alin 1,88 euroa ja keskimurssi 2,21 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 1,98 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 20,8 miljoonaa kappaletta (33,5 milj. kpl vuonna 2022). Vaihdon arvo oli 45,9 miljoonaa euroa (77,0 milj. euroa vuonna 2022).

K-osakkeen ylin hinta oli 2,72 euroa, alin 1,90 euroa ja keskimurssi 2,19 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 2,15 euroa. K-osakkeen vaihto oli 1,4 miljoonaa osaketta (1,3 milj. kpl vuonna 2022) ja vaihdon arvo oli 3,1 miljoonaa euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2022).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2023 lopussa 320,3 miljoonaa euroa (402,2 milj. euroa vuonna 2022) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 317,9 miljoonaa euroa (399,2 milj. euroa vuonna 2022).

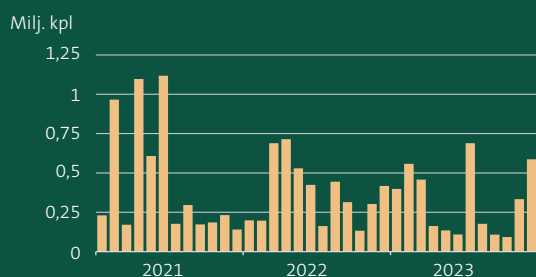
Omat osakkeet

Raisio Oyj:n hallussa oli katsauskauden päättyessä 1 202 343 vaihto-osaketta, mutta ei yhtään kantaosaketta. Raisio Oyj:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 0,9 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä. Omistus vastaa 0,8 prosenttia koko osakekannasta ja 0,2 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita.

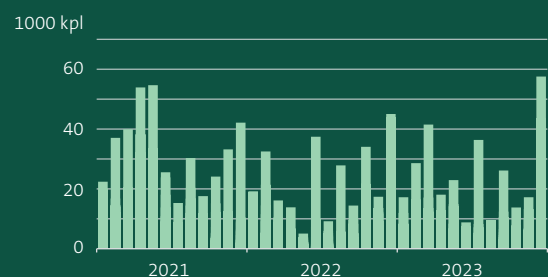
Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä katsauskauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,5 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamasta äänistä ja vastaavasti 0,1 prosenttia koko osakekannasta ja 0,4 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

VAIHTOMÄÄRÄ, VAIHTO-OSAKE

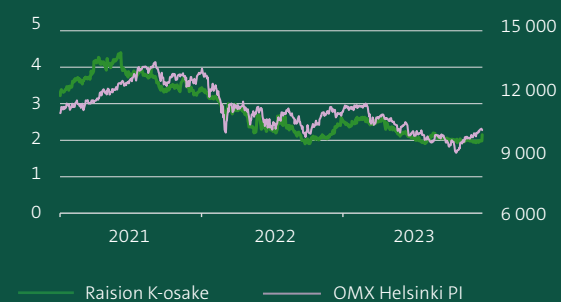
VAIHTOMÄÄRÄ, KANTAOSAKE

KURSSIKEHITYS, EUROA, VAIHTO-OSAKE

KURSSIKEHITYS, EUROA, KANTAOSAKE

Omien osakkeiden hankinnat ja luovutukset

Hallituksella on vuoden 2023 yhtiökokouksen myöntämä valtuus hankkia ja/tai ottaa pantiksi yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 6 250 000 osaketta, mistä enintään 5 000 000 voi olla vaihto-osakkeita ja enintään 1 250 000 kantaosakkeita. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.4.2024 asti ja sen nojalla hankittavissa ja/tai pantiksi otettavissa olevien omien osakkeiden määrä on 3,9 prosenttia osakekannasta ja 4,1 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Hallitus on oikeutettu hankkimaan omia osakkeita muussa kuin osakelajien mukaisessa suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä. Osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa.

Hallitus ei tilikauden aikana ole käyttänyt valtuuttaan omien osakkeiden hankintaan tai pantiksi ottamiseen. Hallitus ei myöskään tilikauden aikana ole hankkinut tai ottanut pantiksi osakkeita vuoden 2022 yhtiökokouksen myöntämän ja 20.4.2023 lakanneen valtuuden nojalla.

Tilikauden aikana on luovutettu 21 379 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota vuoden 2023 yhtiökokouksen tekemän päätöksen perusteella. Hallituksen palkkiona luovutettujen vaihto-osakkeiden arvo luovutushetkellä oli yhteensä 44 158,19 euroa.

Yhteistilillä olevien Raisio Oyj:n osakkeiden menettäminen

Raisio Oyj:n osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 26.11.1994. Ne osakkeet, joita ei ollut kirjattu osakkeenomistajan osoittamalle arvo-osuustilille 25.11.1994 mennessä, on säilytetty osakkeenomistajien lukuun avatulla ns. yhteistilillä. Yhteistili oli tarkoitettu osakkeiden tilapäiseen säilytykseen siihen asti, kunnes osakkeenomistajat kirjauttavat osakkeensa omalle arvo-osuustililleen.

Osakeyhtiölain mukaisesti yhtiökokous voi päättää, että osakkeenomistajat menettävät oikeutensa yhteistilillä oleviin osakkeisiin ja niihin perustuviin oikeuksiin, kun kymmenen vuotta on kulunut ilmoittautumispäivästä ja nykyisen osakeyhtiölain voimaantulosta. Nykyinen osakeyhtiölaki tuli voimaan 1.9.2006.

Varsinainen yhtiökokous teki 12.4.2022 päätöksen, että oikeus yhteistilillä oleviin osakkeisiin ja niihin perustuviin oikeuksiin on osakeyhtiölain 3 luvun 14 a §:n 3 momentin mukaisesti menetetty sellaisten osakkeiden osalta, joiden kirjaamista arvo-osuusjärjestelmään ei ollut pätevästi vaadittu 12.4.2022 klo 14 mennessä. Siltä osin kuin osakekirja oli kadonnut, osakkeita koskeva kirjaamisvaatimus tuli esittää viimeistään edellä mainittuna määräaikana ja niitä koskevan jälkivaihtovaatimuksen oli tultava täydelliseksi 30.11.2022 klo 16 mennessä.

Yhteistilillä oli 12.4.2022 kirjattuna yhteensä 587 728

kantaosaketta ja 178 270 vaihto-osaketta, mikä vastasi noin 0,5 prosenttia Raisio Oyj:n kaikista osakkeista ja noin 1,6 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Menettämisseuraamus koski enintään edellä todettua määrää osakkeista ja siitä vähennettiin osakkeet, joita koskeva kirjaamisvaatimus oli pätevästi tehty ennen varsinaisen yhtiökokouksen päätöstä asiassa ja joita koskeva jälkivaihtovaatimus oli tullut täydelliseksi 30.11.2022 klo 16 mennessä.

Hallituksen 19.1.2023 tekemällä päätöksellä yhtiö on mitätöinyt yhteistilillä olleet 587 728 kantaosaketta ja 178 270 vaihto-osaketta, jotka olivat edellä selostetun varsinaisen yhtiökokouksen osakkeiden menettämistä koskevan päätöksen mukaisesti siirtyneet yhtiölle. Mitätöinnillä ei ollut vaikutusta yhtiön osakepääomaan. Mitätöinti on merkitty kaupparekisteriin 1.2.2023.

Osakeantivaltuudet

Vuoden 2023 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia vaihto-osakkeita enintään 6 200 000 kappaletta ja kantaosakkeita enintään 1 250 000 kappaletta sekä antamalla yhteensä enintään 10 000 000 uutta vaihto-osaketta.

Yhtiön hallussa 31.12.2023 olevien omien osakkeiden määrä, joka olisi valtuuden nojalla luovutettavissa, on 0,8 prosenttia osakekannasta ja 0,2 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen laskettavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 6,3 prosenttia osakekannasta ja 1,4 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus on valtuutettu päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös Nasdaq Helsinki Oy:n (Pörssi) järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavastiketta vastaan, kuitausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Osakeantivaltuutukset ovat voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.4.2024 asti.

Hallintomalli

Yhtiökokous ja ylin johto

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekevistä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Niin hallituksen kuin hallintoneuvoston jäsenten valinnan suorittava orgaani voi milloin tahansa tehdä uuden valintapäätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtäväänsä toistaiseksi.

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälän muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakkeenomistajan suostumusta. Yhtiöjärjestyksestä ei ole muutettu eikä ole esitetty muutettavaksi vuoden 2023 aikana.

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2023	2022	2021
Laimentamaton tulos per osake, euroa ¹⁾	0,11	0,03	0,13
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos per osake, euroa ¹⁾	0,11	0,03	0,13
Laimentamaton tulos per osake, euroa, jatkuvat toiminnot ¹⁾	0,11	0,08	0,11
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos per osake, jatkuvat toiminnot, eur ¹⁾	0,11	0,08	0,11
Laimentamaton vertailukelpoinen tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,13	0,08	0,12
Laimentamaton tulos per osake, lopetetut toiminnot, euroa ¹⁾	0,00	-0,05	0,02
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa ¹⁾	0,23	0,07	0,22
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	1,65	1,66	1,77
Osinko per osake, euroa	0,14	0,14	0,14
Osinko per tulos, %	128,5	464,2	105,7
Osinko per tulos, jatkuvat toiminnot %	126,2	177,3	122,6

¹⁾ Tunnusluvussa on käytetty osakkeiden lukumäärää, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita.

Osinko per osake vuosi 2023: Hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinko 0,14 euroa osakkeelta sisältäen 0,03 euron lisäosingon osakkeelta

Osinko per osake vuosi 2022: 0,14 euroa osakkeelta sisältäen 0,06 euron isäosingon osakkeelta.

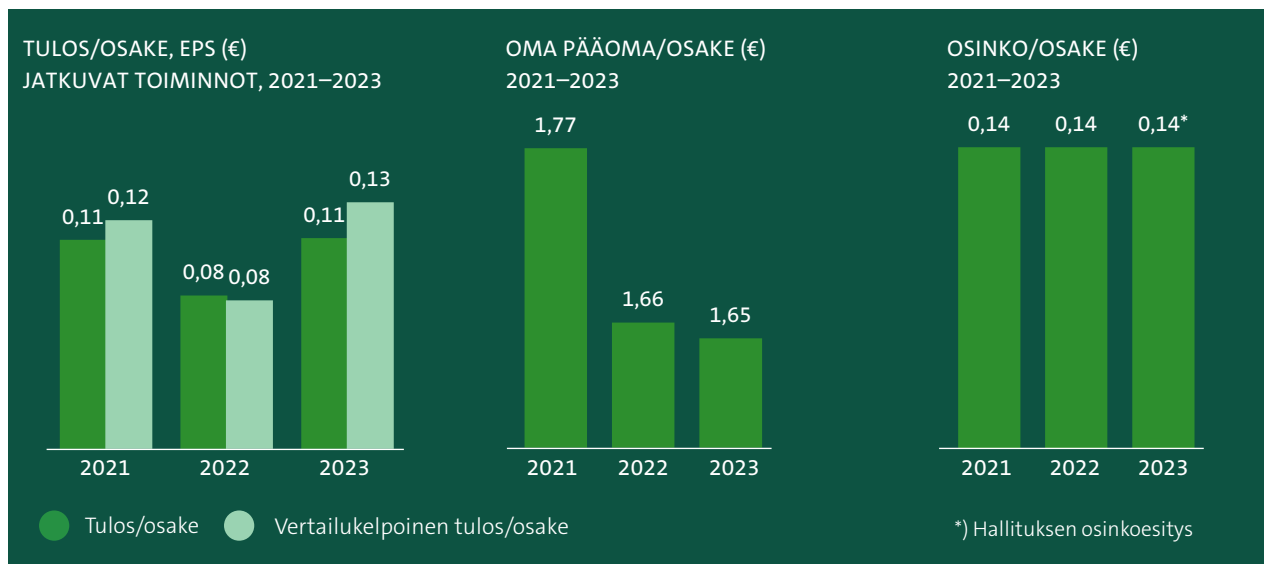
Osinko per osake vuosi 2021: 0,14 euroa osakkeelta sisältäen 0,04 euron lisäosingon osakkeelta

Osakekohtaiset tunnusluvut

¹⁾ Tunnusluvussa on käytetty osakkeiden lukumäärää, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita.

	2023	2022	2021
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	7,1	5,6	4,2
Kantaosakkeet	6,5	5,3	4,1
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	18,0	82,6	25,4
Kantaosakkeet	19,5	86,9	25,7
Oikaistu keskimääräinen kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,21	2,30	3,80
Kantaosakkeet	2,19	2,50	3,78
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	1,88	1,82	3,20
Kantaosakkeet	1,90	1,86	3,19
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,68	3,44	4,49
Kantaosakkeet	2,72	3,57	4,40
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	1,98	2,49	3,37
Kantaosakkeet	2,15	2,62	3,41
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	253,2	318,7	430,4
Kantaosakkeet	64,7	80,4	104,9
Yhteensä	317,9	399,2	535,2
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	45,9	77,0	102,3
Kantaosakkeet	3,1	3,4	7,1
Yhteensä	49,1	80,4	109,5
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	20802	33501	26909
% kokonaismäärästä	16,3	26,2	20,1
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	1434	1345	1885
% kokonaismäärästä	4,8	4,4	6,1
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	127 855	127 935	127 268
Kantaosakkeet	30 163	30 705	30 933
Yhteensä	158 018	158 640	158 201
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	127 859	128 012	127 708
Kantaosakkeet	30 109	30 701	30 748
Yhteensä	157 968	158 713	158 456

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

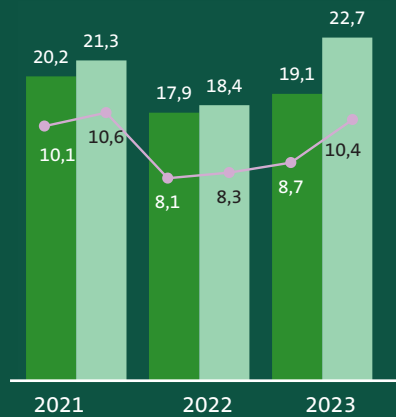
Laimentamaton tulos per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Laimentamaton vertailukelpoinen tulos per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva vertailukelpoinen tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Laimentamaton tulos per osake, jatkuvat liiketoiminnot	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva jatkuvien toimintojen tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Laimentamaton vertailukelpoinen tulos per osake, jatkuvat liiketoiminnot	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Laimentamaton tulos per osake, lopetetut liiketoiminnot	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva lopetettujen toimintojen tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
Osinko per osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko per tulos %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	$\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi} \times \text{osakkeiden lukumäärä 31.12. ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita}$

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT JA TÄSMÄYTYSLASKELMAT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

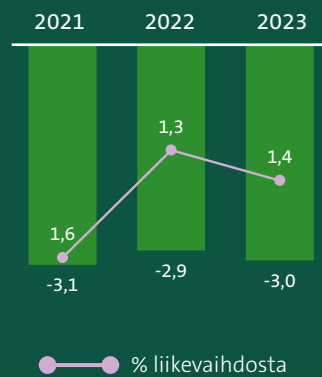
	2023	2022	2021
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa	219,5	220,8	200,0
Muutos, %	-0,6	10,4	7,7
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa	106,1	114,8	115,2
% liikevaihdosta	48,3	52,0	57,6
Käyttökate, milj. euroa	30,3	27,8	27,8
% liikevaihdosta	13,8	12,6	13,9
Vertailukelpoinen käyttökate, milj.euroa	32,8	28,3	28,8
% liikevaihdosta	15,0	12,8	14,4
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa	11,2	10,0	7,6
Liiketulos, milj. euroa	19,1	17,9	20,2
% liikevaihdosta	8,7	8,1	10,1
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. euroa	22,7	18,4	21,3
% liikevaihdosta	10,4	8,3	10,6
Tulos ennen veroja	22,2	15,0	21,1
% liikevaihdosta	10,1	6,8	10,6
Oman pääoman tuotto, %, jatkuvat toiminnot	6,7	4,6	6,5
Sijoitetun pääoman tuotto ROIC, %	7,8	2,0	8,8
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto ROIC, %	9,0	4,9	8,3
Sijoitetun pääoman tuotto ROIC, %, jatkuvat toiminnot	7,9	5,5	8,0
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto ROIC, %, jatkuvat toiminnot	9,2	5,6	8,4
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	260,1	262,9	280,7
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	24,7	27,0	29,1
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	-56,5	-41,2	-60,0
Taseen loppusumma, milj. euroa	323,8	331,9	354,4
Omavaraisuusaste, %	80,4	79,2	79,3
Nettovelkaantumisaste, %	-21,7	-15,7	-21,4
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	36,7	11,6	34,5
Liiketoiminnan rahavirta per osake, milj. euroa	0,23	0,07	0,22
Käyttöpääoma, jatkuvat toiminnot	37,1	44,0	29,9
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	9,0	5,2	23,0
% liikevaihdosta	4,1	2,3	11,5
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa	3,0	2,9	3,1
% liikevaihdosta	1,4	1,3	1,6
Henkilökunnan määrä, keskimäärin	344	342	327

LIIKETULOS (MILJ. €)
2021–2023

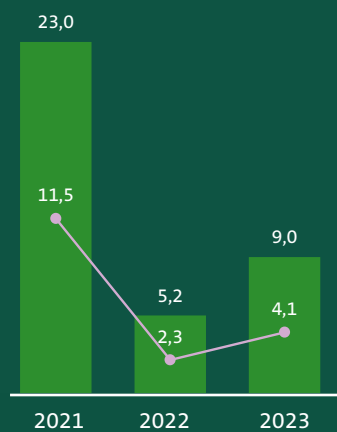
● Liiketulos
● Vertailukelpoinen liikevaihto
● Liiketulos liikevaihdosta, %

TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT (MILJ. €)
2021–2023

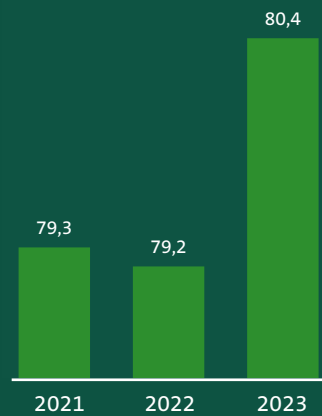
● % liikevaihdosta

INVESTOINNIT (MLJ. €)
2021–2023

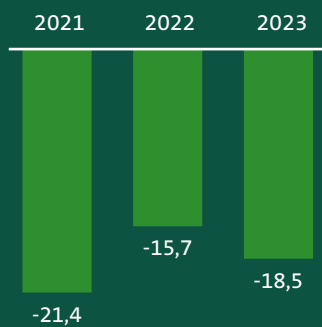

● % liikevaihdosta
ilman yritysostoja

OMAVARAISUUSASTE (%)
2021–2023

NETTOVELKAANTUMISASTE (%)
2021–2023

Konsernin liikevaihto ja tulos vuosineljänneksittäin

(Milj. euroa)	10–12/2023	7–9/2023	4–6/2023	1–3/2023	10–12/2022	7–9/2022	4–6/2022	1–3/2022
Liikevaihto yksiköittäin								
Terveelliset elintarvikkeet	35,5	36,3	34,9	37,0	35,6	36,7	35,1	35,6
Terveelliset ainesosat	27,1	29,5	26,1	28,6	29,1	29,6	29,4	27,6
Muut toiminnot	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Toimialaryhmien väliset	-9,2	-10,5	-9,1	-9,8	-9,7	-10,3	-9,4	-10,5
Liikevaihto yhteensä	54,2	56,1	52,7	56,5	55,6	56,5	55,5	53,2
Liiketulos yksiköittäin								
Terveelliset elintarvikkeet	5,0	5,6	4,0	3,3	4,5	6,6	4,1	2,7
Terveelliset ainesosat	1,2	1,8	1,9	1,8	1,8	0,2	1,4	0,0
Muut toiminnot	-3,2	-0,3	-0,9	-1,2	-0,4	-0,7	-1,0	-1,3
Toimialaryhmien väliset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketulos yhteensä	3,1	7,0	5,0	4,0	5,9	6,2	4,4	1,5
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	1,4	0,6	0,7	0,4	0,3	-0,7	-1,2	-1,3
Tulos ennen veroja	4,4	7,6	5,7	4,4	6,2	5,5	3,2	0,2
Tuloverot	-0,6	-1,7	-1,5	-0,9	-1,1	-1,0	-0,2	-0,2
Konsernin tulos	3,8	5,9	4,2	3,5	5,0	4,5	3,0	0,0

(Milj. euroa)	10–12/2021	7–9/2021	4–6/2021	1–3/2021
Liikevaihto yksiköittäin				
Terveelliset elintarvikkeet	35,2	34,0	33,1	32,0
Terveelliset ainesosat	26,7	25,3	24,0	20,7
Muut toiminnot	0,4	0,3	0,3	0,4
Toimialaryhmien väliset	-8,6	-8,8	-7,5	-7,6
Liikevaihto yhteensä	53,8	50,8	49,9	45,5
Liiketulos yksiköittäin				
Terveelliset elintarvikkeet	4,5	5,3	3,9	4,5
Terveelliset ainesosat	1,5	1,7	0,6	1,8
Muut toiminnot	-1,4	-0,3	-1,1	-0,8
Toimialaryhmien väliset	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketulos yhteensä	4,6	6,7	3,4	5,5
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	0,1	0,0	0,5	0,3
Tulos ennen veroja	4,7	6,7	4,0	5,7
Tuloverot	0,3	-1,3	-0,8	-1,2
Konsernin tulos	4,9	5,4	3,1	4,5

Konsernin strategisten painopistealueiden liikevaihto vuosineljänneksittäin

(Milj. euroa)	10–12/ 2023	7–9/ 2023	4–6/ 2023	1–3/ 2023	10–12/ 2022	7–9/ 2022	4–6/ 2022	1–3/ 2022
Liikevaihto strategisilla painopistealueilla								
Benecol®- ja kasvistanoliratkaisut	26,2	25,6	26,9	27,8	28,8	28,2	28,4	28,4
Lisääarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat	14,0	15,2	13,7	15,1	13,2	13,7	12,2	12,3
Kasviproteiinit	1,2	1,3	1,2	1,7	1,5	1,6	1,7	1,8
Liikevaihto yhteensä	41,5	42,2	41,7	44,7	43,5	43,6	42,3	42,5

Terveellisen kasvun strategia rakentuu kolmelle painopistealueelle

Benecol® ja kasvistanolieratkaisut

Raisio jatkaa panostuksia kansainvälisen Benecol®-brändin kasvattamiseen. Benecol®-tuotteiden sisältämän ainesosan, kasvistanolierin, on tutkitusti osoitettu alentavan kolesterolia, mistä osoituksena on EU:n komission myöntämä vahva kolesterolin alentamiseen liittyvä terveysväite. Raisio panostaa lisäksi kasvistanolierin muiden mahdollisten hyvinvointia edistävien ominaisuuksien tutkimusohjelmaan.

Lisääarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat

Raisio jatkaa yhtiön vahvaan kauraosaamiseen perustuvaa kansainvälistä laajentumista sekä B2B- että kuluttajatuotemarkkinoilla.

Kasviproteiinit

Kuluttajien valinnat suuntautuvat entistä voimakkaammin terveelliseen ja vastuullisesti tuotettuun kasvipohjaiseen ravintoon. Raisio haluaa vahvistaa asemaansa tällä lupaavalla ja nopeasti kasvavalla markkinalla niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketulos	IFRS-konsernituloslaskelmassa esitetty tulos ennen tuloveroja, rahoitustuottoja ja -kuluja. Liiketulos kuvaa operatiivisen toiminnan taloudellista kannattavuutta ja sen kehitystä.
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät Vertailukelpoinen liiketulos kuvaa operatiivisen toiminnan taloudellista kannattavuutta ja sen kehitystä ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.
Liiketulos, %	$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$ Tunnusluku kuvaa liiketuloksen suhdetta liikevaihtoon.
Vertailukelpoinen liiketulos, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{\text{Vertailukelpoinen liikevaihto}} \times 100$ Tunnusluku kuvaa vertailukelpoisen liiketuloksen suhdetta liikevaihtoon ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.
Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos + poistot ja arvonalennukset Käyttökate kuvaa liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja tuloveroja. Käyttökate on tärkeä tunnusluku kuvattaessaan, kuinka paljon liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään toiminnan kulut.
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät + poistot ja arvonalennukset Vertailukelpoinen käyttökate kuvaa liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja tuloveroja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.
Tulos ennen veroja	IFRS-konsernilaskelmassa esitetty tulos ennen tuloveroja
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$ Oman pääoman tuotto mittaa tilikauden tulosta suhteutettuna omaan pääomaan. Tunnusluku kuvaa konsernin kykyä tehdä tuottoa omistajien sijoittamilla varoilla.
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROIC)	$\frac{\text{Tilikauden tulos verojen jälkeen}}{\text{Operatiivinen kassa* + nettokäyttöpääoma + pitkäaikaiset varat (*Operatiivinen kassa noin 4 % liikevaihdosta)}} \times 100$ Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) on kannattavuus- tai tehokkuusaste, joka mittaa, kuinka paljon sijoittajat yrityksessä ansaitsevat sijoitetusta pääomasta.
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROIC), vertailukelpoinen	$\frac{\text{Tilikauden tulos verojen jälkeen +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Operatiivinen kassa* + nettokäyttöpääoma + pitkäaikaiset varat (*Operatiivinen kassa noin 4 % liikevaihdosta)}} \times 100$ Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) on kannattavuus- tai tehokkuusaste, joka mittaa, kuinka paljon sijoittajat yrityksessä ansaitsevat sijoitetusta pääomasta.

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROIC), jatkuvat liiketoiminnot	$\frac{\text{Tilikauden tulos verojen jälkeen, jatkuvat liiketoiminnot}}{\text{Operatiivinen kassa* + nettokäyttöpääoma + pitkäaikaiset varat}} \times 100$ (*Operatiivinen kassa noin 4 % liikevaihdosta) Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) on kannattavuus- tai tehokkuusaste, joka mittaa, kuinka paljon sijoittajat yrityksessä ansaitsevat sijoitetusta pääomasta.
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat – rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$

Rahavirtalaskelmaan liittyvät täsmäytyslaskelmat

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTOJEN OIKAISUT

Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla tuloslaskelmassa.

(Milj. euroa)	2023	2022
Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden arvonalentumiset	1,1	4,1
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustappiot / voitot	-0,9	5,0
Käyttöomaisuus myyntivoitot ja -tappiot		-1,5
Osakepalkkiokulut	0,5	0,1
Varaukset	0,5	
Muut	-0,3	-0,3
Muu oikaisu yhteensä rahavirtalaskelmalla	0,8	7,4

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisujen ryhmä Muut sisältää ostojen ja myyntien toteutumattomien kurssivoittojen ja -tappioiden oikaisun sekä muiden ei-maksuperusteisten erien oikaisun.

INVESTOINTIEN RAHAVIRRAN KÄYTTÖOMAISUUDEN HANKINNAT JA LUOVUTUKSET

(Milj. euroa)	2023	2022
Käyttöomaisuushankinnat yhteensä	-9,0	-5,5
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista (velkojen muutos)	0,9	1,1
Vuokrasopimusvelalla tai muulla korollisella velalla rahoitetut investoinnit	-3,1	-2,9
Käyttöomaisuushankinnoista kassamaksuilla rahoitetut	-11,2	-7,3
Käyttöomaisuuden luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa	0,0	1,8
Poistuneen omaisuuden tasearvo	0,0	0,1
Käyttöomaisuusmyynneistä saatu vastike rahavirtalaskelmalla	0,0	1,9

INVESTOINNIN RAHAVIRRAN TYTÄRYHTIÖOSAKKEIDEN LUOVUTUS

(Milj. euroa)	2023	2022
Luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa ilman myynnille kohdistettuja kuluja	0,9	-3,6
Myyty nettovarallisuus yhteensä	3,4	3,6
Myyntihinta, velaton	7,5	0,0
Luovutustulot rahavirtalaskelmalla oikaistuna luovutushetken rahoilla	7,4	-2,8

TÄSMÄYTSLASKELMA RAHOITUSTOIMINTAAN LIITTYVISTÄ VELOISTA

(Milj. euroa)	31.12.2022	Rahavirrat	Ei rahavirtavaikutteiset muutokset			31.12.2023
			IFRS 16	Kurssimuutokset	Muu muutos	
Pitkäaikaiset velat	0,2	-0,1				0,1
Vuokrasopimusvelat	26,8	-3,1	0,9	0,0	0,0	24,6
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	27,0	-3,1	0,9	0,0	0,0	24,7

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Raisio esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liike-toimintojensa taloudellista tulosta ja asemaa sekä rahavirtoja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja lisätäkseen ymmärrystä yhtiön tuloksen muodostumisesta ja taloudellisesta asemasta.

Vaihtoehtoinen tunnusluku on johdettu IFRS-tilinpäätöksestä. Hallituksen toimintakertomuksessa, tilinpäätöstiedotteessa sekä puoli- ja osavuositarkastuksissa voidaan esittää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja laskea vaihtoehtoisia tunnuslukuja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä on tuotto tai kulu, joka

syntyy harvoin tapahtuvan asian seurauksena. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä on esitetty yrityskauppoihin ja liiketoiminnan laajentamiseen liittyvät ulkopuolisten asiantuntijoiden kulut, liiketoiminnan uudelleenjärjestelemiseen liittyvät kulut ja omaisuuden arvonalentumisiin liittyvät kulut ja niiden mahdolliset palauttamiset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on kirjattu tuloslaskelmaan aiheuttamisperiaatteensa mukaiseen tuotto- tai kuluryhmään. Johto käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja liiketoiminnan kehityksen, kannattavuuden sekä taloudellisen aseman seurantaan ja analysointiin.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytyslaskelmat

VERTAILUKELPOISEEN LIIKETULOKSEEN VAIKUTTAVAT ERÄT, RAISIO-KONSERNI

(Milj. euroa)	2023	2022
Vertailukelpoinen liike-tulos	22,7	18,4
- Liiketoiminnan laajentamiseen liittyvät kulut	-1,7	-0,5
- Rakennejärjestelyihin liittyvä liittyvät kulut	-0,9	
- Arvonalentumiset käyttöomaisuushyödykkeistä	-1,1	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,6	-0,5
Liiketulos	19,1	17,9

VERTAILUKELPOISEEN KÄYTTÖKATTEeseen VAIKUTTAVAT ERÄT, RAISIO-KONSERNI

(Milj. euroa)	2023	2022
Vertailukelpoinen käyttökate	32,8	28,3
+/- Liiketulokseen vaikuttavat erät	-3,6	-0,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,6	-0,5
Käyttökate	30,3	27,8
+/- Arvonalentumiset	-1,1	
+/- Poistot	-10,1	-10,0
Liiketulos	19,1	17,9

VERTAILUKELPOISEEN LIIKETULOKSEEN VAIKUTTAVAT ERÄT, TERVEELLISET ELINTARVIKKEET -SEGMENTTI

(Milj. euroa)	2023	2022
Vertailukelpoinen liike-tulos	18,4	18,0
- Rakennejärjestelyihin liittyvä liittyvät kulut	-0,5	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-0,5	0,0
Liiketulos	17,9	18,0

Torino® -pastat ovat hyödyntäneet innovatiivisesti suomalaisia raaka-aineita jo vuodesta 1990 asti. Uusi pastalinja mahdollistaa entistä innovatiivisemmat pastatuotteet tulevaisuudessa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernin tuloslaskelma (IFRS)

(Milj. euroa)	Liite	1–12/2023	1–12/2022
Liikevaihto	2.2.1	219,5	220,8
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-159,2	-167,0
Bruttokate		60,3	53,8
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-26,0	-24,5
Hallinnon kulut		-10,9	-9,9
Tutkimus- ja kehityskulut		-3,0	-2,9
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	9.1.1	-1,3	1,5
Liiketulos		19,1	17,9
Rahoitustuotot	5.1	4,7	1,0
Rahoituskulut	5.1	-1,7	-3,8
Tulos ennen veroja		22,2	15,0
Tuloverot	6.1	-4,6	-2,5
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista		17,5	12,5
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		-0,3	-7,7
Tilikauden tulos yhteensä		17,2	4,8
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		17,2	4,8
Määräysvallattomille omistajille		-	-
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, euroa/osake	7.3		
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,11	0,03
Laimennettu osakekohtainen tulos		0,11	0,03
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot		0,11	0,08
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot		0,00	-0,05

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)

(Milj. euroa)	Liite	1–12/2023	1–12/2022
Tilikauden tulos, jatkuvat ja lopetettut toiminnot		17,2	4,8
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutos		0,6	0,6
Verovaikutuksen muutos	6.3	-0,1	-0,1
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi		0,4	0,5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojauksen arvonmuutos		-0,5	1,5
Käyvänarvon suojauksen arvonmuutos		-0,1	-
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos		1,4	-2,5
Verovaikutuksen muutos	6.3	0,1	-0,3
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		0,9	-1,4
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		1,4	-0,9
Tilikauden laaja tulos		18,6	3,9
Laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		18,6	3,9
Määräysvallattomille omistajille			
Yhteensä		18,6	3,9

Konsernitase

(Milj. euroa)	Liite	31.12.2023	31.12.2022
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	4.1	47,9	47,0
Aineettomat hyödykkeet	4.2	32,4	33,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4.5.1	66,8	65,2
Aineelliset käyttöoikeusomaisuushyödykkeet	4.5.1	24,3	26,6
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	4.7	3,6	3,0
Laskennalliset verosaamiset	6.2	3,3	3,7
		178,4	179,0
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	4.8	34,3	42,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5.3.2	28,9	31,0
Johdannaissopimukset	5.3.4	1,0	1,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	5.3.4	50,1	38,7
Rahavarat	5.3.5	31,1	31,9
		145,4	145,8
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät		-	7,1
VARAT YHTEENSÄ		323,8	331,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	7.1		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		20,8	20,8
Muut rahastot		1,0	1,1
Omat osakkeet		-2,8	-2,9
Muuntoerot		-15,9	-17,3
Kertyneet voittovarot		137,7	141,9
		260,1	262,9
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	6.2	11,9	10,0
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5.3.6	18,4	23,7
		30,3	33,7
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	5.3.7	26,4	31,0
Varaukset		0,5	-
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	6.1	0,1	0,1
Johdannaissopimukset		0,2	0,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		6,3	3,2
		33,4	34,4
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		-	0,9
VELAT YHTEENSÄ		63,7	69,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		323,8	331,9

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(Milj. euroa)	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	27,8	2,9	88,6	20,8	1,1	-2,9	-17,3	141,9	262,9
Tilikauden laaja tulos									
Tilikauden tulos								17,2	17,2
Muut laajan tuloksen erät									
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi									
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos					0,6				0,6
Verovaiutuksen muutos					-0,1				-0,1
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos					-0,5				-0,5
Käyvänarvon suojauksen arvonmuutos					-0,1				-0,1
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos							1,4		1,4
Verovaiutuksen muutos					0,1				0,1
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	1,4	17,2	18,6
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingot								-22,1	-22,1
Nostamattomat osingot								0,3	0,3
Osakeperusteiset maksut						0,0		0,5	0,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-21,4	-21,4
Oma pääoma 31.12.2023	27,8	2,9	88,6	20,8	1,0	-2,8	-15,9	137,7	260,1

(Milj. euroa)	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2022	27,8	2,9	88,6	10,2	-0,6	-17,8	-14,8	184,4	280,7
Tilikauden laaja tulos									
Tilikauden tulos								4,8	4,8
Muut laajan tuloksen erät									
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi									
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos					0,6				0,6
Verovaiutuksen muutos					-0,1				-0,1
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos					1,5				1,5
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos							-2,5		-2,5
Verovaiutuksen muutos					-0,3				-0,3
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	-2,5	4,8	3,9
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingot								-22,2	-22,2
Nostamattomat osingot								0,1	0,1
Omien osakkeiden mitätöinti				10,6		14,5		-25,2	0,0
Osakeperusteiset maksut						0,4		0,0	0,4
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	14,9	0,0	-47,3	-21,8
Oma pääoma 31.12.2022	27,8	2,9	88,6	20,8	1,1	-2,9	-17,3	141,9	262,9

Konsernin rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	Liite	1–12/2023	1–12/2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tulos ennen veroja, jatkuvat ja lopetetut toiminnot		21,8	6,5
Oikaisut:			
Suunnitelman mukaiset poistot		10,1	10,3
Rahoitustuotot ja -kulut		-3,1	2,8
Muut oikaisut	Sivu 64	0,8	7,4
Oikaisut yhteensä		7,9	20,6
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		29,6	27,1
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)		2,4	-0,1
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)		8,3	-10,3
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)		-3,3	-1,8
		7,4	-12,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		37,0	14,8
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		-1,3	-0,5
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,3	0,3
Saadut korot ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta		1,7	0,5
Muut rahoituserät, netto		0,2	-0,5
Maksetut välittömät verot		-1,2	-3,0
Liiketoiminnan nettorahavirta		36,7	11,6
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Aineellisten hyödykkeiden hankinta		-7,2	-3,7
Aineettomien hyödykkeiden hankinta		-0,9	-0,7
Luovutustulo konserniyhtiön osakkeista oikaistuna luovutushetken rahavaroilla		7,4	-2,8
Luovutustulo oman pääoman ehtoista sijoituksista		0,0	0,4
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot		-	1,6
Investointien nettorahavirta		-0,7	-5,2
Rahavirta investointien jälkeen		36,0	6,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Muut rahoituserät, netto		-	-0,1
Vuokrasopimusvelkojen maksu		-3,1	-2,9
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-0,1	-0,1
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot		-22,1	-22,1
Rahoituksen nettorahavirta		-25,3	-25,2
RAHAVAROJEN MUUTOS		10,8	-18,8
Rahavarat tilikauden alussa		68,1	89,0
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0,0	0,2
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus		2,3	-2,3
Rahavarat tilikauden lopussa	5.3.5	81,2	68,1

Vertailukauden 1.1.–31.12.2022 rahavirta sisältää 1,1 miljoonan euron eläkerahaston ylijäämän palautuksen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot on ryhmitelty osioihin niiden luonteen mukaan. Laskentaperiaatteiden paremman ymmärryksen saavuttamiseksi Raisio kuvaa laadintaperiaatteet siihen liittyvän liitetiedon yhteydessä. Yleinen laadintaperusta on kerrottu osana tilinpäätöksen laadintaperiaatteita koskevaa liitetietoa, kun taas sellaiset laadintaperiaatteet, jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty osana tätä kyseistä liitetietoa. Jokaisen osa-alueen liitetiedot sisältävät sisällön, laatimisperiaatteet, olennaisen taloudellisen informaation sekä keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut, jos niitä on jouduttu tekemään.

Viivalla on merkitty laadintaperiaatteet sekä keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

1 Konsernitilinpäätöksen yleiset laatimisperiaatteet

1.1 Raisio-konserni

Raisio Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö. Raisio Oyj ja sen tytäryritykset muodostavat Raisio-konsernin. Raision päätuotteita ovat elintarvikkeet ja niiden ainesosat. Konsernin kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio, Suomi. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Raisio-konsernissa on kolme raportoitavaa segmenttiä: Terveelliset elintarvikkeet ja Terveelliset ainesosat sekä Muut toiminnot. Muut toiminnot ovat toiminnallisia segmenttejä tukevat palvelufunktiot. Raisio-konserni on kansainvälinen, eurooppalainen elintarvikealan yritys, jonka toiminta ja arvot keskittyvät terveellisesti ja vastuullisesti tuotetun ruoan tuottamiseen. Raision omat tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Raisiolla on toimintaa noin kymmenessä maassa ja Raision tuotteita viedään yli 40 markkinaa ympäri maailman.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti keskittyy kuluttaja-brändeihin. Terveelliset elintarvikkeet -segmentti muodostaa raportoitavan segmentin, johon on yhdistetty Länsi-Euroopan, Pohjois-Euroopan ja Itä- ja Keski-Euroopan toiminnot. Terveelliset elintarvikkeet -segmentin kuluttajabrändeistä kansainvälisin on Benecol, joka useiden erilaisten tuotevarianttien avulla palvelee suomalaisia ja kansainvälisiä kuluttajia mahdollistaen kohonneen kolesterolin alentamisen turvallisesti ja tutkitusti. Muissa Terveelliset elintarvikkeet -segmentin tunnetuimmissa kuluttajabrändeissä, kuten Elovina ja Sunnuntai, korostuu puhtaan ja terveellisen viljan käyttö.

Terveelliset ainesosat -segmentti sisältää Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin, viljapohjaisten elintarvikkeiden ja niiden ainesosan myynnin sekä Härkis-brändien kasviproteiinituotteiden myynnin teollisuudelle ja suurkeittiöille. Myös tuotanto, hankinta ja toimitusketju raportoidaan osana Terveelliset ainesosat -segmenttiä.

Raisio-konsernin strategiajakso 2022–2025 jatkaa Raision

selkeää suuntaa; konserni keskittyy terveellisiin elintarvikkeisiin ja vastuullisesti tuotettuun ruokaan. Raisio-konsernin tärkein tavoite strategiakaudella on kasvaa viime vuosien investointien mahdollistamien uusien kyvykkyyksien ja uusien tuotekategorioiden avulla. Raisio-konsernin kolme strategista painopistealuetta ovat Benecol ja kasvistanoliesteriratkaisut, lisäarvoa tuovat kauratuotteet ja ainesosat sekä kasvipohjaiset tuotteet.

Raisio-konsernin tarkoitus ja arvot linjaavat, millaista tulevaisuutta rakennamme yhdessä – Ruokaa suurella sydämellä, terveyttä meille ja maapallolle. Yhtiön arvot ovat rohkeus, reiluus ja innostus.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 12.2.2024 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

1.2 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Raision konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2023 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä

SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Raisio-konserni on soveltanut tilikauden aikana voimaantulleita Raisio-konsernia koskevia standardivaatimuksia ja tulkintoja. Vuonna 2023 voimaantulleilla IFRS-standardeilla ja niiden muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Esittämismuutusta ja lukujen esittäminen

Tilinpäätöksen valuutta on euro ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina. Konsernitilinpäätös on laadittu liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, ellei laadintaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summasta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Toimintokohtainen tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaottelua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja markkinoinnin, hallinnon sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut. Myyjä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikeluokituksen käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liikeluokitus on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihdosta vähennetään myyjä suoritteita vastaavat kulut ja toimintojen kulut sekä lisätään/vähennetään liike-toiminnan muut tuotot ja kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikeluokituksen alapuolella. Kurssierot, johdannaisista johtuvat tulokset ja niiden käypien arvojen muutokset sisältyvät liikeluokitukseen, mikäli ne ovat syntyneet liike-toimintaan liittyvistä eristä. Muutoin ne esitetään rahoituserissä.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ja oikeus avustuksen saamiseen syntyvät.

Ilmasto- ja ympäristöasioiden vaikutus tilinpäätökseen

Vastuullisuus on olennainen osa Raisio-konsernin kannattavan kasvun strategiaa. Asian strategista tärkeyttä korostaa se, että myös Raision johdon lyhyen aikavälin palkitsemisohjelma sisältää ympäristö- ja ilmastotoimintavoitteisiin kiinnitettyjä mittareita. Vastuullisuus Raisiossa keskittyy viiteen aiheeseen: terveellinen ruoka, kestävä ruokaketju, ympäristöstä välittävät pakkaukset, terveellisen ruuan ammattilaiset sekä

ympäristö- ja ilmastotoimet. Yksi Raision vastuullisuusohjelman keskeisistä tavoitteista on ollut tuotantolaitosten hiilineutraalisuus vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoite saavutettiin joulukuussa 2023, jolloin viimeinenkin Raision omista tehtaista löysi ratkaisun käyttää hiilineutraalia energiaa. Raision hiilineutraalisuusluku on 99,7 % vuoden 2023 lopussa. Ilmasto- ja ympäristöasioilla on ollut suora vaikutus vain muutama seikka Raision konsernitilinpäätöksessä. Energiatodellisuus otetaan huomioon käyttöomaisuusinvestointeja tehtäessä ja siten tämä vaikuttaa pitkäaikaisiin omaisuuseriin (Liite 4.5 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet) sekä tulevaisuuden rahavirtaennusteiden määrittämiseen liikearvon arvonalentumistestauksen yhteydessä (Liite 4.4 Liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien arvonalentumistestaus). Ilmastonmuutoksen tuomilla ääri-ilmiöillä on ollut myös vaikutusta Raision kannattavuuteen, vaihtelevista sato-olosuhteista ja näistä johtuvista viljan laatu- ja hintavaihteluista johtuen. Viljamarkkinavuosi oli vuonna 2023 kaksijakoinen. Alkuvuonna viljojen tarjonta oli hyvällä tasolla ja hintataso hieman laskeva, johtuen vuoden 2022 kohtuullisen hyvistä viljasadosta. Korkean hintajakson aikana hankitut raaka-aineet kuitenkin rasittivat viljaa käyttävää myllyteollisuutta. Kasvukausi oli vaikea vuonna 2023. Alkukasvukauden kuivuus leikkasi sato-odotuksia ja sadonkorjuuajan olosuhteet heikensivät osin viljan käyttölaatua. Myllyteollisuuden laatuvaatimukset täyttävän viljan osuus koko sadosta jäikin poikkeuksellisen alhaiseksi.

1.3 Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on tilikauden lopussa suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Konsernitilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankintu yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Kauppahintavelka arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja se luokitellaan velaksi. Velka arvostetaan käypään arvoon kunkin raportointikauden päättymispäivänä ja arvostamisesta syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräysvallan lakkaamiseen saakka.

Konserniyhtyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Määräysvallattomien osuudet on arvostettu määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta. Tilikauden laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille siitakin huolimatta, että määräysvallattomien omistajien osuus jäisi negatiiviseksi. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eräänä taseen omassa pääomassa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun konserni menettää määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan mahdollisesti jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

1.4 Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Konsernin johto saattaa joutua tekemään myös harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Vaikka arviot ja oletukset perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehty harkinnat ja arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Harkinnan ja arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja oletusten toteutumista. Mahdolliset oletusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Raisio-konsernille merkittävimmät johdon arviot liittyvät liikearvojen ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien aineettomien hyödykkeiden mahdollisiin arvonalentumisiin, liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseen, liiketoimintojen luovuttamisen yhteydessä omaisuuserän luokitteluun ja esittämiseen sekä käyvänarvon määrittämiseen, laskennallisen verosaamisen määrään ja missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen, poistoaikojen määrittämiseen, myyntisaamisten ja vaihto-omaisuuden arvostamiseen ja leasinglaskennassa sovellettavien vuokrasopimusten vuokra-aikojen määrittämiseen.

KESKEISET ARVIOT JA HARKINNAN OSA-ALUEET 1.1.–31.12.2023

Harkinnan osa-alue	Harkinnan kohde
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot IFRS 5	Terveelliset ainesosat -segmentin kalarehuliiketoiminnan myynti ja esittäminen, kohta 3.2
Vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumiset	Terveelliset elintarvikkeet -segmenttiin liittyvän Länsi-Euroopan liikearvo ja tuotemerkit ja Terveelliset ainesosat -segmentin liikearvo, kohta 4.4
Vaihto-omaisuus	Vaihto-omaisuuden arvostaminen, kohta 4.8
Rahoitusriskien hallinta	Valuutariskiltä suojautuminen, kohta 5.4
Versaamisten ja -velkojen kirjaaminen	Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset versaamiset tytäryhtiöiden verotustappioista, kohdat 6.1 ja 6.2

1.5 Ulkomaan rahan määraisten erien muuttaminen

Tilinpäätökseen sisältyvät erät on alun perin kirjattu toimintavaluutassa, joka on määritelty kullekin konserniyhtiölle niiden ensisijaisen taloudellisen ympäristön mukaan. Konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta on euro, joka on myös konsernin emoyhtiön valuutta.

Ulkomaan rahan määraiset liiketapahtumat

Ulkomaanrahan määraiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin toimintavaluutassa. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka on lähimpänä tapahtumapäivän kurssia. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määraiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia.

Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai ostojen oikaisuerinä lukuun ottamatta realisoitumattomista optio- ja johdannaisopimuksista aiheutuneita kurssieroja, jotka on otettu suojaamaan ulkomaan valuutanmääraisiä rahavirtoja. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eräänä omassa pääomassa, kunnes ne realisoituvat. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin lukuun ottamatta kurssieroja niistä veloista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eräänä omassa pääomassa, kunnes ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntaminen

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat, joiden toimintavaluutta ei ole euro, muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikurssia. Kaikki tase-erät lukuun ottamatta tilikauden tulosta muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseen omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen erään ”Muuntoerot”. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksikköjen hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta, kirjataan muihin laajan tuloksen erään kohtaan ”Muuntoerot”. Jos raportointikauden aikana luovutaan ulkomaisesta yksiköstä, kertyneet muuntoerot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai -tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

Ulkomaisen yksikön hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssseja käyttäen.

1.6 Päättäneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Raisio-konserni on soveltanut tilikauden aikana voimaan tulleita Raisio-konsernia koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja mukaan lukien IAS 12 -Tuloverot -standardin muutokset. Vuonna 2023 voimaantulleilla IFRS -standardeilla ja niiden muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

1.7 Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

IASB on julkistanut seuraavat uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja jota konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni ottaa tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat muutokset käyttöön standardin voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- Muutokset standardiin IAS 1, Tilinpäätöksen esittäminen: Velkojen luokittelu lyhyt- ja pitkäaikaisiksi. Standardimuutos tarkentaa, kuinka velat tulisi luokitella lyhyt- tai pitkäaikaiseksi, kun yhtiöllä on oikeus lykätä velan maksua vähintään 12 kuukauden ajan.
- Muutokset standardiin IFRS 16 Vuokrasopimukset: Vuokrasopimusvelat myynnissä ja takaisinvuokrauksessa. Muutos vaatii myyjä-vuokralle ottajaa arvostamaan myöhemmin takaisinvuokrauksesta syntyvät vuokrasopimusvelat tavalla, jossa ei kirjata mitään osaa voitosta tai tappiosta, joka liittyy myyjä-vuokralle ottajan käyttöoikeuteen. Uudet vaatimukset eivät estä myyjävuokralle ottajaa kirjaamasta tulokseen voittoa tai tappiota, joka liittyy vuokrasopimuksen osittaiseen tai täydelliseen päättymiseen.

Yllä olevilla tai muilla julkaistuilla standardimuutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

1.8 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Olennaisia tilikauden jälkeisiä tapahtumia ei ole.

2 Segmentti-informaatio ja tuotot

Segmentti-informaatio ja tuotot -liitetietoon on koottu segmentti-informaatioon liittyvien tulos- ja tase-erien liitetiedot ja liikevaihtoon liittyvien tuloserien liitetiedot.

2.1 Tiedot segmenteittäin

Raisio-konsernin raportoitavat segmentit ovat: Terveelliset elintarvikkeet, Terveelliset ainesosat ja Muut toiminnot.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentin ja Terveelliset ainesosat -segmentin tuotteet ovat erilaisia ja segmenttejä johdetaan erillisinä yksikköinä ja ylin johto tarkastelee segmenttien tuloksia säännöllisesti. Raportoitavat segmentit on määritelty tuotteiden ja palveluiden asiakastyypin ja -ryhmien mukaan. Raportoitavien segmenttien asiakkaat ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia sekä markkinointistrategioita. Terveelliset elintarvikkeet -segmentti raportoidaan johdolle lisäksi maantieteelliseen jakoon pohjautuen: Länsi-Eurooppa, Pohjois-Eurooppa sekä Itä- ja Keski-Eurooppa.

Laadintaperiaatteet

Segmentit raportoidaan tavalla, joka vastaa ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavaa sisäistä raportointia. Johdon sisäinen raportointi laaditaan IFRS:n periaatteiden mukaisesti.

Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa resurssien kohdistamisesta segmenteille ja niiden tulosten arvioinnista. Raportoitavat segmentit perustuvat konsernin liiketoiminnalliseen segmenttijakoon.

Konsernin segmenttien tuloksellisuutta arvioidaan niiden liike tuloksen perusteella, ja liike tulokseen perustuvat myös päätökset resurssien allokoinnista segmenteille. Liike tulosta pidetään myös sopivana mittarina, kun segmenttien tuloksellisuutta verrataan vastaavien toimialojen muihin yrityksiin. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä vastaa segmenttien tuloksen arvioinnista ja resurssien jakamisesta segmenteille.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Investoinnit koostuvat aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Segmentti-informaatio perustuu raportointiin johdolle ja edellyttää harkintaan perustuvia ratkaisuja muun muassa segmenttien yhdistämiskriteerejä sovellettaessa. Johto on käyttänyt harkintaa määrittäessään Terveelliset elintarvikkeet -segmentin yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Kyseisen segmentin toiminnan liikevaihto ja tulos raportoidaan johdolle myös perustuen maantieteelliseen jakoon. Segmenttien yhdistämiskriteerien katsotaan kuitenkin täyttyvän, sillä myyntituotot koostuvat kaikilla alueilla kuluttajille suunnattujen terveellisten tuotteiden myynnistä käyttäen saman tyyppisiä keskusliikkeitä tai muita jakelukanavia. Pitkän aikavälin taloudellisen tuloksellisuuden ei katsota eroavan merkittävästi alueiden välillä.

SEGMENTTIEN TULOSLASKELMATIEDOT, VUOSI 2023

1.1.–31.12.2023 (Milj. euroa)	Terveelliset elintarvikkeet	Terveelliset ainesosat	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen myynti					
Tavaroiden myynti	143,5	72,7	-	-	216,2
Palveluiden myynti	-	0,0	2,7	-	2,7
Rojaltituotot	0,2	-	0,3	-	0,6
Ulkoinen myynti yhteensä	143,8	72,7	3,0	-	219,5
Sisäinen myynti	0,0	38,4	-	-38,4	0,0
Liikevaihto	143,8	111,2	3,0	-38,4	219,5
Poistot	-0,6	-7,4	-2,1	-	-10,1
Arvon alentumiset	-	-	-1,1	-	-1,1
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-0,6	-7,4	-3,1	0,0	-11,2
Segmentin liike-tulos	17,9	6,7	-5,6	0,0	19,1
Täsmäytyslaskelma					
Segmenttien liike-tulos					19,1
Rahoitustuotot ja -kulut					3,1
Verot					-4,6
Lopetetut toiminnot					-0,3
Tilikauden tulos					17,2

Terveelliset elintarvikkeet -segmentin tilikauden liike-tulos sisältää liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn liittyviä kuluja yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Muut toiminnot -segmentin tilikauden liike-tulos sisältää 1,7 miljoonaa euroa liiketoiminnan laajentamiseen, 0,4 miljoonaa euroa liiketoiminnan uudelleenjärjestämiseen liittyviä kuluja ja 1,1 miljoonan euron arvonalentumistappion liittyen Honey Monster-brändin arvon alentumisen.

SEGMENTTIEN TULOSLASKELMATIEDOT, VUOSI 2022

1.1.–31.12.2022 (Milj. euroa)	Terveelliset elintarvikkeet	Terveelliset ainesosat	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen myynti					
Tavaroiden myynti	142,7	75,9	-	-	218,6
Palveluiden myynti	-	0,0	1,6	-	1,6
Rojaltituotot	0,2	-	0,4	-	0,6
Ulkoinen myynti yhteensä	143,0	75,9	2,0	-	220,8
Sisäinen myynti	0,0	39,9		-39,9	0,0
Liikevaihto	143,0	115,7	2,0	-39,9	220,8
Poistot	-0,6	-7,3	-2,0	-	-10,0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-0,6	-7,3	-2,0	0,0	-10,0
Segmentin liike-tulos	18,0	3,4	-3,5	0,0	17,9
Täsmäytyslaskelma					
Segmenttien liike-tulos					17,9
Rahoitustuotot ja -kulut					-2,9
Verot					-2,5
Lopetetut toiminnot					-7,7
Tilikauden tulos					4,8

Muut toiminnot -segmentin tilikauden liike-tulos sisältää 0,5 miljoonaa euroa liiketoiminnan laajentamiseen liittyviä kuluja.

SEGMENTTIEN TASETIEDOT, VUOSI 2023

31.12.2023 (Milj. euroa)	Terveelliset elintarvikkeet	Terveelliset ainesosat	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Segmentin varat	96,5	124,0	17,8	-0,5	237,9
Sisältää:					
Pitkäaikaisten varojen lisäykset	0,6	7,0	1,2	-	9,0
Varojen täsmäytys konsernin varoihin					
Segmenttien varat yhteensä					237,9
Laskennalliset verosaamiset					3,3
Lainasaamiset ja muut rahoitukseen liittyvät saamiset					0,2
Verosaamiset					0,3
Johdannaiset					1,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					50,1
Rahavarat					31,1
Varat yhteensä					323,8
Segmentin velat	13,8	9,1	4,4	-0,5	26,8
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin					
Segmenttien velat					26,8
Laskennalliset verovelat					11,9
Johdannaiset					0,2
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat					24,7
Verovelat					0,1
Osinkovelat					
Rahoitukseen liittyvät velat					
Velat yhteensä					63,6
Nettovarat					260,1

SEGMENTTIEN TASETIEDOT, VUOSI 2022

31.12.2022 (Milj. euroa)	Terveelliset elintarvikkeet	Terveelliset ainesosat	Muut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Segmentin varat	96,8	133,0	18,4	-0,6	247,5
Sisältää:					
Pitkäaikaisten varojen lisäykset	0,4	3,5	1,2	-	5,2
Varojen täsmäytys konsernin varoihin					
Segmenttien varat yhteensä					247,5
Laskennalliset verosaamiset					3,7
Lainasaamiset ja muut rahoitukseen liittyvät saamiset					0,1
Versaamiset					1,4
Johdannaiset					1,4
Käypään arvoon tulosvaikuttisesti kirjattavat rahoitusvarat					38,7
Rahavarat					31,9
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät					7,1
Varat yhteensä					331,9
Segmentin velat	12,9	14,5	2,4	-0,6	29,2
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin					
Segmenttien velat					29,2
Laskennalliset verovelat					10,0
Johdannaiset					0,1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat					26,9
Verovelat					0,1
Osinkovelat					0,3
Rahoitukseen liittyvät velat					1,5
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat ja varaukset					0,9
Velat yhteensä					69,0
Nettovarat					262,9

Pitkäaikaiset varat, jotka eivät sisällä laskennallisia verosaamia eivätkä rahoitusinstrumentteja

Pitkäaikaiset varat sisältävät pitkäaikaiset aineelliset hyödykkeet ja aineettomat oikeudet, liikearvon ja muut aineettomat hyödykkeet. Noin 45 (44) prosenttia pitkäaikaisista varoista on Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Länsi-Euroopan yksikössä Isossa-Britanniassa.

(Milj. euroa)	2023	%	2022	%
Suomi	95,0	55,4	97,0	55,6
Iso-Britannia	76,5	44,6	77,3	44,3
Muu Eurooppa	0,0	0,0	0,2	0,1
Yhteensä	171,5	100,0	174,6	100,0

2.2 Tuotot

Laadintaperiaatteet

Liikevaihdoksi kirjataan vastikemäärä, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu luovutettuja tuotteita ja palveluja vastaan. Myyntituotoista vähennetään välilliset verot. Valuuttajohdannaisten tehokas osuus kirjataan myyntituottojen oikaisuksi silloin, kun on kyseessä rahanvirran suojaus.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun asiakas on saanut omistusoikeuden ja omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle, jolloin määräysvallan katsotaan siirtyneen asiakkaalle. Myyntituotot kirjataan yhtenä ajankohtana ja tämä ajankohta on riippuvainen asiakassopimuksessa käytetyistä toimitusehdoista. Asiakkailta saataviin vastikkeisiin voi sisältyä muuttuvia vastikkeita, kuten paljousalennuksia. Vastikkeen määrä

kirjataan tällöin joko todennäköiseen rahamäärään tai odotusarvoon. Tuotot palveluista kirjataan ajan kuluessa, eli kun palvelu on suoritettu.

Raisio-konsernille ei ole syntynyt asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvia lisämenoja, jotka täyttäsivät aktivointikriteerit. Lisämenot kirjataan kuluksi, kun ne toteutuvat. Konserni hyödyntää IFRS 15:een sisältyvää käytännön apukeinoa eikä esitä tietoja raportointipäivänä täyttämättä olevista suoritevelvoitteista liittyen asiakassopimuksiin, joiden kesto aika on enintään yksi vuosi.

Lisenssi- ja rojaltituottoja kirjataan tuotoiksi, kun tuotteet on myyty loppuasiakkaalle ja oikeus tuottoihin on syntynyt sekä asiakassopimuksiin perustuen.

2.2.1 Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto koostuu pääasiassa erityyppisten tuotteiden mynnistä. Palveluiden myynti käsittää mm. kiinteistön vuokraukseen liittyvän myynnin konsernin ulkopuolisille asiakkaille.

MYYNTITUOTOT

(Milj. euroa)	2023	%	2022	%
Tavaroiden myynti	216,2	98,5	218,6	99,0
Palveluiden myynti	2,7	1,2	1,6	0,7
Rojaltituotot	0,6	0,3	0,6	0,3
Liikevaihto yhteensä	219,5	100,0	220,8	100,0

MYYNTITUOTOT SEGMENTEITTÄIN

(Milj. euroa)	2023	%	2022	%
Terveelliset elintarvikkeet	143,8	65,5	143,0	64,7
Terveelliset ainesosat	111,2	50,6	115,7	52,4
Muut	3,0	1,4	2,0	0,9
Segmenttien välinen myynti	-38,4	-17,5	-39,9	-18,1
Liikevaihto yhteensä	219,5	100,0	220,8	100,0

Konsernin asiakaskunta koostuu melko suuresta määrästä asiakkaita eri markkina-alueilla. Yhdenkään asiakkaan liikevaihto ei ollut vuosina 2023 ja 2022 IFRS 8:n mukaan määriteltäviä merkittäviä asiakkaita, joilta saadut tuotot olisivat ylittäneet 10 % koko konsernin liikevaihdosta.

Terveelliset elintarvikkeet -segmenttiin kuuluvat Raisio-konsernin kuluttajatuoteliiketoiminnot Länsi-, Pohjois- sekä Itä- ja Keski-Euroopan markkinoilla. Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Länsi-Euroopan liiketoiminnan päämarkkina-alue on Iso-Britannia, Irlanti ja Belgia. Pohjois-Euroopan päämarkkina-alueet ovat Suomi, Skandinavia ja Baltian maat. Itä- ja Keski-Euroopan päämarkkina-alueet ovat Puola ja Ukraina.

Terveelliset elintarvikkeet -toimintasegmentin liikevaihto muodostuu pääasiassa Elovina-, Benecol-, Nordic-, Sunnuntai-, Nalle- ja Torino sekä Härkis-brändien kasviproteiinituotteiden mynnistä kuluttajille.

Terveelliset ainesosat -segmenttiin kuuluvat Benecol-tuotteiden ainesosan myynti, viljakauppa sekä Härkis-brändien kasviproteiinituotteiden ja viljapohjaisten tuotteiden myynti teollisuudelle ja suurkeittiöille. Benecol-tuotteiden ainesosan markkinat ovat globaalit. Viljakaupan ja kasvi- ja viljapohjaisten tuotteiden päämarkkina-alue on Suomi.

Muut toiminnot -toimintasegmentin tuotot koostuvat pääosin palvelu- ja rojaltituotoista.

LIKEVAIHTO MAITTAIN

Kansainvälisen liikevaihdon osuus on 106,1 miljoonaa euroa (114,8 miljoonaa euroa), joka on 48,3 prosenttia (52,0 prosenttia) koko liikevaihdosta.

(Milj. euroa)	2023	%	2022	%
Suomi	113,4	51,7	106,0	48,0
Iso-Britannia	48,3	22,0	53,5	24,2
Muut	57,7	26,3	61,3	27,8
Yhteensä	219,5	100,0	220,8	100,0

Liikevaihto eri valuutoissa

Raisio-konserni toimii kansainvälisesti, ja sen liiketoimintaan liittyy siksi valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat vieraan valuutan rahavirroista (transaktioriski) sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihdon muuntamisesta euroiksi (translaatoriski).

LIKEVAIHTO PAIKALLISISSA TOIMINTAVALUUTOISSA

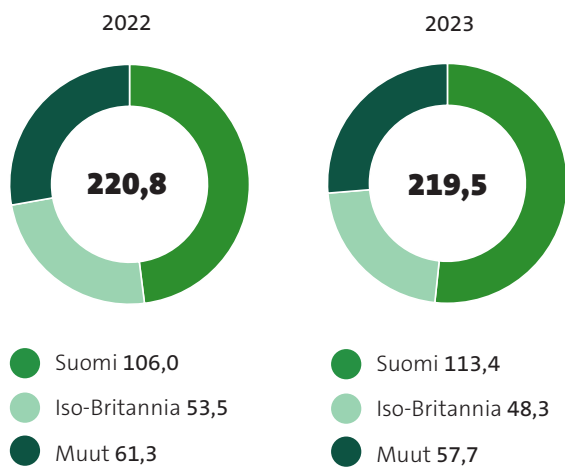
(Milj. euroa)	2023	2022
EUR	162,4	157,4
GBP	48,3	53,6
PLN	5,1	5,3
UAH	2,9	3,7
USD	0,8	0,8
	219,5	220,8

KONVERSIDVAIKUTUKSET ULKOMAISTEN TYTÄRYHTIÖIDEN LIKEVAIHDON MUUNTAMISESTA EUROIKSI (TRANSLAATORISKI)

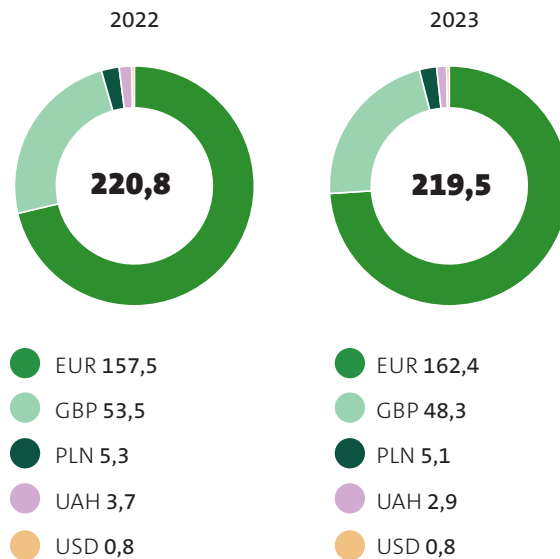
(Milj. euroa)	2023	2022
Liikevaihto	-1,3	1,2

Valuuttojen konversiovaikutus konsernin liikevaihtoon oli -1,3 (1,2) miljoonaa euroa. Punnan osuus tästä oli -1,0 (1,0) miljoonaa euroa ja muiden valuuttojen osuus oli -0,3 (0,2) miljoonaa euroa. Konversiovaikutuksella tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

LIKEVAIHTO MAITTAIN (MILJ. €)
2022–2023

LIKEVAIHTO ERI VALUUTOISSA (MILJ. €)
2022–2023

3 Konsernirakenne

Tämä osio sisältää hankittuja, luovutettuja ja myytävänä oleviksi luokiteltuja liiketoimia ja konsernirakennetta kuvaavat liitetiedot.

3.1 Liiketoimintojen hankinnat

Laadintaperiaatteet

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan hankittuun liiketoimintaan ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana konsernitilinpäätöksessä siihen saakka, kun määräysvallasta on luovuttu. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi sille kaudelle, jolloin ne ovat aiheutuneet. Konsolidointiperiaatteet on esitetty tarkemmin kohdassa 1.3. Konsolidointi.

Hankitut liiketoiminnot vuonna

Vuonna 2023 eikä 2022 ei ollut liiketoimintojen hankintoja.

3.2 Luovutetut ja myytävänä oleviksi luokitellut liiketoiminnot vuonna 2023

Laadintaperiaatteet

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Tällöin myynnin katsotaan olevan erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö,
- osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta,
- tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen.

Lopetetttujen toimintojen tulos esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Jos myöhemmin todetaan, että myytävänä olevaksi luokitellun omaisuuserän luokittelu edellytykset eivät enää täyty, kyseinen omaisuuserä siirretään takaisin esitettäväksi ja arvostettavaksi siihen sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti.

Luovutetut liiketoiminnot vuonna 2023

Raisio-konserni myi Terveelliset ainesosat -segmentin kalanrehuliiketoiminnan 27.2.2023.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Liiketoimien luokittelun ja pitkäaikaisen omaisuuserän arvostamisen yhteydessä yhtiön johdolta edellytetään harkintaa käytettävästä esitystavasta ja pitkäaikaisen omaisuuserän käyvän arvon määrittämisestä tilinpäätöksessä. Johto on soveltanut *IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettut toiminnot* -standardin vaatimuksia Terveelliset ainesosat -segmentin kalarehuliiketoiminnan luokittelussa, esittämisessä, kirjaamisessa ja arvostamisessa. Kalarehuliiketoiminta edusti Terveelliset ainesosat -segmentin keskeistä liiketoiminta-aluetta ja sen rahavirrat olivat selvästi erotettavissa. Yhtiön johto keskeytti maaliskuussa 2022 vientitoiminnan Venäjälle, minkä myötä myös Raisio konserniin kuuluvan Raisioaqua Oy:n kalarehujen vienti maahan päättyi. Johto käynnisti 31.5.2022 valmistelut Raisioaqua Oy:n myymiseksi. Raisio tiedotti 28.2.2023 myyneensä Terveelliset ainesosat -segmenttiin kuuluneen kalanrehuliiketoimintansa, jolloin Raisio Oyj:n 100-prosenttisesti omistama kalanrehuliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö, Raisioaqua Oy siirtyi Finnforel Oy:n tytäryhtiölle. Kalanrehuliiketoiminnan myynnistä syntyi 0,6 miljoonan euron luovutusvoitto vuoden 2023 ensimmäiselle kvartaalille. Vertailukauden liike-tulos sisältää 4,1 miljoonan euron arvonalennustappion liittyen kalarehuliiketoiminnan käyttöomaisuushyödykkeisiin. Käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo oli käypää arvoa korkeampi.

**LUOVUTETUN KALANREHUN LIIKETOIMINNAN
TULOSLASKELMA**

(Milj. euroa)	2023	2022
Liikevaihto	1,3	24,9
Myytjä suoritteita vastaavat kulut	-1,6	-27,9
Bruttokate	-0,4	-3,1
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut	-0,7	-2,0
Liiketulos	-1,0	-5,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	-
Tulos ennen veroja	-1,0	-5,1
Tuloverot	0,1	1,1
Tilikauden tulos verojen jälkeen	-0,9	-4,0
Tulos lopetettujen toimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	0,6	-
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,3	-
Lopetettujen toimintojen verot		
Verot lopetettujen toimintojen tuloksesta	0,0	-
Verot lopetettujen toimintojen luovutuksesta	0,0	-
Lopetettujen toimintojen verot yhteensä	0,1	-

**LUOVUTETUN KALANREHUN LIIKETOIMINNAN VAIKUTUS
TALOUDELLISEEN ASEMAAN**

M€	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2,0	2,2
Laskennalliset verosaamiset	0,1	0,1
Vaihto-omaisuus	5,1	4,9
Myynti- ja muut saamiset	1,2	2,3
Rahat ja pankkisaamiset	0,2	-
Myytyn/myytävänä olevaan luovutettavien erien ryhmään sisältyvät varat yhteensä	8,6	9,6
Pitkäaikaiset käyttöoikeusomaisuusvelat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset käyttöoikeusomaisuusvelat	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	2,0	0,8
Muut korolliset velat ja Cash pool	3,2	2,5
Myytyn/myytävänä olevaan luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat yhteensä	5,2	3,4
Myytyn/myytävänä olevaan luovutettavien erien ryhmään sisältyvät nettovarat yhteensä	3,4	6,2

Myydyn tytäryhtiöosakkeiden luovutusvoitto/-tappio	0,9	-
Myyntille kohdistetut kaupan kulut	-0,3	-
Tulosvaikutus liiketulokseen	0,6	-
Tytäryhtiöosakkeiden velaton kauppahinta	7,5	-
Myydyn tytäryrityksen korollinen rahoitusvelka luovutushetkellä	-3,2	-
Tytäryhtiöosakkeiden kauppahinta	4,4	-
Tytäryhtiöosakkeiden kauppahinta	4,4	-
Myydyn tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	3,0	-
Tytäryhtiöosakkeiden myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	7,4	-
Myyntin rahavirta kuluineen	7,1	-

**LUOVUTETUN KALANREHUN LIIKETOIMINNAN
TULOS PER OSAKE**

	2023	2022
Tulos per osake €	0,00	-0,03

**LUOVUTETUN KALANREHUN LIIKETOIMINNAN VAIKUTUS
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMASSA**

(Milj. euroa)	2023	2022
Tytäryrityksen myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	7,4	-
Liiketoiminnan rahavirrat	-0,3	-1,0
Investointien rahavirrat	0,0	-0,3
Rahavirrat yhteensä	7,1	-1,3

Luovutetut liiketoiminnot vuonna 2022

Raisio-konserni myi Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Venäjän kuluttajaliiketoiminnan vertailukaudella 12.5.2022.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Liiketoimien luovuttamisen yhteydessä yhtiön johdolta edellytetään harkintaa käytettävästä luokittelusta ja esitystavasta tilinpäätöksessä. Johto on soveltanut *IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin vaatimuksia Venäjän kuluttajaliiketoiminnanmyynnin luokittelussa, esittämisessä ja kirjaamisessa. Venäjän kuluttajaliiketoiminta edusti Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Keski- ja Itä-Euroopan keskeistä maantieteellistä aluetta ja sen rahavirrat olivat selvästi erotettavissa.

Yhtiön johto keskeytti elintarvikkeiden viennin Venäjälle maaliskuun 2022 alussa, kun Venäjä hyökkäsi Ukraina. Yhtiön johto päätti luopua Venäjän kuluttajaliiketoiminnasta. Raisio allekirjoitti sopimuksen Venäjän kuluttajaliiketoimintojen myynnistä 29.4.2022. Sopimuksen mukaan Raision kuluttajaliiketoiminnoista Venäjällä vastannut tytäryhtiö OOO Raisio Nutrition myytiin venäläiselle Copacker Agro Ltd:lle. Venäjän viranomaiset rekisteröivät kaupan 12.5.2022, jolloin Raision tytäryhtiön OOO Raisio Nutritionin liiketoiminta siirtyi Copacker Agro Ltd:lle. Samassa yhteydessä myytiin Raision Venäjän tytäryhtiön muun muassa Venäjän ja Valko-Venäjän markkinoilla käyttämän Nordic-tavaramerkin oikeudet virolaiselle Nordgate Trading Oü -yritykselle.

LUOVUTETUN VENÄJÄN KULUTTAJALIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

(Milj. euroa)	2022
Liikevaihto	2,4
Myytjä suoritteita vastaavat kulut	-2,0
Bruttokate	0,4
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut	-0,4
Liiketulos	0,1
Rahoitustuotot	0,0
Tulos ennen veroja	0,1
Tuloverot	0,0
Tilikauden tulos verojen jälkeen	0,1
Tulos lopetettujen toimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	-3,8
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-3,7
Lopetettujen toimintojen verot	
Verot lopetettujen toimintojen tuloksesta	0,0
Verot lopetettujen toimintojen luovutuksesta	-0,3
Lopetettujen toimintojen verot yhteensä	-0,3

LUOVUTETUN VENÄJÄN KULUTTAJALIIKETOIMINNAN VAIKUTUS TALOUDELLISEEN ASEMAAN

(Milj. euroa)	31.12.2022
Pitkäaikaiset varat	0,1
Vaihto-omaisuus	0,4
Lyhytaikaiset saamiset	0,8
Rahavarat	2,8
Varat yhteensä	4,0
Lyhytaikainen vieras pääoma	0,4
Velat yhteensä	0,4
Myyty nettovarallisuus	3,6
Kertyneet muuntoerot	-1,4
Myydyn liiketoiminnan luovutusvoitto/-tappio sisältäen kertyneet muuntoerot	-3,5
Myynnille kohdistetut kaupan kulut	0,0
Tulovaikutus liikelukokseen	-3,5
Osakkeiden ja Nordic-brändin velaton kauppahinta	4,3
Myydyn tytäryrityksen korollinen nettorahoitusvelat luovutushetkellä	2,8
Osakkeiden ja Nordic -brändin kauppahinta	1,5
Myytjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	2,8
Venäjän tytäryrityksen myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	-1,3
Myynnin rahavirta kuluineen	-1,3

LUOVUTETUN VENÄJÄN KULUTTAJALIIKETOIMINNAN TULOS PER OSAKE

	2022
Tulos per osake €	-0,02

LUOVUTETUN VENÄJÄN KULUTTAJALIIKETOIMINNAN VAIKUTUS KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMASSA

(Milj. euroa)	2022
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	-2,8
Investointien rahavirta, Nordic tuotemerkki	1,5
Liiketoiminnan rahavirta	1,4
Rahavirtavaikutus yhteensä	0,1

3.3 Tytäryritykset ja määräysvallattomien omistajien osuudet

Laadintaperiaatteet

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan hankittuun liiketoimintaan ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana konsernitilinpäätöksessä siihen saakka, kun määräysvallasta on luovuttu. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi sille kaudelle, jolloin ne ovat aiheutuneet. Konsolidointiperiaatteet on esitetty tarkemmin kohdassa 1.3. Konsolidointi.

Konsernin tilinpäätöshetken mukainen rakenne

KOKONAAN OMISTETTUIJEN TYTÄRYRITYSTEN LUKUMÄÄRÄ

	2023	2022
Terveelliset elintarvikkeet	8	7
Terveelliset ainesosat	1	2
Muut toiminnot	11	11

Tytäryritykset ovat kokonaan omistettuja. Raisio-konserni luopui tilikaudella 1.1.–31.12.2023 Terveelliset ainesosat -segmentin kalanrehunliiketoimintaa harjoittavasta tytäryhtiöstä Raisioaqua Oy:stä 27.2.2023. Terveelliset elintarvikkeet -segmenttiin kuuluva Raisio Oyj tytäryhtiö Ravintoraisio Oy perusti 26.6.2023 100-prosenttisesti omistetut tytäryhtiön Raisio Benelux B.V.:n Alankomaihin. Uusi yhtiö vastaa myynnistä Alankomaissa ja Belgiassa. Raisio-konserni luopui veratilukaudella Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Venäjän tytäryhtiöstä OOO Raisio Nutritionista 12.5.2022.

RAISIO-KONSERNIN TYTÄRYRITYKSET

	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Terveelliset elintarvikkeet		
Benecol Limited, Englanti	100,00	
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
Raisio Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Sverige AB, Ruotsi	100,00	
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Ireland Limited, Irlanti	100,00	
Raisio Benelux B.V., Alankomaat	100,00	
Terveelliset ainesosat		
Verso Food Oy, Kauhava	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Benemilk Oy, Turku	100,00	
Big Bear Group Limited, Englanti	100,00	
CentriQ Corporation, Yhdysvallat	100,00	
FDS Informal Foods Limited t/a Snacks Unlimited, Englanti	100,00	
Glisten Limited, Englanti	100,00	
Honey Monster Foods Limited, Englanti	100,00	
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	100,00	100,00
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
Reso Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	

4 Sijoitettu pääoma

Tämä osio sisältää liitetiedot aineettomista hyödykkeistä – liikearvo mukaan lukien – ja aineellisista hyödykkeistä sekä vaihto-omaisuudesta ja käyttöomaisuuden poistoista ja arvonalentumisista.

4.1 Liikearvo

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Liikearvo on arvonalentumistestausta varten kohdistettava niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden katsotaan hyötyvän hankinnasta syntyvistä synergieaduista.

Laadintaperiaatteet

Liiketoimien yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liiketoimintojen yhdistämisissä liikearvo kirjataan määrään, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankittujen varojen ja velkojen käyvästä arvosta hankintahetkellä. Liikearvoa syntyy pääsääntöisesti merkittävimmässä yrityskaupoissa. Tällöin liikearvo kuvastaa tyypillisesti hankitun markkinaosuuden, liiketoimintaosaamisen sekä synergioiden arvoa. Liikearvon kirjanpitoarvo testataan arvonalennustestein.

Konserni arvioi liikearvon tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka ovat määritetty sen mukaan, missä maassa ja missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Ennustetut kassavirrat perustuvat johdon arvioihin. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), jota sovelletaan sillä valuutta-alueella, jolla rahavirtaa tuottavan yksikön voidaan katsoa sijaitsevan.

Mahdollinen liikearvon alentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Aiemmin kirjattua liikearvon alentumistappiota ei peruuteta.

LIKEARVON TÄSMÄYTYSLASKELMA

(Milj. euroa)	2023	2022
Hankintahinta 1.1.	50,2	52,8
Muuntoero	1,0	-2,6
Hankintameno 31.12.	51,2	50,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,2	3,2
Kertyneet poistot 31.12.	3,2	3,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	47,9	47,0

4.2 Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsiinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusaikeensa kuluessa. Niistä aineettomista hyödykkeistä, jotka ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Konsernilla on tavaramerkkejä, joiden arvioitu taloudellinen vaikutusaika on rajaton.

Aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–20 vuotta

Aineettomien hyödykkeiden poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi, toisin sanoen kun se on sellaisessa sijaintipaikassa ja kunnossa, että se pystyy toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Poistojen kirjaaminen lopetetaan, kun aineeton käyttöomaisuusoikeus tai -hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi (tai sisältyy myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään) *IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja omaisuuserien tasearvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja aina kun on viitettä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalennustesteissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuden käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arvot muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonalennusta kertyneillä poistoilla vähennettynä.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2023

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	56,8	20,4	0,3	77,6
Muuntoerot	1,0	0,0	-	1,0
Lisäykset	0,1	0,5	0,2	0,9
Myynnit ja muut vähennykset	0,0	-0,7	-	-0,7
Siirrot erien välillä	0,1	0,1	-0,3	-0,1
Hankintameno 31.12.	58,0	20,4	0,2	78,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-25,8	-18,3	0,0	-44,1
Muuntoerot	-0,4	0,0	-	-0,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,8	-	0,8
Tilikauden poisto	-0,4	-1,0	-	-1,4
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	-1,1	-	-	-1,1
Kertyneet poistot 31.12.	-27,7	-18,5	0,0	-46,2
Kirjanpitoarvo 1.1.2023	31,0	2,1	0,3	33,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	30,3	1,9	0,2	32,4

Aineettomat oikeudet sisältävät Terveelliset elintarvikkeet -segmentin liiketoimintaan liittyviä tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo 31.12.2023 oli 28,1 miljoonaa euroa. Aineettomien oikeuksien arvonalentuminen 1,1 miljoonaa euroa liittyy Muut toiminnot segmentin Honey Monster -brändin arvonalentumiseen.

VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN TAVARAMERKKIEN KIRJANPITOARVOT

(Milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Honey Monster	-	1,0
Benecol UK	28,1	27,5
Yhteensä	28,1	28,6

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2022

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	59,6	20,3	0,1	80,1
Muuntoerot	-2,7	0,0	-	-2,7
Lisäykset	0,1	0,3	0,3	0,7
Myynnit ja muut vähennykset	-0,2			-0,2
Siirrot erien välillä	-	0,1	-0,1	0,0
Myytävässä oleviksi luokitellut erät	-	-0,3	-0,1	-0,3
Hankintameno 31.12.	56,8	20,4	0,3	77,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-26,6	-17,4	0,0	-44,0
Muuntoerot	1,1	0,0	-	1,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,2	-	-	0,2
Tilikauden poisto	-0,5	-1,0	-	-1,4
Myytävässä oleviksi luokitellut erät	-	0,0	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-25,8	-18,3	0,0	-44,1
Kirjanpitoarvo 1.1.2022	33,0	2,9	0,1	36,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	31,0	2,1	0,3	33,5

Aineettomat oikeudet sisältävät Terveelliset elintarvikkeet -segmentin liiketoimintaan liittyviä tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo 31.12.2022 oli 28,6 miljoonaa euroa.

4.3 Tutkimus- ja kehittämismenot

Laadintaperiaatteet

Tutkimusmenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kehittämismenot kirjataan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on sekä aikomus että resurssit saattaa kehitystyö loppuun ja käyttää tuotetta tai myydä se. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei kirjata taseeseen myöhemminä tilikausina.

Hyödykkeestä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei vielä ole valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Taseeseen kirjatut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä. Taseeseen kirjattujen kehittämismenojen poisto aika on 5–10 vuotta.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tilinpäätöksessä 2023 ja 2022 ei ole syntynyt aineettomia omaisuuserinä aktivoituja tutkimus- ja tuotekehitysmenoja.

4.4 Liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumistestaus

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottavalle yksikölle.

Raisio-konsernin johtamisjärjestelmää ja rakennetta mukaillen rahavirtaa tuottava yksikkö on tyypillisesti maakohtainen yksikkö, jossa hankittu liiketoimi sijaitsee. Liikearvoa on kohdistettu Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Länsi-Euroopan Benecol-liiketoimintaan ja Terveelliset ainesosat -segmenttiin kasviproteiiniliiketoimintaan. Liikearvon arvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 oli 47,9 miljoonaa euroa (47,0 miljoonaa euroa vuonna 2022).

Terveelliset elintarvikkeet -segmenttiin hankittujen liiketoimintojen yhdistelemisten yhteydessä kirjattu Benecol UK tavaramerkki on arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi. Muut toiminnot -segmentin tavaramerkki Honey Monster arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomaksi ja se testataan erillisenä omaisuuseränä. Tavaramerkkien tunnettuus ja pitkä historia tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit kerryttävät rahavirtoja määrittelemättömän ajan. Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi määriteltyjen tavaramerkkien arvo oli 31.12.2023 tilinpäätöshetkellä yhteensä 28,1 milj. euroa (28,6 miljoonaa euroa vuonna 2022).

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Arvonalentumistestauksissa käytettyjen laskelmien laatiminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevien arvioiden

tekemistä ja kerrytettävissä olevaa rahavirtaa koskevien osatekijöiden määrittelyä. Näihin liittyy epävarmuus-tekijöitä. Terveelliset elintarvikkeet -segmentin Länsi-Euroopan Benecol-liiketoimintaan ja Terveelliset ainesosat -segmenttiin kasviproteiiniliiketoimintaan liittyvät vaikutusajaltaan rajoittamattomien tavaramerkkien ja liikearvon vuosittaiset arvonalennustaukukset osoittivat, että kyseisten omaisuuserien kerrytettävissä olevat rahamäärät olivat korkeammat kuin niiden kirjanpitoarvot eikä vaikutusajaltaan rajoittamattomien omaisuuserien arvonalentumiskirjauksiin ollut tarvetta tilikaudella 1.1.-31.12.2023 eikä vertailukaudella 1.1.-31.12.2022. Muut toiminnot -segmentin taloudellisesti vaikutusajaltaan rajoittamattoman erillisenä testattavan Honey Monster -tavaramerkin tasearvon testauslaskelma osoitti viitettä siitä, että tavaramerkin arvo on alentunut. Se johti vuoden 2023 tilinpäätöksessä 1,1 miljoonan euron arvonalentumistappion kirjaamiseen. Honey Monster -tavaramerkki ei ole yhtiön terveelliseen ruokaan keskittyvän strategian mukainen eikä siihen liity merkittäviä tulonodotuksia. Vertailukaudella 1.1.-31.12.2022 Honey Monster tavaramerkkiin ei liittynyt arvonalennustappioita.

Vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksissa käytetyt tulevaisuuden rahavirtaennusteet pohjautuvat käyttöarvolaskelmat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin. Käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat Benecol -liiketoiminnan osalta seuraavien neljän vuoden taloudellisiin suunnitelmiin ja Verso Food kasviproteiiniliiketoiminnan osalta seuraavien kuuden vuoden (vertailukautena suraavan neljän vuoden) taloudellisiin suunnitelmiin. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä alla esitettyjä arvioituja kasvutekijöitä, jotka eivät ylitä yksikön toimialan keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

LIKEARVOJEN KÄYTTÖARVON MÄÄRITTÄMISESSÄ KÄYTETY PERUSOLETTAMUKSET

Liikearvot	2023		2022	
Terveelliset elintarvikkeet -segmentti				
UK:n toiminnot, Benecol				
Kasvuprosentti *)	2,0	%	2,0	%
Diskonttauskorko, ennen veroja	8,4	%	8,2	%
Terveelliset ainesosat -segmentti				
Suomen toiminnot, Verso kasviproteiini				
Kasvuprosentti *)	4,0	%	3,0	%
Diskonttauskorko, ennen veroja	7,2	%	9,6	%

*) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Johto on määrittänyt ennusteissa käytetyn liikeluokituksen perustuen aiempiin toteutuneisiin tuloksiin ja odotuksiin, jotka sillä on markkinoiden kehittymisestä. Merkittävimmät

rahavirtaennusteisiin vaikuttavat tekijät sisältävät liiketoiminnan kasvuoletukset sekä oletukset myyntihintojen ja kustannusten kehityksestä. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja ja se kuvastaa kyseiseen liiketoimintasegmenttiin liittyviä riskejä. Diskonttokoron määrittämisessä käytetyt riskittömän koron, riskikertoimen (beta) sekä riskikertoimen parametrit perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin. Johto on huomioinut maa-, liiketoimiala, valuutta- ja hintariskit diskonttauskorkoa määrittäessään.

Arvonalentumistestauksen herkkyyshanalyysi

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyshanalyysi seuraavasti:

Liikearvo / Terveelliset elintarvikkeet -segmentti

UK:n toiminnot, Länsi-Eurooppa

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon ja herkkyyshanalyysin perusteella todennäköisyys merkittävälle liikearvon arvonalennustappiolle oli hyvin matala. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa 13,5 (14,7 vuonna 2022) prosenttiin (ennen veroja) tai liikevoittotason pudotessa pysyvästi 43,5 (n 53,0 vuonna 2022) prosenttia johdon arvioista.

Liikearvo / Terveelliset ainesosat -segmentti

Verso Food kasviproteiiniliiketoiminta, Suomi

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää varojen kirjanpitoarvon ja herkkyyshanalyysin perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalennustappiolle oli hyvin herkkä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa 8,7 (11,8 vuonna 2022) prosenttiin (ennen veroja) ja terminaalikasvun pudotessa 1,5 prosenttia. Kasviproteiinituotteiden markkinassa haasteita aiheutti erityisesti koko kasviproteiinituotekategorian liikevaihdon supistuminen, johon osaltaan vaikutti korkotason nousu ja korkea inflaatio. Johdon arvion mukaan pidemmällä aikavälillä kasviproteiinituotteiden liiketoiminnan kasvunäkymät niin Suomessa kuin kansainvälisestikin ovat positiiviset.

4.5 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan alkupe-
räiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla.

Hankintamenoa sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenoa sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot silloin, kun on todennäköistä, että ne kerryttävät vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on luotettavasti määritettävissä. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konsernilla ei ole ollut ehdot täyttävien omaisuuserien hankintoja, minkä vuoksi vieraan pääoman menoja ei ole kirjattu taseeseen.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot kirjataan taseeseen. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
koneet ja laitteet	4–15 vuotta

Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi, toisin sanoen kun se on sellaisessa sijaintipaikassa ja kunnossa, että se pystyy toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi *IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksilla vähennettyyn käypään arvoon.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonlennustappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän arvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonlennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arvot muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonlennusta kertyneillä poistoilla vähennettynä.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Vuokrasopimukset

Raisio-konserni toimii pääasiassa vain vuokralle ottajana. Konsernilla on varasto- ja liikehuoneistotiloja sekä autoja koskevia vuokrasopimuksia.

Konsernilla on myös vuokrasopimuksia, joissa konserni on vuokralle antajana. Näiden merkitys Raision konserni-tilinpäätökseen on vähäinen. Vuokrasopimukset on luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi, sillä vuokrasopimusten ei ole katsottu siirtävän kohdeomaisuuserien omistamiselle ominaisia riskejä ja etuja vuokralle ottajalle. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä vuokra-ajalle. Konserni vuokraa liiketiloja ulkopuolisille.

Konserni arvioi sopimusten syntymishetkellä, onko kyseinen sopimus vuokrasopimus tai sisältykö siihen vuokrasopimus. Sopimukseen sisältyy vuokrasopimus, kun siihen sisältyy yksilöity omaisuuserä ja kun sen kautta saadaan oikeus kyseessä olevan omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyn ajanjaksoksi vastiketta vastaan. Vuokrasopimuksen vuokra-ajaksi määritetään ajanjakso, jonka aikana sopimus ei ole peruutettavissa. Vuokra-aikaan lisätään mahdollisen jatko- tai päättämisoption sisältämä ajanjakso, mikäli on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää jatko-option tai ei käytä päättämisoptiota. Vuokra-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituiset sopimukset sekä sopimukset, joiden kohteena olevan omaisuuserän arvo on vähäinen, käsitellään standardin helpotuksen mukaisesti. Näiden sopimusten osalta sopimuskumppanille maksettava vuokra kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä, eikä näitä kirjata taseeseen.

Konserni kirjaa vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan ja vastaavan käyttöoikeusomaisuuserän.

Vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokra-aikana maksettavien vuokrien nykyarvoon, jota ei ole vielä maksettu. Vuokrat diskontataan konsernin lisäluoton korolla ellei vuokrasopimuksen sisäinen korkokanta ole tiedossa. Korkoa oikaistaan tarvittaessa vuokra-ajan pituus, kohdeomaisuuserän luonne ja maakohtainen riski huomioiden.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan sopimuksen alkamisajankohtana hankintameno, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukaisen määrän ja mahdolliset alkuvaiheen välittömät menot ja omaisuuserän arvioidut ennallistamismenot sekä sopimuksen alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Konsernin maksamat vuokrat koostuvat kiinteistä maksuista ja muuttuvista vuokrista ja jäännösarvotakuun perusteella maksettavista määristä. Mahdolliset jäännösarvotakuut, osto-optiot ja päättämisestä aiheutuvat sanktiot huomioidaan vuokrasopimusvelan määrässä vain, mikäli on kohtuullisen varmaa, että optiota käytetään tai mikäli vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää vuokrasopimuksen päättämisoption.

Kun muuttuva vuokra perustuu indeksiin tai hintaan, ne huomioidaan vuokrasopimusvelan määrittämisessä. Sopimuksen alkamisajankohtana sovelletaan sen hetkisen indeksin tai hinnan määrää muuttuvien vuokrien määrien

laskemisessa. Muita muuttuvia vuokria, kuten omaisuus-erän tuloksen perusteella maksettavaksi tulevia vuokria, ei sisällytetä vuokrasopimusvelkaan. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon ja siitä vähennetään poistot ja arvonalentumistappiot ja sitä oikaistaan mahdollisella vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla erällä. Käyttöoikeusomaisuuserät poistetaan hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi. Jos sopimuksessa olevan osto-option käyttö on kohtuullisen varmaa, käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Käyttöoikeusomaisuuserän jäännösarvoa ja taloudellista vaikutus-aikaa tarkastellaan vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä, ja mahdollinen arvonalentuminen kirjataan, mikäli taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuu muutoksia. Konserni arvostaa vuokrasopimusvelan myöhemmillä kausilla jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Vuokrasopimusvelka määritellään uudelleen, jos todelliset vuokrat poikkeavat olennaisesti alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä vuokrasopimusvelkaan sisällytetyistä vuokrista ja jos vuokrien muutos perustuu sopimuskohtiin, jotka olivat voimassa sopimuksen alkamisajankohtana. Uudelleenarviointi tehdään esimerkiksi silloin, kun vastaisissa vuokrissa tapahtuu muutos, joka johtuu kyseisten maksujen määrittämiseen käytettävän indeksin tai hintatason muutoksesta

tai mikäli jäännösarvotakuun perusteella maksettavaksi odotettavissa määrissä tapahtuu muutos. Myös muutokset arvioissa koskien kohdeomaisuuserän osto-optiota tai jatkamis- tai päättämisoptiota voivat johtaa vuokrasopimusvelan uudelleen arviointiin. Vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla määrällä oikaistaan kyseisen käyttöoikeusomaisuuserän kirjanpitoarvoa, tai mikäli käyttöoikeusomaisuuserän arvo on nolla, se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Aineellisen ja aineettoman omaisuuden taloudellisten vaikutusajojen määrittäminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita. Käyttöomaisuushyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Vuokrasopimusten käsittely IFRS 16:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä muun muassa vuokra-ajan määrittämiseen liittyviä tekijöitä arvioitaessa koskien toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia sekä jatko- ja päättämisoptioita sisältäviä vuokrasopimuksia. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten käyttöoikeusomaisuuserien vuokra-ajaksi on määritetty johdon harkinnan mukaan konsernin 10.6.2021 julkistetun strategian strategiakauden mukainen neljän vuoden vuokra-aika.

4.5.1 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

OMISTETUT AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET 2023

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,4	122,5	180,5	0,3	1,4	308,2
Muuntoerot	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
Lisäykset	-	0,6	4,2	-	2,4	7,2
Myynnit ja muut vähennykset	-	-6,7	-24,8	-	-	-31,5
Siirrot erien välillä	-	0,1	1,3	-	-1,3	0,1
Hankintameno 31.12.	3,4	116,5	161,2	0,3	2,5	284,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-94,2	-148,7	-0,1	0,0	-242,9
Muuntoerot	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	6,7	24,7	-	-	31,4
Tilikauden poisto	-	-1,7	-3,9	-	-	-5,6
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-89,3	-127,8	-0,1	0,0	-217,2
Kirjanpitoarvo 1.1.2023	3,4	28,3	31,9	0,3	1,4	65,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	3,4	27,3	33,4	0,3	2,5	66,8

Merkittävin investointi oli Raision teollisuusalueella sijaitsevan pastalinjan uusinta. Kyseessä oli korvausinvestointi, joka valmistui elokuussa 2023. Investointi oli suuruudeltaan noin 4,1 miljoonaa euroa. Investointien hankintamenoihin ei sisälly vieraan pääoman menoja.

VUOKRATUT KÄYTTÖOIKEUSOMAISUUSHYÖDYKKEET 2023

(Milj. euroa)	Rakennukset vuokrattu omaan käyttöön	Koneet vuokrattu omaan käyttöön	Käyttöoikeusomaisuushyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	8,9	23,2	32,1
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	0,1	0,8	0,9
Myynnit ja muut vähennykset	-0,3	-0,2	-0,5
Hankintameno 31.12.	8,8	23,8	32,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2,1	-3,5	-5,5
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,2	0,1	0,3
Tilikauden poisto	-0,8	-2,2	-3,0
Kertyneet poistot 31.12.	-2,7	-5,6	-8,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2023	6,8	19,7	26,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	6,1	18,2	24,3

Vuokrattujen käyttöoikeushyödykkeiden merkittävin erä liittyy keväällä 2021 Raision tehdasalueelle rakennetun uuden tuotantolaitaitoksen prosessilaitteisiin. Vuokratun omaisuuden hankintahinta oli 21,5 miljoonaa euroa.

VUOKRASOPIMUKSISTA TULOSLASKELMAAN KIRJATUT ERÄT

(Milj. euroa)	2023	2022
Vuokratuotot	0,8	0,7
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	-3,0	-3,0
Kulut lyhytaikaisista ja vähäarvoisista vuokrasopimuksista	0,0	0,0
Korkokulut liittyen vuokrasopimukseen	-0,4	-0,4
Yhteensä	-2,6	-2,7
Vuokrasopimuksista johtuva lähtevä rahavirta	3,0	2,9

OMISTETUT AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET 2022

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,4	126,5	192,0	0,4	0,9	323,2
Muuntoerot	-	0,2	0,1	0,0	-	0,3
Lisäykset	-	0,6	2,6	-	0,7	3,9
Myynnit ja muut vähennykset	0,0	-1,0	-0,7	0,0	-	-1,6
Siirrot erien välillä	-	0,0	0,1	-	-0,2	0,0
Myytävissä oleviksi luokitellut erät	-	-3,8	-13,6	-	-	-17,5
Hankintameno 31.12.	3,4	122,5	180,5	0,3	1,4	308,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-96,1	-153,6	-0,1	-	-249,8
Muuntoerot	-	-0,2	-0,1	0,0	-	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	1,0	0,6	0,0	-	1,6
Tilikauden poisto	-	-1,8	-3,8	0,0	-	-5,6
Myytävissä oleviksi luokitellut erät	-	2,9	8,1	-	-	11,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-94,2	-148,7	-0,1	0,0	-242,9
Kirjanpitoarvo 1.1.2022	3,4	30,4	38,4	0,3	0,9	73,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	3,4	28,3	31,9	0,3	1,4	65,2

Investointien hankintamenoihin ei sisälly vieraan pääoman menoja.

VUOKRATUT KÄYTTÖOIKEUSOMAISUUSHYÖDYKKEET 2022

(Milj. euroa)	Rakennukset vuokrattu omaan käyttöön	Koneet vuokrattu omaan käyttöön	Käyttöoikeusomaisuushyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	8,5	22,8	31,4
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	0,4	0,5	0,9
Myynnit ja muut vähennykset	-	0,0	0,0
Myytävässä oleviksi luokitellut erät	-	-0,1	-0,1
Hankintameno 31.12.	8,9	23,2	32,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1,3	-1,3	-2,6
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-0,8	-2,2	-3,0
Myytävässä oleviksi luokitellut erät	-	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-2,1	-3,5	-5,5
Kirjanpitoarvo 1.1.2022	7,2	21,5	28,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	6,8	19,7	26,6

4.5.2 Poistot ja arvonalentumiset

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(Milj. euroa)	2023	2022
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	0,4	0,5
Muut aineettomat hyödykkeet	1,0	1,0
Poistot aineettomista hyödykkeistä, jatkuvat toiminnot	1,4	1,4
Poistot aineettomista hyödykkeistä, lopetetut toiminnot		0,0
	1,4	1,4
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta		
Rakennukset	2,5	2,6
Koneet ja kalusto	6,2	5,9
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta, jatkuvat toiminnot	8,7	8,5
Poistot aineellisesta käyttö-omaisuudesta, lopetetut toiminnot		0,3
	8,7	8,9
Poistot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä yhteensä, jatkuvat toiminnot	10,1	10,0
Poistot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä yhteensä, lopetetut toiminnot		0,3
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	1,1	
Arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot	1,1	0,0
Arvonalentumiset, lopetetut toiminnot		4,1
	1,1	4,1
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä, jatkuvat toiminnot	11,2	10,0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä, lopetetut toiminnot	0,0	4,5
	11,2	14,4
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	7,7	7,6
Myynti ja markkinointi	0,7	0,6
Hallinto	1,6	1,6
Tutkimus ja tuotekehitys	0,1	0,2
Toimintokohtaiset poistot, jatkuvat toiminnot	10,1	10,0
Toimintokohtaiset poistot, lopetetut toiminnot	0,0	0,3
	10,1	10,3
Arvonalentumiset		
Myynti ja markkinointi	1,1	
Arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot	1,1	0,0
Arvonalentumiset, lopetetut toiminnot		4,1
Arvonalennukset yhteensä	1,1	4,1

Poistot ja arvonalentumiset yhteensä jatkuvien toimintojen osalta 11,2 milj. euroa (10,0 milj. euroa vuonna 2022) sisältää poistot ja arvonalentumiset käyttöoikeusomaisuuseristä seuraavasti:

(Milj. euroa)	2023	2022
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä hyödykeryhmittäin		
Rakennukset	0,8	0,8
Koneet ja kalusto	2,3	2,2
Yhteensä	3,0	3,0
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta, lopetetut toiminnot		
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä yhteensä	3,0	3,0
Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset käyttöoikeusomaisuuseristä		
Myytjä suoritteita vastaavat kulut	2,4	2,4
Myynti ja markkinointi	0,4	0,3
Hallinto	0,3	0,3
Tutkimus ja tuotekehitys	0,0	0,0
Toimintokohtaiset poistot käyttöoikeusomaisuuseristä yhteensä	3,0	3,0

4.6 Muiden aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kuin liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Laadintaperiaatteet

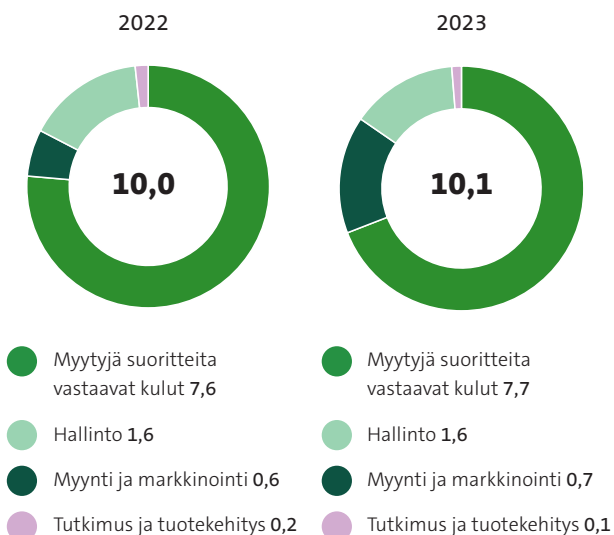
Pitkäaikaisten aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden omaisuuserien tasearvoja arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi tilinpäätöshetkellä ja aina kun on viitettä siitä, että jonkin omaisuuden arvo on alentunut. Arvonalentumistesteissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalennustappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arvot muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonalennusta kertyneillä poistoilla vähennettynä.

Arvonalentumiset toiminnoittain

Tilinpäätös 2023 ja 2022 ei sisällä merkittäviä arvonalennustappioita pitkäaikaisten aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden omaisuuseristä.

POISTOT (MILJ. €), JATKUVAT TOIMINNOT
2022–2023

4.7 Oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Laadintaperiaatteet

Oman pääoman ehtoiset sijoitukset on luokiteltu käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa. Näistä sijoituksista kirjataan tulosvaikutteisesti vain osingot. Mahdollista myöhemmin tapahtuvaa myyntiä ei kirjata tulosvaikutteisesti eikä käyvän arvon rahastoon kirjattuja käyvän arvon muutoksia uudelleen luokitella tulosvaikutteisesti.

Oman pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka noteerataan julkisesti, arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamiin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Osa noteeraamattomista osakesijoituksista on kirjattu käypään arvoon soveltamalla esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja. Mikäli arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut luotettavasti saatavilla, oman pääoman ehtoiset sijoitukset on arvostettu hankintamenoonsa.

OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIOITUKSET

(Milj. euroa)	2023	2022
Tilikauden alussa	3,0	2,8
Vähennykset	0,0	-0,1
Voitot ja tappiot laajassa tuloksessa	0,6	0,3
Tilikauden lopussa	3,6	3,0

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Vaihto-omaisuuden arvostus edellyttää johdon arviota määrittäessä epäkuranttiskirjauksia tai jälleenmyyntihintoja. Tilikaudella 1.1.–31.12.2023 kirjattiin 0,4 miljoonan euron arvonalentumisen liittyen viljakaupan vaihto-omaisuuteen. Vertailukaudella 1.1.–31.12.2022 ei ollut merkittäviä vaihto-omaisuuden arvonalentumisia.

Valmistuksen kiinteät yleismenot kohdistetaan valmistusmenoihin tuotantolaitoksen normaalin toiminta-asteen mukaisesti. Normaali toiminta-aste on se tuotannon määrä, joka odotetaan saavutettavan useana kautena tai jaksona keskimäärin normaaleissa olosuhteissa. Raisio-konsernin tehdasalueelle Suomeen valmistui keväällä 2021 uusi kasvipohjaisia tuotteita valmistava tuotantolaitos, josta ensimmäiset tuotteet tulivat suomalaisten kauppojen hyllylle syyskuussa 2021. Uusi tehdas tulee saavuttamaan normaalin toiminta-asteen johdon arvion mukaan vuonna 2024. Valmistuksen kiinteät yleismenot on kohdistettu valmistusmenoihin vuoden 2024 arvoidun toiminta-asteen mukaisesti.

VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2023	2022
Aineet ja tarvikkeet	21,7	28,0
Keskeneräiset tuotteet	3,8	4,1
Valmiit tuotteet/tavarat	8,7	10,3
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,4
Ennakkomaksut	-	0,0
Vaihto-omaisuus yhteensä	34,3	42,8

4.8 Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuuteen kirjataan aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet sekä valmiit tavarat. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvoidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Vaihto-omaisuuden hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen niin, että aineiden ja tarvikkeiden sekä valmiina hankittujen tuotteiden arvostuksessa on käytetty painotettua keskihintaa. Itse valmistettujen tuotteiden arvostuksessa käytetään standardihintaa.

Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus-, käsittely- ja muut menot. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja.

5 Rahoitus ja riskien hallinta

Tämä osio sisältää jatkuvien liiketoimintojen liitetiedot rahoitustuotoista ja -kuluista, rahoitusvaroista ja veloista, rahoituserien arvostamisesta sekä rahoitusriskien hallinnasta.

5.1 Rahoitustuotot ja rahoituskulut

(Milj. euroa)	2023	2022
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	0,3	0,3
Korkotuotot johdannaisista	0,8	0,3
Muut korkotuotot	1,0	0,2
Arvonmuutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	2,3	-
Myyntivoitto käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	0,1
Valuuttakurssierot, netto	0,2	
Muut rahoitustuotot	0,1	0,1
Yhteensä	4,7	1,0
Rahoituskulut		
Korkokulut johdannaisista	-0,7	-0,5
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-0,4	-0,4
Muut korkokulut	-0,5	0,0
Arvonmuutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	-2,3
Myyntitappio käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	-0,2
Valuuttakurssierot, netto	-	-0,4
Muut rahoituskulut	-0,1	0,0
Yhteensä	-1,7	-3,8

5.2 Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Laadintaperiaatteet

Raisio luokittelee **rahoitusvarat** kolmeen eri arvostusryhmään: jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen luokittelu tehdään alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja perustuu varojen rahavirtaominaisuuksiin.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvaroihin kuuluvat rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääomasta ja korosta. Raisio on luokitellut jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvaroihin

myyntisaamiset ja muut eräpäivään asti pidettävät saamiset, jotka ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu oman pääoman ehtoiset sijoitukset. Ryhmä sisältää pääasiassa noteeraamattomia osakesijoituksia ja osuuksia. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Näistä sijoituksista kirjataan tulosvaikutteisesti vain osingot. Mahdollista myöhemmin tapahtuvaa myyntiä ei kirjata tulosvaikutteisesti eikä käyvän arvon rahastoon kirjattuja käyvän arvon muutoksia uudelleen luokitella tulosvaikutteisesti.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu likvidit sijoitusvarat, joita käytetään kassanhallinnassa.

Konsernin **rahoitusvelat** on luokiteltu jaksotettuun hankintamenoon ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat koostuvat korollisista lainoista, vuokrasopimusveloista ja korottomista veloista, kuten ostovelosta. Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Tämän ryhmän rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintameno. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Ryhmään sisältyvät pääomalainat ja vuokrasopimusvelat sekä ostovelat, ennakomaksut, muut velat sekä siirtovelkoihin sisältyvät rahoitusinstrumentit.

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi on luokiteltu muut rahoitusvelat.

Johdannaissopimukset on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi. Ne merkitään kirjanpitoon alun perin hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrittämällä tavalla.

Mikäli johdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa, kirjataan niiden käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Suojauslaskenta lopetetaan mikäli suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojattava kohde kirjataan pois taseesta, suojausinstrumentti erääntyy, myydään tai toteutetaan tai ennakkoidun liiketoimen ei odoteta toteutuvan.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen taloudellisen- ja suojaussuhteen sekä huomioi luottoriskin vaikutuksen. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa sekä seuraa kuukausittain suojaussuhteiden

tehokkuutta tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Mikäli johdannaiset eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, niiden käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun niitä käytetään suojaamaan varsinaista liiketoimintaa ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun ne suojaavat rahoituseriä. Johdannaisten korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisten

instrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvai-kutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan luonteensa perusteella joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Konsernilla ei ole ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojia.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU JA HIERARKIA

(Milj. euroa)	Käypään arvoon tulosvai-kutteisesti TASO 2 2023	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta TASO 3 2023	Jakso-tettuun hankinta-menoon 2023	Yhteensä 2023	Käypään arvoon tulosvai-kutteisesti TASO 2 2022	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta TASO 3 2022	Jakso-tettuun hankinta-menoon 2022	Yhteensä 2022
Rahoitusvarat								
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		3,6		3,6		3,0		3,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset			28,1	28,1			30,0	30,0
Johdannaiset	1,0			1,0	1,4			1,4
Käypään arvoon tulosvai-kutteisesti kirjattavat sijoitukset	50,1			50,1	38,7			38,7
Rahavarat			31,1	31,1			31,9	31,9
Yhteensä	51,1	3,6	59,2	113,8	40,1	3,0	61,9	105,1
Rahoitusvelat								
Ostovelat ja muut velat			19,9	19,9			21,8	21,8
Johdannaiset	0,2			0,2	0,1			0,1
Muut lainat			0,1	0,1			0,2	0,2
Vuokrasopimusvelat			24,6	24,6			26,7	26,7
Yhteensä	0,2	0,0	44,7	44,8	0,1	0,0	48,7	48,8

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi oman pääoman ehtoiset sijoitukset tasolle 3. Tasolle 1 kuuluvia eriä ei ole. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen ulkopuolisen palveluntuottajan antamia arvostuksia. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

TÄSMÄYTYSLASKELMA TASON 3 RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

(Milj. euroa)

Tilikauden 2022 alkusaldo	2,8
Vähennykset	-0,1
Voitot ja tappiot, laajassa tuloslaskelmassa	0,3
Tilikauden 2022 loppusaldo	3,0
Tilikauden 2023 alkusaldo	3,0
Vähennykset	0,0
Voitot ja tappiot, laajassa tuloslaskelmassa	0,6
Tilikauden 2023 loppusaldo	3,6

5.3 Rahoituserien arvostaminen

Laadintaperiaatteet

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa, on luokiteltu käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin. Näistä sijoituksista kirjataan tulosvaikutteisesti vain osingot. Mahdollista myöhemmin tapahtuvaa myyntiä ei kirjata tulosvaikutteisesti eikä käyvän arvon rahastoon kirjattuja käyvän arvon muutoksia uudelleen luokitella tulosvaikutteisesti.

Raisio arvioi jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin varoihin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot ennakoivasti. Luottotappiot kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappiota. Raisio kirjaa luottotappiovarauksen perustuen keskiarvoon edellisten kolmen vuoden toteutuneista luottotappioista suhteessa kutakin vuotta edeltävän tilikauden lopun saataviin. Johdon harkintaa käyttäen voidaan tarvittaessa kirjata edellä mainittua suurempi luottotappiovaraus, mikäli on olemassa objektiivista näyttöä asiakkaan taloudellisista vaikeuksista.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen myynti-, vuokra- ja asiakassopimusten omaisuuseristä edellyttää johdon arvioita. Johdon harkintaa käyttäen Raisio kirjaa luottotappiovarauksiin yli 60 päivää sitten erääntyneiden saatavien osalta epävarmoiksi katsomansa erät.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittäminen edellyttää johdolta arvioiden käyttöä, jos instrumenteille ei ole saatavissa hintanoteerauksia ja arvot perustuvat arvostusmalleihin. Arvostuksessa pyritään käyttämään mahdollisimman paljon havainnoitavissa olevaa ulkopuolista markkinatietoa. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä konserni on käyttänyt seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset

Oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan perustuen osakkeiden viimeisimpään tiedossaolevaan kauppahintaan tai osakkeiden hankintamenuun. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset

Valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se sulkisi johdannaisopimuksen tavanmukaisessa liiketoiminnassa raportointikauden päättymispäivän markkinaolosuhteissa.

Vuokrasopimusvelat

Vuokrasopimusvelkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja.

Ostovelat ja muut velat, myyntisaamiset ja muut saamiset sekä muut lainat

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

5.3.1 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot

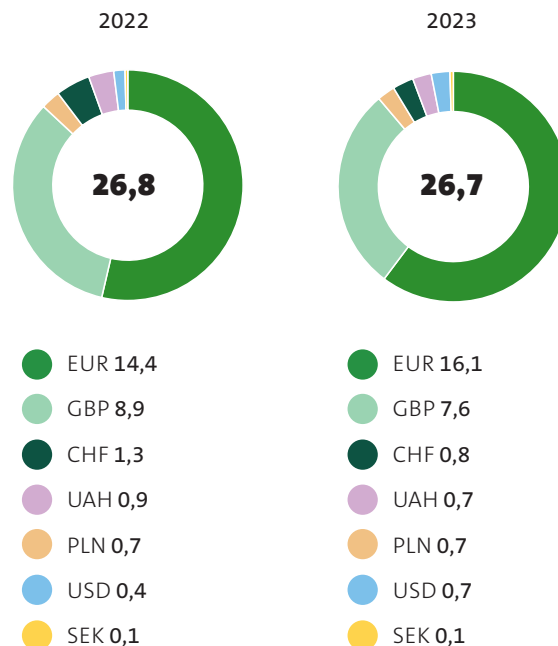
(Milj. euroa)	Liitetieto	Kirjanpitoarvo 2023	Käypä arvo 2023	Kirjanpitoarvo 2022	Käypä arvo 2022
Rahoitusvarat					
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		3,6	3,6	3,0	3,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5.3.2	28,1	28,1	30,0	30,0
Johdannaissopimukset	5.3.4	1,0	1,0	1,4	1,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	5.3.4	50,1	50,1	38,7	38,7
Rahavarat	5.3.5	31,1	31,1	31,9	31,9
Rahoitusvelat					
Ostovelat ja muut velat	5.3.6	19,9	19,9	21,8	21,8
Johdannaissopimukset	5.3.7	0,2	0,2	0,1	0,1
Muut lainat	5.3.7	0,1	0,1	0,2	0,2
Vuokrasopimusvelat	5.3.8	24,6	25,3	26,7	27,5

Yllä olevan taulukon kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja ja ne eritellään tarkemmin seuraavissa taulukoissa. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset pitävät sisällään noteeraamattomia osakesijoituksia ja osuuksia.

5.3.2 Myyntisaamiset ja muut saamiset

(Milj. euroa)	2023	2022
Rahoitusvaroihin kuuluvat myyntisaamiset ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	26,7	26,8
Siirtosaamiset	0,5	1,5
Muut saamiset	0,8	1,7
Yhteensä	28,1	30,0
Rahoitusvaroihin kuulumattomat saamiset		
Siirtosaamiset	0,7	0,7
Muut saamiset	0,1	0,2
Yhteensä	0,8	1,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	28,9	31,0

MYYNTISAAMISET (MILJ. €) 2022–2023

Tytäryhtiöiden riskivaluutoissa olevat myyntisaamiset on eritelty kohdan 5.4.1 taulukossa Valuuttariskin tase ja transaktioriski. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien jaksoituksia. IFRS 9:n mukaisesti rahoitusvaroihin luettavien saamisten käyvät arvot on esitetty taulukossa 5.3.1.

5.3.3 Myyntisaamisten ikäjakautus

(Milj. euroa)	2023	2022
Erääntymättömät	22,5	22,6
Erääntyneet 1–60 päivää	4,1	3,7
Erääntyneet 61–180 päivää	0,1	0,5
Erääntyneet yli 180 päivää	0,0	0,0
Myyntisaamiset yhteensä	26,7	26,8
Myyntisaamisten arvonalennukset:		
Arvo 1.1.	0,1	0,1
Lisäykset	0,1	0,1
Vähennykset	0,0	0,0
Arvonalennukset yhteensä 31.12.	0,2	0,1
Myyntisaamiset ja arvonalennukset yhteensä	26,9	26,9

Konserni on kirjannut tilikauden 2023 aikana luottotappio-varauksia 0,2 (0,1) miljoonaa euroa. Konserni on kirjannut luottotappioita tilikauden 2023 aikana 0,0 (0,0) miljoonaa euroa.

5.3.4 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai tulosvaikutteisesti laajan tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat

(Milj. euroa)	2023	2022
Johdannaiset	1,0	1,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	50,1	38,7
Yhteensä	51,1	40,1

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin sijoituksiin luetaan kassanhallinnallisista lähtökohdista sijoitetut likvidit korkoinstrumentit. Liitetietojen taulukossa 5.1 on esitetty käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen voitot, tappiot ja arvomuutokset.

5.3.5 Rahavirtalaskelman rahavarat

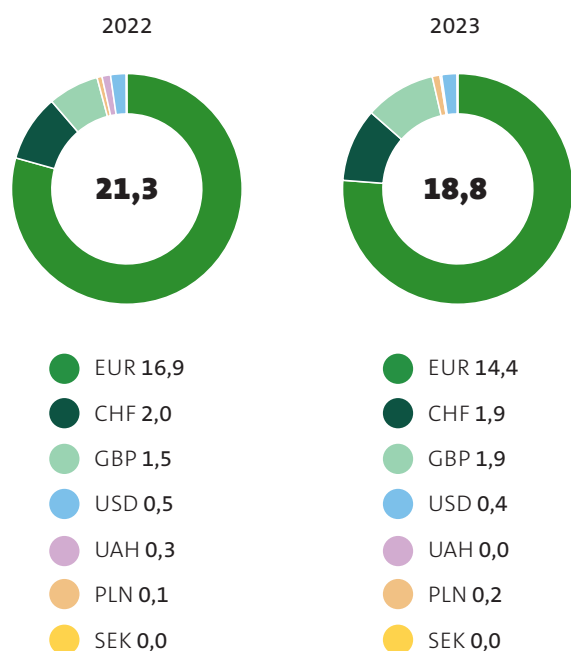
(Milj. euroa)	2023	2022
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	50,1	38,7
Rahavarat	31,1	31,9
Rahavarat, lopetetut toiminnot	-	-2,5
Rahavarat taseessa ja rahavirtalaskelmassa	81,2	68,1

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset on luettu rahavirtalaskelman rahavaroihin, koska ne pitävät sisällään vähäriskisiä ja erittäin likvidejä korkoinstrumentteja.

5.3.6 Ostovelat ja muut velat

(Milj. euroa)	2023	2022
Rahoitusvelkoihin kuuluvat ostovelat ja muut velat		
Ostovelat	18,8	21,3
Ennakkomaksut	0,1	0,0
Siirtovelat	-	0,0
Muut velat	1,0	0,4
Yhteensä	19,9	21,8
Rahoitusvelkoihin kuulumattomat velat		
Siirtovelat	6,1	6,8
Muut velat	0,4	2,5
Yhteensä	6,5	9,3
Ostovelat ja muut velat yhteensä	26,5	31,1

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien ja kauden verotettavaan tuloon perustuvien verovelkojen jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2023 oli 3,9 (3,9) miljoonaa euroa.

OSTOVELAT (MILJ. €)
2021–2022

5.3.7 Rahoitusvelat

(Milj. euroa)	2023	2022
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Muut lainat	0,1	0,1
Vuokrasopimusvelat	18,4	23,5
Yhteensä	18,4	23,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Ostovelat ja muut velat	19,9	21,8
Johdannaiset	0,2	0,1
Muut lainat	0,1	0,1
Vuokrasopimusvelat	6,2	3,2
Yhteensä	26,4	25,2

Rahoitusvelkojen erääntymisjakauma on esitetty liitetietojen kohdan 5.4.2 Maturiteettijakauma-taulukossa.

5.3.8 Vuokrasopimusvelat

(Milj. euroa)	2023	2022
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat 1.1.	26,7	28,8
Muuntoerot	0,0	0,0
Vuokrasopimusvelkojen lisäykset	0,9	0,9
Vuokrasopimusvelan pienentymiseen liittyvät maksut	-3,1	-2,9
Myytävänä oleviksi luokitellut erät		0,0
Yhteensä	24,6	26,7
Pitkäaikaisten vuokrasopimusvelkojen lyhytaikainen osuus 31.12	6,2	3,2
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat 31.12.	18,4	23,5
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat 1.1.	23,5	25,6
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat 31.12.	18,4	23,5
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat 1.1.	3,2	3,2
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat 31.12.	6,2	3,2

Raisio-konserni on kirjannut taseeseen noin 21,5 miljoonan vuokrasopimusvelan, joka liittyy Raision tehdasalueelle rakennetun välipaloihin ja kaurajuomiin keskittyvän uuden tuotantolaitoksen prosessilaitteisiin. Konserni altistuu vuosittain noin 2,0 miljoonan euroan vuotuisiin lähteviin rahavirtoihin, jotka liittyvät uuden tuotantolaitoksen prosessilaitteisiin.

5.3.9 Vastuusitoumukset ja muut vastuut sekä ehdolliset varat

(Milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Muut vastuut	2,4	6,9
Takausvastuut konserniyhtiöiden sitoumuksista	4,4	4,1
Sitoutuminen investointimaksuihin	4,2	1,7

5.4 Rahoitusriskien hallinta

Tässä osiossa käsitellään Raisio-konsernin valuutta-, hyödykehinta-, likviditeetti-, korko- ja vastapuoliriskiä sekä niiden hallintakeinoja. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden epäsuotuisat vaikutukset konsernin tulokseen ja omaan pääomaan sekä ylläpitää maksuvalmiutta hyvällä tasolla. Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Raisio-konserni altistuu valuutta- ja hyödykepositioista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutassa olevat sopimukset muutetaan euromääräisiksi. Lisäksi Raisio altistuu korkomuutosten vaikutuksille. Johto on käyttänyt harkintaa solmiessaan johdannaissopimuksia valuutta-, korko ja hyödykehintariskeiltä suojautuessaan. Suojaukset tehdään hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

5.4.1 Valuutta- ja hyödykehintariski

Raisio on kansainvälinen konserni, joka käy kauppaa useissa valuutoissa. Raision kannalta merkittävien hyödykehintariskien sijaan aiheutuu viljan hinnan muutoksista. Konsernille aiheutuu valuutta- ja hyödykehintariskejä sekä kassavirroista (transaktioriski) että muiden kuin euromääräisten tytäryhtiöiden osakkeiden, varojen, velkojen ja tulojen muuntamisesta euroiksi (translaatoriski).

Transaktioriskillä tarkoitetaan valuuttakurssi- ja hyödykehintariskiä, joka aiheutuu sopimuksen syntyhetken ja maksutapahtuman välillä. Raisio-konserni suojautuu merkittävimmiltä valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös ennustettujen kassavirtojen valuuttariskeiltä.

MERKITTÄVIMMÄT VALUUTTOJEN TRANSAKTORISKIT

Liiketoiminta	Koti- valuutta	Riski- valuutta	Netto- tapahtuma
Benecol-kuluttaja-tuotteiden myynti Iso-Britanniassa	GBP	CHF EUR	Ostot Ostot
Benecol-kuluttaja-tuotteiden myynti Irlannissa	EUR	CHF	Ostot
Kasvistanoliesterin tuotanto ja myynti sekä välipalatuotteiden myynti	EUR	CHF USD	Myynnit Ostot

Taulukossa on nettotapahtuma-sarakkeessa kuvattu, aiheutuuko valuutasta kyseisen liiketoiminnan kohdalla enemmän ostoja vai myyntejä eli minkälaista riskiä yhtiö kantaa kyseisen valuutan osalta.

LIIKEVAIHDON TRANSAKTIORISKI 2023

(Milj. euroa)	USD	CHF	SEK
+10 % muutos valuuttakurssissa	-0,4	-1,0	-0,1
-10 % muutos valuuttakurssissa	0,4	1,0	0,1

LIIKEVAIHDON TRANSAKTIORISKI 2022

(Milj. euroa)	USD	CHF	SEK
+10 % muutos valuuttakurssissa	-0,4	-1,1	-0,1
-10 % muutos valuuttakurssissa	0,4	1,1	0,1

Translaatoriski tarkoittaa riskiä, joka syntyy, kun valuuttamääräiset erät muutetaan tilinpäätöstä varten kotimaan valuutaksi. Raisio-konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti translaatoriskiä ei suojata säännönmukaisesti valuuttajohdannaisilla. Tilikaudella 2023 konsernin liikevaihdosta 26,0 (28,7) prosenttia muodostui muussa toiminnallisessa valuutassa kuin eurossa.

LIIKEVAIHDON TRANSLAATORISKI 2023

(Milj. euroa)	USD	GBP	PLN	UAH
+10 % muutos valuuttakurssissa	-0,1	-4,4	-0,5	-0,3
-10 % muutos valuuttakurssissa	0,1	5,4	0,6	0,3

LIIKEVAIHDON TRANSLAATORISKI 2022

(Milj. euroa)	USD	GBP	PLN	UAH
+10 % muutos valuuttakurssissa	-0,1	-4,9	-0,5	-0,3
-10 % muutos valuuttakurssissa	0,1	6,0	0,6	0,4

VALUUTTARISKIN TASE JA TRANSAKTIORISKI 31.12.2023

(Milj. euroa)	EUR	USD	GBP	CHF	PLN	SEK
Myyntisaamiset	0,6	0,5	0,0	0,8	0,2	0,1
Pankkitilit	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Ostovelat	-1,8	-0,6	0,0	-1,9	-0,1	-0,3
Sisäiset lainat	-0,5	0,2			1,0	
Taseriski yhteensä	-1,7	0,1	-0,1	-1,3	1,2	-0,1
Ennustetut myynnit alle vuosi		3,9		10,4	3,0	1,1
Ennustetut ostot alle vuosi	-11,2	-7,1		-22,9		-0,4
Ennustettu riski yhteensä	-11,2	-3,2	0,0	-12,5	3,0	0,7
Valuuttasuojat yhteensä	6,1	1,8		8,3	-1,0	
Nettoriski yhteensä	-6,8	-1,3	-0,1	-5,5	3,2	0,5

Ennustetut myynnit ja ostot perustuvat konsernin toimintasegmenttien raportoimiin ennusteisiin. Niiden osalta taulukossa on huomioitu vain konsernin kannalta merkittävät valuuttamääräiset erät. Taulukossa negatiiviset arvot tarkoittavat ostoja tai velkoja ja positiiviset arvot myyntejä tai varoja.

VALUUTTARISKIN TASE JA TRANSAKTIORISKI 31.12.2022

(Milj. euroa)	EUR	USD	GBP	CHF	PLN	SEK
Myyntisaamiset	0,3	0,3	0,0	1,3	0,2	0,1
Pankkitilit	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ostovelat	-2,6	-0,6	0,0	-2,0	0,0	-0,2
Sisäiset lainat	-1,0	0,2			1,0	
Taseriski yhteensä	-3,5	-0,1	0,0	-0,7	1,1	-0,1
Ennustetut myynnit alle vuosi		4,3		11,0	3,0	1,2
Ennustetut ostot alle vuosi	-15,6	-8,5		-21,3		-0,5
Ennustettu riski yhteensä	-15,6	-4,2	0,0	-10,2	3,0	0,7
Valuuttasuojat yhteensä	8,8	2,1		5,6	-1,0	
Nettoriski yhteensä	-10,2	-2,2	0,0	-5,3	3,2	0,6

IFRS 7:N MUKAINEN VALUUTTAHERKKYYSANALYYSI 2023

(Milj. euroa)	Liiketoiminnan transaktio- riski (alle vuosi) +/-10 %	Rahoitukselliset riskit (alle vuosi) +/-10 %	Translaatio- riski, EBT +10 %	Translaatio- riski, EBT -10 %	Translaatoriski, oma pääoma +10 %	Translaatoriski, oma pääoma -10 %
EUR	0,5	0,1				
USD	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2
GBP	0,0	0,0	-0,8	1,0	-6,8	8,3
CHF	0,7	0,0				
PLN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1
SEK	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1
UAH	-	-	0,0	0,0	-0,1	0,1

Taulukossa on huomioitu valuuttasuojat, mutta ei ennustettuja kassavirtoja. Liiketoiminnan translaatoriskit pitävät sisällään myyntisaamiset, ostovelat ja valuuttasuojat. Rahoitukselliset riskit pitävät sisällään sisäiset valuuttalainat ja vieraan valuutan pankkisaldot. Laskelmassa ei ole huomioitu varainhoitajien hallinnoimien sijoitussalkkujen vieraassa valuutassa olevia varoja tai niiden valuuttasuojia. Yllä olevan taulukon luvut kertovat mikä on kunkin valuutan riski kaikkia muita valuuttoja vastaan. Translaatoriski on määritetty konsernin raportointijärjestelmän avulla määrittelemällä vuoden lopun vieraan valuutan kurssit yhtä euroa vastaan ja muuttamalla niitä sitten yksi kerrallaan +/-10 %. Translaatoriski, EBT tarkoittaa valuuttakurssiriskiä, joka kohdistuu konsernin voittoihin ennen veroja ja translaatoriski, oma pääoma valuuttakurssiriskiä, joka kohdistuu konsernin oman pääoman arvoon.

IFRS 7:N MUKAINEN VALUUTTAHERKKYYSANALYYSI 2022

(Milj. euroa)	Liiketoiminnan transaktio- riski (alle vuosi) +/-10 %	Rahoitukselliset riskit (alle vuosi) +/-10 %	Translaatio- riski, EBT +10 %	Translaatio- riski, EBT -10 %	Translaatoriski, oma pääoma +10 %	Translaatoriski, oma pääoma -10 %
EUR	0,7	0,1				
USD	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2
GBP	0,0	0,0	-1,0	1,2	-9,4	11,4
CHF	0,5	0,0				
PLN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1
SEK	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,1	0,1
UAH	-	-	0,0	0,0	-0,1	0,1

JOHDANNAISTEN NIMELLISARVOT

(Milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskennassa	35,8	42,8
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennassa	1,0	1,0
Korkojohdannaiset, suojauslaskennassa	13,5	14,5
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskennassa	0,9	
Yhteensä	51,2	58,3

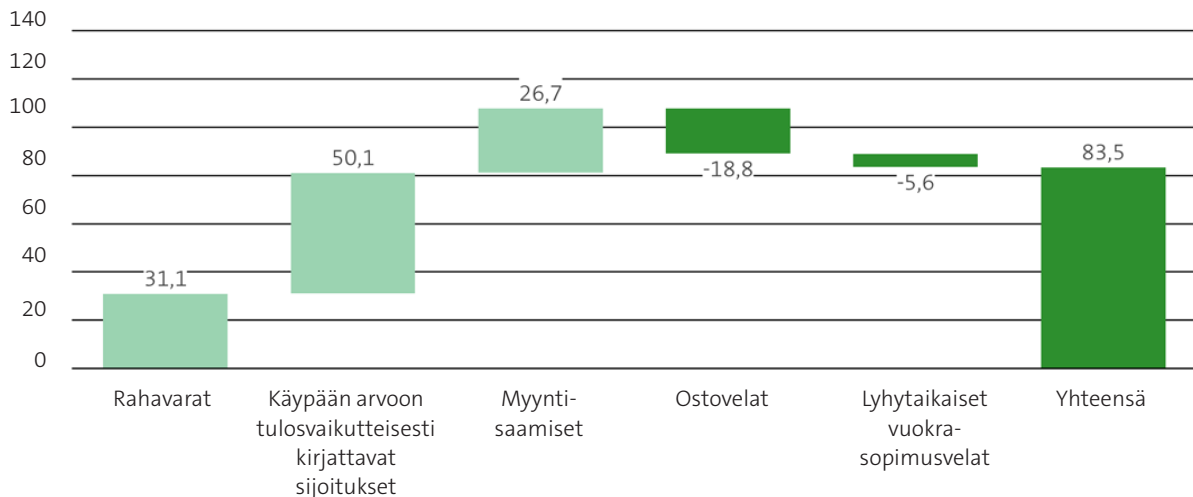
Hyödykejohdannaisten herkkyysanalyysi

Raisiolla oli tilinpäätöshetkellä vain suojauslaskentaan kuuluvia viljajohdannaisia. Herkkyysanalyysin tarkoituksena on osoittaa viljajohdannaisista aiheutuva herkkyys kuten IFRS 7 -standardissa on määritetty. Herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan johdannaisista syntyvän markkinariskin. Analyysissä ei ole mukana suojaavan viljan myynnin tai oston hintariskiä. Herkkyys on laskettu sillä oletuksella, että hyödykejohdannaisten noteeraus muuttuisi +/- 10%. Edellä mainitulla muutoksella olisi +/- 0,1 miljoonan euron vaikutus konsernin laajaan tulokseen.

5.4.2 Likviditeettiriski

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kattaisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Rahoituspolitiikan mukaisesti Raisio-konserni pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa täyttääkseen velvollisuutensa ja mahdollistaakseen strategisten liiketoimintasuunnitelmien toteuttamisen. Tilinpäätöshetkellä konsernin maksuvalmius muodostui rahavaroista, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista sijoituksista, tililimiiteistä ja ei-sitovasta yritystodistusohjelmasta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatavat sijoitukset pitävät sisällään varainhoitajan hallinnoiman sijoitussalkun. Mahdolliset lisärahoitustarpeet katetaan rahoituspolitiikkaa noudattaen leasing-rahoitusten, pankkilainojen ja rahamarkkinainstrumenttien avulla. Konsernin hallitus hyväksyy kaikki merkittävät lainanotto päätökset.

LYHYEN AIKAVÄLIN LIKVIDITEETTI (MILJ. EUROA)

Taulukko kuvaa Raisio-konsernin lyhyen aikavälin likviditeettiasemaa ja siinä on käytetty diskonttaamattomia arvoja. Taulukosta on jätetty huomioimatta johdannaiset ja annetut takaukset sekä tililimiitit ja ei-sitova yritystodistusohjelma. Myös nämä erät huomioiden konsernin likviditeetti on hyvällä tasolla.

MATURITEETTIJAKAUMA 2023

(Milj. euroa)	Yhteensä	alle 3 kuukautta	3–6 kuukautta	6–9 kuukautta	9–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahoitusvelat								
Ostovelat	-18,8	-18,8						
Vuokrasopimusvelat	-22,8	-0,6	-3,5	-0,3	-1,2	-2,7	-6,1	-8,4
Yhteensä	-41,7	-19,4	-3,5	-0,3	-1,2	-2,7	-6,1	-8,4
Korkojohdannaiset								
Saatava määrä	1,0	0,3		0,3		0,5		
Maksettava määrä	-0,1	0,0		0,0		0,0		
Yhteensä	1,0	0,3		0,2		0,5		
Valuuttajohdannaiset								
Saatava määrä	33,0	15,6	9,8	5,5	2,0			
Maksettava määrä	-33,1	-15,6	-9,8	-5,5	-2,1			
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Hyödykejohdannaiset								
Saatava määrä								
Maksettava määrä	-0,9	-0,6	-0,2					
Yhteensä	-0,9	-0,6	-0,2					
Annetut takaukset	4,4	4,4						

Taulukossa on käytetty diskonttaamattomia arvoja. Toistaiseksi voimassaolevat vuokrasopimusvelat on laskelmassa huomioitu nykyisen strategiakauden eli vuoden 2025 loppuun. Annetuilla takaussopimuksilla tarkoitetaan emoyhtiön tytäryhtiöiden puolesta antamia takauksia. Ne on sisällytetty aikaisimpaan ajanjaksoon, jona takauksen perusteella voidaan vaatia maksua. Raisio-konserni ei pidä niiden toteutumista todennäköisenä.

MATURITEETTIJAKAUMA 2022

(Milj. euroa)	Yhteensä	alle 3 kuukautta	3–6 kuukautta	6–9 kuukautta	9–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahoitusvelat								
Ostovelat	-21,3	-21,3						
Vuokrasopimusvelat	-22,3	-0,5	-1,2	-0,5	-1,2	-2,8	-5,8	-10,3
Yhteensä	-43,6	-21,8	-1,2	-0,5	-1,2	-2,8	-5,8	-10,3
Korkojohdannaiset								
Saatava määrä	0,6	0,1		0,1		0,2	0,2	
Maksettava määrä	-0,1	0,0		0,0		0,0	0,0	
Yhteensä	0,5	0,1		0,1		0,2	0,2	
Valuuttajohdannaiset								
Saatava määrä	39,6	18,2	12,2	7,1	2,1			
Maksettava määrä	-39,5	-18,1	-12,2	-7,1	-2,2			
Yhteensä	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1			
Annetut takaukset	-4,1	-4,1						

5.4.3 Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta Raisio-konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisten markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti ohjaamalla lainasalkun ja korkosijoitusten rakennetta, laina-aikoja ja takaisinmaksurakenteita. Työkaluina voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkofutuuureita ja -optioita. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli uuden tuotantolaitoksen laitteisiin liittyvä 13,5 (14,5) miljoonan euron sitova korkojohdannainen. Johdannainen erääntyy maaliskuussa 2025 ja sen tarkoitus on voimassaoloaikansa ajan poistaa vuokrasopimusvelan korkoriski. Poikkeuksellisesta korkoympäristöstä johtuen konserni on negatiivisilta talletuskoroilta välttyäkseen sijoittanut kassavarojaan likvideihin matalan luotto- ja korkoriskin korkoinstrumentteihin. Varainhoitajan hallinnoiman sijoitussalkun duraatio oli tilinpäätöshetkellä 1,412 (1,009) vuotta ja pääoma sekä realisoitumaton arvomuutos yhteensä 50,1 (38,5) miljoonaa euroa. Edellä mainittua duraatiolukua hyödyntäen olisi markkinakoron 100 korkopisteen laskulla tai nousulla +/- 0,7 (0,4) miljoonan euron vaikutus konsernin tulokseen ennen veroja.

5.4.4 Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Raisio-konserni altistuu vastapuoliriskille liiketoimintayksiköiden osto- ja myyntisopimusten sekä muiden sopimusten ja rahoitustransaktioiden kautta. Tämän riskin hallinnassa keskeisenä keinona on huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta.

Rahoituksen luottoriski

Rahoitustransaktioiden vastapuoliksi voidaan rahoituspolitiikan mukaisesti hyväksyä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, Suomessa yritys pankkitoimintaa harjoittavat ja hyvän luottoluokituksen omaavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiossa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus. Suomessa rekisteröity luottoluokittelematon yritys voidaan hyväksyä vastapuoleksi vain talousjohtajan hyväksynnällä.

Myynnin luottoriski

Myynnin luottoriskin hallinnan periaatteet määritellään Raisio-konsernin hallituksen hyväksymässä luottopolitiikassa. Toimintasegmentit tekevät itsenäisesti vastapuoliriskin liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja tarvittavista takuista konsernin luottopolitiikan sallimien rajojen puitteissa. Myyntisaamisia voidaan turvata luottovakuutuksilla.

Raisio-konserni toimii päivittäistavarakauppa-markkinoilla ja sen luottoriskikertymät johtuvat kyseisten markkinoiden rakenteesta. Merkittävä osa konsernin liikevaihdesta saadaan Ison-Britannian ja Suomen suurilta päivittäistavarakauppa- ketjuilta. Konserni ei ole havainnut isoimpien asiakkaidensa luottokelpoisuuden heikkenemistä Isossa-Britanniassa tai Suomessa.

LUOTTOTAPPIOT

(Milj. euroa)	Saatavat 31.12.2023	Aikaisempien vuosien luottotappiot suhteessa saataviin	Laskennallinen minimi luotto- tappiovaraus	Luottotappio- varaus 2023	Luottotappio- varaus 2022
Kaikki saatavat yhteensä	26,9	0,1 %	0,0	0,2	0,1
Erääntyneet saatavat yhteensä	4,4	0,7 %	0,0	0,2	0,1
Yli 60 päivää sitten erääntyneet saatavat	0,3	7,8 %	0,0	0,2	0,1

Taulukossa on verrattu konsernin edellisten kolmen tilikauden toteutuneita luottotappioita suhteessa kunkin tilikauden lopun saataviin. Laskennassa on sovellettu varausmatriisia, joka perustuu historiatietoon aikaisemmin konsernissa toteutuneista luottotappioista sekä konsernin arvioon tulevaisuuden taloudellisista olosuhteista.

6 Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Tämä liitetieto sisältää tuloveroihin ja laskennallisiin veroihin liittyvät liitetiedot.

6.1 Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Konsernin verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutoksen. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät laajaan tuloslaskelmaan tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös verovaikutus kirjataan vastaaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Konserni vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat toisistaan siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisistaan.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Konserni on verotuksen kohteena useassa eri maassa ja tuloverojen laskentaan liittyy runsaasti arvioita ja harkintaa. Veroina kirjatut määrät vastaavat tämänhetkistä käsitystä ja nykyisten verolakien tulkintaa. Johto arvioi säännöllisesti verolaskelmissa tehtyjä kannanottoja tilanteissa, joissa verosäännökset ovat tulkinnanvaraisia.

TULOVEROT

(Milj. euroa)	2023	2022
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-2,3	-2,4
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,2
Laskennalliset verot	-2,2	-0,3
Yhteensä	-4,6	-2,5

Vuonna 2023 tilikauden voittoon perustuva verokulu oli 4,6(2,5) miljoonaa euroa ja efektiivinen verokanta 20,9% (16,5% vuonna 2022).

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20% (20% vuonna 2022) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

(Milj. euroa)	2023	2022
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-4,4	-3,0
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	-0,3	0,1
Laskennallisten verojen arvostus, verokannan muutos	0,0	-0,2
Verovapaat tuotot	0,1	0,1
Vähennyskelvottomat kulut	0,0	-0,1
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden verosaamisen käyttö	0,1	0,3
Aiemmin kirjaamattomia muita verosaamisia	0,0	0,2
Aiemmin kirjattujen verosaamisten poisto		
Ylimääräiset verovähennykset	0,1	0,1
Verot aikaisemmilta vuosilta	-0,1	0,2
Muut erät	-0,1	-0,1
Yhteensä	-4,6	-2,5

Efektiivistä verokantaa nosti tuloverokannan muutos Terveeliset elintarvikkeet -segmentin Länsi-Euroopan liiketoimintayksikössä 19 prosentista 25 prosenttiin 1.4.2023 alkaen.

TULOVEROVELAT

(Milj. euroa)	2023	2022
Tuloverovelka	0,1	0,1
Tuloverovelka	0,1	0,1

6.2 Laskennalliset verot

Laadintaperiaatteet

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista siltä osin kuin on todennäköistä, että ne pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätös-päivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätös-päivään mennessä.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, varauksista, johdannaissopimusten arvostamisista käypään arvoon sekä liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuksista. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Laskennallisia verosaamisia kirjatessa johdolta vaaditaan harkintaa sen suhteen, pystytäänkö saamiset todennäköisesti hyödyntämään tai käyttämään laskennallisia verovelkoja vastaan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamis-edellytykset arvioidaan aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella.

(Milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Avaava tase 1.1.	54,6	56,0
Muuntoero	-0,8	0,4
Lisäys 1.1.–31.12.	0,1	0,0
Vähennys 1.1.–31.12.	-0,5	-1,9
31.12.	53,3	54,6
Tappiot, joista kirjattu verosaaminen	7,3	7,2
Tappiot, joista ei kirjattu verosaamista	46,1	47,3

Konsernilla on kertyneitä tappioita 31.12.2023 yhteensä 53,3 milj. euroa (31.12.2022: 54,6 milj. euroa). Suurin osa vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluessa. Kertyneistä tappioista per 31.12.2023 on kirjattu verosaamisia 7,3 miljoonasta eurosta. Kertyneet tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista liittyvät Raisio-konsernin ulkomaan yksiköihin ja osittain Verso Food Oy:n liiketoimintaan.

Laskennallinen nettoverovelka

Konsernitaseen netottomalla määritellyt summat ovat seuraavat:

(Milj. euroa)	2023	2022
Laskennalliset verosaamiset	3,3	3,7
Laskennalliset verovelat	11,9	10,0
Laskennallinen nettoverovelka	8,6	6,3

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Käyttöoikeusomaisuuden laskennalliset verot ovat 4,9 m€ ja vuokraelkojen laskennalliset verot ovat 4,9 M€, nämä on netotettu taseessa.

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa.

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDELLA 2023

(Milj. euroa)	1.1.2023	Kirjattu tulos-laskelmaan	Myyty liiketoiminto	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Muunto-erot	31.12.2023
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	0,3	0,0	-0,1	-	-	0,3
Vahvistetut verotukselliset tappiot	1,4	-	-	-	-	1,4
Johdannaissopimukset	0,0	-	-	0,0	-	0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	1,6	-0,3	-	-	0,0	1,4
IFRS 16, vuokraoikeusomaisuuserät	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Muut erät	0,3	0,2	-	-	-	0,1
Yhteensä	3,7	-0,5	-0,1	0,0	0,0	3,3
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	7,5	1,7	-	-	0,1	9,4
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,5	-	-	0,1	-	0,7
Johdannaissopimukset	0,3	-	-	-0,1	-	0,2
Varaukset	1,2	-	-	-	-	1,2
Muut erät	0,5	0,0	-	-	0,0	0,4
Yhteensä	10,0	1,7	0,0	0,0	0,1	11,9

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDELLA 2022

(Milj. euroa)	1.1.2022	Kirjattu tulos- laskelmaan	Myyty liiketoiminto	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Muunto- erot	31.12.2022
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	0,4	0,0	0,0	-	0,0	0,3
Vahvistetut verotukselliset tappiot	1,5	0,0	-	-	-	1,4
Johdannaissopimukset	0,0	-	-	0,0	-	0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	2,0	-0,3	-	-	-0,0	1,6
IFRS 16, vuokraoikeusomaisuuserät	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Muut erät	0,0	0,3	-	-	-	0,3
Yhteensä	3,9	0,4	0,0	0,0	0,0	3,7
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	7,2	0,6	0,0	-	-0,3	7,5
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,5	-	-	0,1	-	0,5
Johdannaissopimukset	0,0	-	-	0,3	-	0,3
Varaukset	1,4	-0,2	0,0	-	0,0	1,2
Muut erät	0,6	-0,2	-	-	0,0	0,5
Yhteensä	9,8	0,0	0,0	0,3	-0,3	10,0

6.3 Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

MUIHIN LAAJAN TULOSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

(Milj. euroa)	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Vuosi 2023			
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutos	0,6	-0,1	0,4
Rahavirran suojauksen arvon muutos	-0,5	0,1	-0,4
Käyvän arvon suojauksen arvon muutos	-0,1	0,0	-0,1
Muuntoerot	1,4	-	1,4
	1,3	-0,0	1,4
Vuosi 2022			
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos	0,6	-0,1	0,5
Rahavirran suojaus	1,5	-0,3	1,2
Muuntoerot	-2,5	-	-2,5
	-0,4	-0,4	-0,9

7 Oma pääoma

Tämä osio sisältää liitetiedot osakepääomasta ja oman pääoman rahastoista, muuntoerot, tiedot omista osakkeista, tiedot osingonjaosta ja liitetiedon jatkuvan toiminnon osakekohtaisesta tuloksesta.

7.1 Oma pääoma ja oman pääoman rahastot

EMOYRITYKSEN OSAKEPÄÄOMAN JAKAUTUMINEN OSAKELAJEITTAIN

(Milj. euroa)	1000 kpl	Osakepääoma	Omat osakkeet
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	485		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-1 010		-1,8
31.12.2021			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	30 961	5,2	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	134 188	22,6	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-6 480		-17,4
Yhteensä	158 456	27,8	-17,8
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	47		
Omien osakkeiden mitätöinti, kantaosakkeet	-213		-0,4
Omien osakkeiden mitätöinti, vaihto-osakkeet	-5 000		-14,1
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-257		-0,4
31.12.2022			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	30 701	5,3	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	0		0,0
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	129 235	22,4	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-1 224		-2,9
Yhteensä	158 713	27,8	-2,9
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	5		
Kantaosakkeiden mitätöinti	-588		
Vaihto-osakkeiden mitätöinti	-178		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-21		0,0
31.12.2023			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	30 109	5,3	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	0		0,0
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	129 062	22,5	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-1 202		-2,8
Yhteensä	157 968	27,8	-2,8

MUUNTOEROT

(Milj. euroa)	2023	2022
Muuntoerot 1.1.	-17,3	-14,8
Muuntoeron muutos	1,4	-2,5
Muuntoerot 31.12.	-15,9	-17,3

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen netto-sijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

MUUT RAHASTOT

(Milj. euroa)	2023	2022
Muut rahastot:		
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	3,4	3,0
Suojausrahasto	-2,4	-1,9
Muut rahastot yhteensä	1,0	1,1

Muut rahastot sisältävät käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroille ja suojausrahaston, mikä sisältää rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Omat osakkeet

Raisio Oyj:n hallussa oli tilikauden 1.1.–31.12.2023 päättyessä 1 202 343 vaihto-osaketta.

OMIEN OSAKKEIDEN MUUTOKSET TILIKAUDELLA 2023

(Milj. euroa)	kpl
1.1.2023	1 223 722
Luovutus hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille	-21 379
31.12.2023	1 202 343

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä katsauskauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

7.2 Osingot**Laadintaperiaatteet**

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Osingot

Vuonna 2023 osinkoa jaettiin 0,14 euroa per osake eli yhteensä 22,1 miljoonaa euroa vuodelta 2022 (vuonna 2022 0,14 euroa osakkeelta vuodelta 2021 eli yhteensä 22,1).

Tilinpäätöspäivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,14 euroa osakkeelta eli yhteensä 22,3 miljoonaa euroa. Hallituksen ehdottama vuoden 2023 osinko koostuu 0,11 euron osakekohtaisesta osingosta ja lisäksi 0,03 euron lisäosingosta osakkeelta.

7.3 Osakekohtainen tulos**OSAKEKOHTAINEN TULOS, JATKUVAT TOIMINNOT**

(Milj. euroa)	2023	2022
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	17,5	12,5
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	158 018 285	158 639 663
Osakepalkkioista johtuva laimennus	695 670	720 838
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	158 713 955	159 360 501
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,11	0,08
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,11	0,08

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden jatkuvien toimintojen voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimennettavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuntamisesta johtuva laimentava vaikutus.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

(Milj. euroa)	2023	2022
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, (milj. euroa)	17,5	4,8
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	158 018 285	158 639 663
Osakepalkkioista johtuva laimennus	695 670	720 838
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	158 713 955	159 360 501
Laimentamaton osakekohtainen tulos, (euroa/osake)	0,11	0,03
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, (euroa/osake)	0,11	0,03

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimennettavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuntamisesta johtuva laimentava vaikutus.

8 Henkilöstö ja lähipiiri

Henkilöstö ja lähipiiri -osuuteen on koottu henkilöstöä ja lähipiiriä koskevat liitetiedot.

8.1 Työsuhde-etuudet

Laadintaperiaatteet

Työsuhde-etuuksiin sisältyvät lyhytaikaiset työsuhde-etuudet, irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet sekä työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet.

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät mm. palkat ja luontaisedut, vuosilomat ja bonukset. Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet tarkoittavat etuuksia, jotka syntyvät irtisanomisesta sekä työsuorituksesta.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet koostuvat eläkkeistä ja muista työsuhteen jälkeen maksettavista etuuksista. Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuuspohjaisiksi. Konsernilla on vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Konsernin ulkomaiset eläkejärjestelyt samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernilla ei ole etuuspohjaisia järjestelmiä.

TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUNEET KULUT

(Milj. euroa)	2023	2022
Palkat	20,7	19,9
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,6	-
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	3,1	3,2
Osakeperusteiset palkkiot	0,5	0,5
Muut henkilösivukulut	1,5	1,1
Yhteensä	26,2	24,6

KONSERNIN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖ)

	2023	2022
Terveelliset elintarvikkeet	114	112
Terveelliset ainesosat	184	185
Muut toimitukset	47	45
Yhteensä	344	342

8.2 Osakeperusteiset maksut

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Osakepalkkiojärjestelmässä mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta perustuu yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Tämän lisäksi palkkion maksaminen edellytti kumulatiivisen konsernin tulostavoitteen (EBT) saavuttamista vastaavalla jaksolla. Johto muutti kumulatiivisen konsernin tulostavoitteen (EBT) EBIT tulostavoitteeksi vuodesta vertailukaudesta 2022 eteenpäin.

Laadintaperiaatteet

Osakepalkkiojärjestelmien perusteella myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmissä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kunkin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun ansaintajakso tai sitä pidempi sitouttamisjakso päättyy. Osakkeina ja rahana suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja sosiaalikulujen osuus vieraaseen pääomaan. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella tapahtuvat maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittuina omina osakkeina, käteisvaroina tai niiden yhdistelmänä.

Osakeperusteiset maksut

Raisio-konsernilla oli 31.12.2023 voimassa neljä Raisio Oyj:n hallituksen päättämää konsernin johtoon kuuluville ja nimityille avainhenkilöille suunnattua osakepalkkiojärjestelmää, järjestelmä 2021–2023, järjestelmä 2022–2024, järjestelmä 2023–2025 ja järjestelmä 2024–2026. Jokaisessa osakepalkkiojärjestelmässä sen ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 1 000 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Jokaisessa osakepalkkiojärjestelmässä ansaintajakso on pituudeltaan kolme vuotta. Raisio Oyj:n hallitus päättää kunkin ansaintajakson ansaintakriteerit, kohderyhmän ja osakepalkkion enimmäismäärät osallistujakohtaisesti. Järjestelmän ansaintakriteerien saavuttamisen perusteella suoritettavan palkkion ja luovutettavien Raisio Oyj:n vaihto-osakkeiden määrän päättää hallitus ansaintajakson päättymistä seuraavan vuoden alussa.

Kaikissa järjestelmissä mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta perustuu yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Tämän lisäksi palkkion maksaminen edellyttää kumulatiivisen konsernin tulostavoitteen (EBIT) saavuttamista vastaavalla jaksolla. Mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja

veronluontoisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Hallitus suosittaa, että järjestelmän kohderyhmään kuuluvat avainhenkilöt omistaisivat merkittävän osan kaikista järjestelmän perusteella saamista osakkeista niin kauan, kunnes heidän osakeomistustensa arvo vastaisi heidän puolen vuoden bruttopalkkaansa.

Osakepalkkiojärjestelmän tavoitteita ei saavutettu ansaintajaksoilta 2021–2023 ja 2020–2022 osalta.

Yhtiökokousten päätöksen perusteella hallituksen jäsenille on maksettu heidän palkkiostaan 20 % luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Tilikauden 1.1.–31.12.2023 on luovutettu yhteensä 21 379 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille sana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkaa. Tilikauden 1.1.–31.12.2022 osalta hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille on luovutettu yhteensä 16 765 kappaletta vaihto-osakkeita.

Osakeperusteiset järjestelmät

OSAKEKANNUSTINJÄRJESTELMÄT

(Milj. euroa)	2020–2022	2021–2023	2022–2024	2023–2025	2024–2026
Alkuperäinen osakemäärä, kpl	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Alkuperäinen myöntämispäivä	21.01.2020	18.01.2021	28.01.2022	31.01.2023	
Toteutuspäivä	30.04.2023	30.04.2024	30.04.2025	30.04.2026	30.04.2027
Oikeuden syntymisjakso, vuosia	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Jäljellä oleva syntymisjakso, vuosia		0,3	1,3	2,3	3,3
Henkilömäärä kauden lopussa		18	19	29	
Maksutapa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa

MUUTOKSET VUONNA 2023

	2020–2022 kappaletta	2021–2023 kappaletta	2022–2024 kappaletta	2023–2025 kappaletta	2024–2026 kappaletta
1.1.2023					
Osakemäärä raportointikauden alussa	535 000	755 000	765 000		
Varalla raportointikauden alussa	465 000	245 000	235 000	1 000 000	
Muutokset raportointikaudella					
Myönnetty				890 000	
Peruuntuneet		205 000	195 000	130 000	
Toteutuneet					
Rauenneet	1 000 000				
31.12.2023					
Osakemäärä raportointikauden lopussa		550 000	570 000	760 000	
Varalla raportointikauden lopussa		450 000	430 000	240 000	1 000 000

Käyvän arvon määrittely

Osakekohtainen käypäarvo on määritelty myöntämispäivänä käyttämällä Monte-Carlo simulaatiota markkinaperusteisen (TSR) kriteerin osalta. Bruttopalkkion kirjaukset tehdään omaan pääomaan ja jaksotetaan toteutuspäivään asti. Yhtiön maksamien sivukulujen käypäarvo määritetään jokaisena raportointipäivänä kunnes mahdollinen palkkio on maksettu. Siten velan määrä muuttuu osakehinnan muuttuessa.

KAUDELLA MYÖNNETTYJEN OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMIEN LASKENNASSA KÄYTETYT PARAMETRIT

(Milj. euroa)	2023	2022
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euroa	2,33	3,16
Osakkeen kurssi tilinpäätöshetkellä, euroa	1,98	2,49
Osakkeen kurssinousuoletus, p.a.	6,4 %	6,4 %
Osakkeen volatiliiteetti*	27,6 %	25,4 %
Oletetut osingot ennen palkkion maksua, euroa	0,52	0,55
Diskonttokorko	2,5** %	4,0 %
Erääntyminen, vuosia	3,3	3,2
Myöntämishetken käypä arvo	1,01	1,00

*Laskettu käyttämällä historiallisia päivittäisiä hintahavaintoja juoksuaikaa vastaavalta ajalta.

** Riskiton korko

OSAKKEINA SUORITETTAVIA OSAKEPERUSTEISIA MAKSUJA SISÄLTYY TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVIIN KUSTANNUKSIIN

(Milj. euroa)	2023	2022
Osakkeina suoritettavat / suoritettavat	0,5	0,5
Rahana suoritettavat / suoritettavat	0,0	0,0
	0,5	0,5
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat	0,0	0,0

8.3 Lähipiiri

Raision-konsernin lähipiiriin muodostavat sen tytäryhtiöiden lisäksi konsernin hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet sekä toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet, mukaan lukien edellisten läheiset perheenjäsenet sekä yhteisöt, joissa heillä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta.

8.3.1 Liiketoimet lähipiirin kanssa

(Milj. euroa)	2023	2022
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	1,9	1,9
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,3	0,4
Lyhytaikaiset saamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,1	0,2
Velat johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,0	0,0

Myyntit johtoon kuuluville avainhenkilöille tapahtuvat käypään markkinahintaan.

TILINTARKASTUSPALKKIOT

(Milj. euroa)	2023	2022
Tilintarkastajien palkkiot:		
Tilintarkastus	0,2	0,2
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,2

8.3.2 Johdon työsuhte-etuudet

(Milj. euroa)	2023	2022
Palkat ja palkkiot	2,1	2,2
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat korvaukset	0,4	-
Osakeperusteiset etuudet	0,3	0,4
Yhteensä	2,9	2,6
Hallintoneuvoston jäsenet	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet	0,3	0,3
Toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä:		
Toimitusjohtaja	0,7	0,6
Muu johtoryhmä	1,8	1,6
Yhteensä	2,5	2,3

8.3.3 Eläke- ja muut etuudet

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten eläkkeet määräytyvät Suomen työeläkejärjestelmän mukaan ja he kuuluvat Raision konsernijohtoon ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Ryhmäeläkevakuutukseen maksetaan vuosittain 15 prosenttia johtajan perusvuosipalkasta. Johtajasopimuksissa noudetaan lakisääteistä eläkeikää. Toimitusjohtajan eläkeikä on 62 vuotta. Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoa toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisaajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

LISÄELÄKEKULUT

(Milj. euroa)	2023	2022
Toimitusjohtaja	0,1	0,1
Muu johtoryhmä	0,2	0,2
Yhteensä	0,3	0,3

Lisäeläkevakuutuksen kulut vuonna 2023 olivat toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 0,3 miljoonaa euroa. Lisäeläkevakuutuksen kulut vuonna 2022 olivat toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

PAKOLLISET ELÄKEVAKUUTUSKULUT

(Milj. euroa)	2023	2022
Toimitusjohtaja	0,1	0,1
Muu johtoryhmä	0,2	0,2
Yhteensä	0,3	0,4

Pakollisen eläkevakuutuksen kulut vuonna 2023 olivat toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

Pakollisen eläkevakuutuksen kulut vuonna 2022 olivat toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

9 Muut liitetiedot

Muut liitetiedot -osio sisältää liitetiedot muista tuotoista ja kuluista sekä varauksista.

9.1. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Laadintaperiaatteet

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään jatkuviin toimintoihin liittyvät muut kuin varsinaiseen suorittamiseksi liittyvät tuotot ja kulut. Liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään myös aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot, muut tulot tai kulut sekä myyntisaamisiin ja ostovelkoihin liittyvät realisoituneet ja realisoitumattomat kurssivoitot ja kurssitappiot.

MUUT LIIKETOIMINNAN TUOTOT JA KULUT

(Milj. euroa)	2023	2022
Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0,0	0,1
Muut liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1,4	-0,3
Yhteensä	1,5	-0,3

Muut liiketoiminnan tuotot sisältää myynnin ja oston realisoituneita ja realisoitumattomia kurssieroja sekä muita sekalaisia tuottoja ja kuluja. Tilikauden 1.1.–31.12.2022 liiketoiminnan tuotot sisältävät 1,1 miljoonan euron eläke-rahaston ylijäämän palautuksen edellisiltä vuosilta.

9.2 Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja velvoitteeseen liittyvästä riskistä. Varausten määrä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta; pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely

vaikuttaa; niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä sekä toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-ajankohdat.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista velvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Johto arvioi säännöllisesti varauksena kirjattavan menon määrää, jotta se vastaa olemassa olevan velvoitteen täyttämisen velvoitteita raportointikauden päättämispäivänä. Johdon harkinnan mukaan kirjattiin 0,5 miljoonan varauksen tilinpäätökseen 1.1.–31.12.2023, joka liittyy yrityskauppajärjestelyn ennakoituun menoon. Vertailukaudella 1.1.–31.12.2022 ei ole kirjattuja varauksia.

VARAUKSET

(Milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Tilikauden alussa	-	-
Varausten lisäykset	0,5	-
Tilikauden lopussa	0,5	-

Varauksen lisäys on yrityskauppajärjestelyyn liittyvä ennakoitu meno.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

(euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
LIKEVAIHTO		1 745 167,19	1 644 445,65
Liiketoiminnan muut tuotot		3 673 916,44	
Henkilöstökulut	1.	-4 101 894,67	-3 476 617,51
Poistot ja arvonalentumiset	2.	-13 145,96	-12 875,55
Liiketoiminnan muut kulut	3.	-3 683 771,01	-2 660 822,47
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		-2 379 728,01	-4 505 869,881
Rahoitustuotot ja -kulut	4.	+9 659 015,70	+35 527 225,11
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		7 279 287,69	31 021 355,23
Tilinpäätössiirrot	5.	+9 323 554,08	+4 844 199,83
Tuloverot	6.	-742 943,20	-20 186,39
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		15 859 898,57	35 845 368,67

Emoyhtiön tase

(euroa)	Liitetieto	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	7.	24 132,97	27 672,79
Aineelliset hyödykkeet	7.	401 457,31	365 051,21
Osuudet saman konsernin yrityksistä	8.	209 692 636,87	210 386 887,43
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	8.	3 600 000,00	3 500 000,00
Muut sijoitukset	8.	25 498,29	25 498,29
		213 743 725,44	214 305 109,72
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset	9.	15 341 207,21	15 067 551,80
Rahoitusarvopaperit	10.	49 271 538,34	38 694 282,18
Rahat ja pankkisaamiset		28 443 803,18	26 900 160,30
		93 056 548,73	80 661 994,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ		306 800 274,17	294 967 104,00
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	11.		
Osakepääoma		27 776 072,91	27 776 072,91
Ylikurssirahasto		2 908 045,06	2 908 045,06
Vararahasto		88 586 879,98	88 586 879,98
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		20 784 370,92	20 784 370,92
Edellisten tilikausien voitto		87 705 230,97	73 673 682,51
Tilikauden voitto		15 859 898,57	35 845 368,67
		243 620 498,41	249 574 420,05
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	12.	34 104,73	23 158,81
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen vieras pääoma	13.	63 145 671,03	45 369 525,14
		63 145 671,03	45 369 525,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		306 800 274,17	294 967 104,00

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(1000 e)	2023	2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 279	31 021
Oikaisut liikevoittoon:		
Suunnitelman mukaiset poistot	13	13
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 659	-35 527
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	-3 627	1 237
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-5 993	-3 256
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	+1 034	-1 597
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	+1 406	-274
	2 440	-1 870
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-2 804	-5 126
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	2	-1 027
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	2 117	849
Maksetut välittömät verot	-183	-774
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-4 420	-6 077
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-46	
Luovutustulot tytäryhtiöosakkeista	4 368	
Luovutustulo arvopapereista		382
Myönnettyt lainat	-100	-1 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 223	-619
Rahavirta investointien jälkeen	-198	-6 696
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut rahoituserät netto		-99
Saadut osingot konserniyhtiöiltä	8 724	37 061
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+20 851	-35 585
Saadut ja maksetut konserniavustukset	4 845	10 062
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-22 101	-22 110
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	12 319	-10 672
Rahavarojen muutos	12 121	-17 368
Rahavarat tilikauden alussa	65 594	82 962
Rahavarat tilikauden lopussa	77 715	65 594

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Raisio Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain-säädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot esitetään rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

Ulkomaan rahan määristen lainojen arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Raisio Oyj:llä ei ole tällä hetkellä ulkomaan rahan määräisiä lainoja.

Johdannaissopimukset

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö voi käyttää johdannaissopimuksia valuutta- ja korkoriskeiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaissopimuksia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja ja tulevia kaupallisia rahavirtoja. Johdannaissopimukset kirjataan alun perin sopimushetkellä hankintamenoa tai sitä alemman käypään arvoon varovaisuuden periaatteen mukaan. Johdannaisista syntyvät realisoituneet kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tuloutusperiaatteet

Palvelun myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu tai työ on tehty.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille vuodelle, jota veloitus koskee. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtää eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukseen liittyvät maksut jaksotetaan tuloslaskelmaan kuluksi vuokra-ajalle.

Liikevaihto

Liikevaihtona esitetään tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina on esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot.

Tuloverot

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönotto-ajasta alkaen.

Poistoajat ovat:

• rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
• koneet ja laitteet	4–10 vuotta
• aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
• muut pitkävaikutteiset menot	5–20 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 1 200 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiö-osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoa tai sitä alemman käypään arvoon.

Saatavien ja velkojen arvostaminen

Saatavat on arvostettu hankintamenoonsa tai hankintamenoa alemman todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun yhtiöllä on tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollisuus saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Rahoitusriskien ja -instrumenttien hallinta

Emoyhtiön rahoitusriskit eivät olennaisesti eroa konsernin rahoitusriskeistä, katso konsernitilinpäätöksen luku 5 Rahoitus.

Rahavarat

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät rahat pankkitileillä.

Osakeperusteiset maksut

Raisio Oyj:llä on 31.12.2023 neljä Raisio Oyj:n hallituksen päättämää konsernin johtoon kuuluville ja nimetyille avainhenkilöille suunnattua osakepalkkiojärjestelmää, järjestelmä 2021–2023, järjestelmä 2022–2024, järjestelmä 2023–2025 ja järjestelmä 2024–2026.

Jokaisessa osakepalkkiojärjestelmässä ansaintajakso on pituudeltaan kolme vuotta. Raisio Oyj:n hallitus päättää kunkin ansaintajakson ansaintakriteerit, kohderyhmän ja osakepalkkion enimmäismäärät osallistujakohtaisesti. Järjestelmän ansaintakriteerien saavuttamisen perusteella suoritettavan palkkion ja luovutettavien Raisio Oyj:n vaihto-osakkeiden määrän päättää hallitus ansaintajakson päättymistä seuraavan vuoden alussa.

Kaikissa järjestelmissä mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta perustuu yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Tämän lisäksi palkkion maksaminen edellyttää kumulatiivisen konsernin tulostavoitteen (EBIT) saavuttamista vastaavalla jaksolla. Mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluontoisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Maksettavat osingot

Yhtiön maksamat osingot kirjataan sille kaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tilinpäätössiirot

Tilinpäätössiirot koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista sekä poistoeron muutoksesta.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä. Omien osakkeiden luovutukset on esitetty voittovarojen lisäyksenä lukuun ottamatta suunnatussa osakeannissa luovutettuja omia osakkeita, joiden merkintähinta on merkitty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja joiden hankintameno esitetään edelleen voittovaroissa.

Rahavirtalaskelma

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahavirtalaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

1. Henkilöstökulut

PALKAT JA HENKILÖSIVUKULUT

(euroa)	2023	2022
Palkat ja palkkiot	3 362 283,50	2 839 844,64
Eläkekulut	618 926,45	525 393,36
Muut henkilösivukulut	120 684,72	111 389,51
Yhteensä	4 101 894,67	3 476 627,51

JOHDON MAKSUPERUSTEISET PALKAT JA PALKKIOT

(euroa)	2023	2022
Maksuperuste		
Toimitusjohtaja	588 776,65	782 136,01
Hallituksen jäsenet	291 100,00	252 400,00
Hallintoneuvosto	44 900,00	43 850,00
Yhteensä	924 776,65	1 078 386,01

EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN

	2023	2022
Toimihenkilöt	31	30

Lähipiirivastuut

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset. Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtää eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

2. Poistot ja arvonalentumiset

(euroa)	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	13 145,96	12 875,55

3. Liiketoiminnan muut kulut

(euroa)	2023	2022
Ernst & Young Oy		
Tilintarkastus	91 718,54	62 927,00
Muut palvelut	1 600,00	
Yhteensä	93 318,54	62 927,00
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	17 407,40	62 198,72
Muut palvelut		4 058,00
Yhteensä	17 407,40	66 256,72

(euroa)	2023	2022
Osakkeiden myyntitappio		537 980,00

4. Rahoitustuotot ja -kulut

(euroa)	2023	2022
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	8 723 526,27	37 060 850,67
Muilta	2 025,00	
Yhteensä	8 725 551,27	37 060 850,67
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	8 725 551,27	37 060 850,67
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	300 194,73	314 210,27
Muilta	3 230 960,26	659 192,61
Muut korko- ja rahoitus- tuotot yhteensä	3 531 154,99	973 402,88
Rahoitustuotot yhteensä	12 256 706,26	38 034 253,55
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	265 301,37	-1 177 231,12
Muut	-59 173,21	1 002 224,39
Kurssierot yhteensä	206 128,16	-175 006,73
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-2 035 966,50	-232 200,19
Muille	-767 852,22	-2 099 821,52
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-2 803 818,72	-2 332 021,71
Rahoituskulut yhteensä	-2 597 690,56	-2 507 028,44
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	9 659 015,70	35 527 225,11

5. Tilinpäätössiirrot

(euroa)	2023	2022
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-10 945,92	-800,17
Maksetut konserniavustukset	-4 845 500,00	-5 110 000,00
Saadut konserniavustukset	14 180 000,00	9 955 000,00
Yhteensä	9 323 554,08	4 844 199,83

6. Tuloverot

(euroa)	2023	2022
Tuloverot tilinpäätössiirroista	-1 866 900,00	-962 000,00
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 259 163,71	941 985,68
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-135 206,91	-172,07
Yhteensä	-742 943,20	-20 186,39

Emoyhtiön taseen liitetiedot

7. Aineettomat hyödykkeet 2023

(euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutt. menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	184 923,98	24 512,64	209 436,62
Lisäykset 1.1.–31.12.	2 755,00		2 755,00
Hankintameno 31.12.	187 678,98	24 512,64	212 191,62
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	157 251,19	24 512,64	181 763,83
Tilikauden poisto	6 294,82		6 294,82
Kertyneet poistot 31.12.	163 546,01	24 512,64	188 058,65
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	24 132,97	0,00	24 132,97
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	27 672,79	0,00	27 672,79

7. Aineelliset hyödykkeet 2023

(euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	91 000,00	749 818,82	44 271,23	260 527,76	1 145 617,81
Lisäykset 1.1.–31.12.		43 257,24			43 257,24
Hankintameno 31.12.	91 000,00	793 076,06	44 271,23	260 527,76	1 188 875,05
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,00	736 295,37	44 271,23	0,00	780 566,60
Tilikauden poisto		6 851,14			6 851,14
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	743 146,51	44 271,23	0,00	787 417,74
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	91 000,00	49 929,55	0,00	260 527,76	401 457,31
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	91 000,00	13 523,45	0,00	260 527,76	365 051,21
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo					
31.12.2023			0,00		
31.12.2022			0,00		

8. Sijoitukset 2023

(euroa)	Konserniyritysten osakkeet	Muut osakkeet	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	210 386 887,43	25 498,29	210 412 385,72
Vähennykset 1.1.–31.12.	694 250,56		694 250,56
Hankintameno 31.12.	209 692 636,87	25 498,29	209 718 135,16
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	209 692 636,87	25 498,29	209 718 135,16
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	210 386 887,43	25 498,29	210 412 385,72

OSAKKEET JA OSUUDET 2023

	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Konserniyritykset		
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	100,00	100,00
Verso Food Oy, Kauhava	100,00	100,00

9. Saamiset

(euroa)	2023	2022
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	3 600 000,00	3 500 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	3 600 000,00	3 500 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	14 378,29	2 722,63
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	19 882,18	29 956,55
Lainasaamiset, cash pool	96 507,97	3 992 022,49
Muut saamiset	14 204 044,72	9 980 224,00
Siirtosaamiset	91 309,07	24 509,01
	14 411 743,94	14 026 712,05
Muut saamiset	185 987,51	31 424,92
Siirtosaamiset	729 097,47	1 006 692,20
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	15 341 207,21	15 067 551,80
Saamiset yhteensä	18 941 207,21	18 567 551,80

10. Rahoitusarvopaperit

(euroa)	2023	2022
Markkina-arvo	50 100 136,46	38 694 282,18
Kirjanpitoarvo	49 271 538,34	38 694 282,18
Erotus	828 598,12	0,00

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien jaksotuksia.

11. Oma pääoma

(euroa)	2023	2022
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27 776 072,91	27 776 072,91
Osakepääoma 31.12.	27 776 072,91	27 776 072,91
Ylikurssirahasto 1.1.	2 908 045,06	2 908 045,06
Ylikurssirahasto 31.12.	2 908 045,06	2 908 045,06
Vararahasto 1.1.	88 586 879,98	88 586 879,98
Vararahasto 31.12.	88 586 879,98	88 586 879,98
Sidottu oma pääoma yhteensä	119 270 997,95	119 270 997,95
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	20 784 370,92	20 784 370,92
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	20 784 370,92	20 784 370,92
Voittovarot 1.1.	109 519 051,18	95 093 708,57
Osingonjako	-22 112 525,96	-22 217 418,58
Nostamattomat osingot	254 547,56	98 302,01
Omien osakkeiden luovutus	44 158,19	699 090,51
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	87 705 230,97	73 673 682,51
Tilikauden tulos	15 859 898,57	35 845 368,67
Vapaa oma pääoma yhteensä	124 349 500,46	130 303 422,10
Oma pääoma yhteensä	243 620 498,41	249 574 420,05
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	124 349 500,46	130 303 422,10

EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA

	2023		2022	
	kpl	1000 euroa	kpl	1000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	30 108 594	5 254	30 701 070	5 332
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	129 061 742	22 522	129 235 264	22 444
Yhteensä	159 170 336	27 776	159 936 334	27 776

EMOYHTIÖN HALLUSSA OLEVAT OMAT OSAKKEET

	2023		2022	
	kpl	1000 euroa	kpl	1000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)				
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	1 202 343	2 820	1 223 722	2 851
Yhteensä	1 202 343	2 820	1 223 722	2 851

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöshetkellä oli 2 380 teuroa (vuonna 2022 luovutushinta oli 3 047 teuroa).

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

VIERAS PÄÄOMA

13. Lyhytaikainen vieras pääoma

(euroa)	2023	2022
Ostovelat	1 667 314,51	409 623,05
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	2 338,52	4 846,94
Muut velat	5 009 494,07	5 112 329,38
Muut korolliset velat, cash pool	55 553 068,80	38 597 451,10
	60 564 901,39	43 714 627,42
Muut velat	248 845,77	605 564,96
Siirtovelat	664 609,36	639 709,71
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	63 145 671,03	45 369 525,14
Korottomat velat	7 592 602,23	6 772 074,04

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.

Emoyhtiön muut liitetiedot

Taseeseen sisältyvät annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

(euroa)	2023	2022
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	57 884,20	63 051,37
Myöhemmin maksettavat	17 488,50	38 840,36
Yhteensä	75 372,70	101 891,73
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	20 592 414,00	23 052 192,00
Yhteensä	20 592 414,00	23 052 192,00

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuita.

Johdannaisopimukset

Johdannaisopimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoituukseen. Yllä ilmoitetut johdannaisopimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaustoimen laajuutta. Johdannaisopimusten käyvät arvot kertovat minkälainen tulos johdannaisopimuksen sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnalla.

Kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiini- ja optiosopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssilla.

(euroa)	2023	2022
Valuuttaoptiot:		
Käypä arvo	94 647,00	82 816,00
Kohde-etuuden arvo	7 247 516,00	8 132 828,00
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	164 441,01	275 216,38
Kohde-etuuden arvo	29 600 129,39	35 639 350,00
Koronvaihtopimukset:		
Käypä arvo	553 539,34	998 788,78
Kohde-etuuden arvo	13 519 850,00	14 529 689
Käyvän arvon suojaus		
Käypä arvo	83 250,00	
Kohde-etuuden arvo	867 500,00	

Muut vastuut**Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä**

Yhtiö on sitoutunut pitkän aikavälin kannustinjärjestelmään. Järjestelmän tarkoituksena on tukea yhtiön pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja toimia osakepohjaisena kannustinjärjestelmänä yhtiön ylimmälle johdolle sekä sitouttaa osallistujat työskentelemään pitkäjänteisesti yhtiön menestyksen eteen.

Ansaintajakson 2020–2022 perusteella ei 31.12.2023 päättyneellä tilikaudella suoritettu palkkioita eikä siten luovutettu osakkeita, koska järjestelmässä asetetut ansaintakriteerit eivät täyttyneet.

Osakeperusteiset järjestelmät**OSAKEKANNUSTINJÄRJESELMÄ**

(Milj. euroa)	2020–2022	2021–2023	2022–2024	2023–2025	2024–2026
Alkuperäinen osakemäärä, kpl	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Alkuperäinen myöntämispäivä	21.01.2020	18.01.2021	28.01.2022	31.01.2023	
Toteutuspäivä	30.04.2023	30.04.2024	30.04.2025	30.04.2026	30.04.2027
Oikeuden syntymisjakso, vuosia	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Jäljellä oleva syntymisjakso, vuosia		0,3	1,3	2,3	3,3
Henkilömäärä kauden lopussa		18	19	29	
Maksutapa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa

Muutokset vuonna 2023	2020–2022 kpl	2021–2023 kpl	2022–2024 kpl	2023 – 2025 kpl	2024 – 2026 kpl
1.1.2023					
Osakemäärä raportointikauden alussa	535 000	755 000	765 000		
31.12.2023					
Osakemäärä raportointikauden lopussa		550 000	570 000	760 000	

VOITONJAKOEHDOTUS, TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET SEKÄ TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2023 mukaan ovat 124.349.500,46 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,14 euroa osaketta kohden, josta lisäosinko on 0,03 euroa osaketta kohden,

yhteensä	22.283.847,04 eur
ja voittovarat-tilille jätetään	102.065.653,42 eur

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 11.4.2024. Osinko ehdotetaan maksettavaksi 18.4.2024.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Raisiossa 12. helmikuuta 2024

Arto Tiitinen	Erkki Haavisto
Leena Niemistö	Lauri Sipponen
Ann-Christine Sundell	Pekka Tennilä

Pekka Kuusniemi
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 12. helmikuuta 2024
Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT

Minna Viinikkala
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Raisio Oyj:n (y-tunnus 0664032-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien olennainen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskeva informaatio, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja

käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 8.3.

Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitusha- kuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEINEN SEIKKA

MITEN SEIKKAA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien aineettomien omaisuuserien (tavaramerkkien) arvostus
Viittaamme konsernitiilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 4.1, 4.2. ja 4.4

Liikearvon määrä tilinpäätöspäivänä oli 47,9 miljoonaa euroa ja vaikutusajaltaan rajoittamattomien tavaramerkkien määrä oli 28,1 miljoonaa euroa ja nämä muodostivat noin 23 % kokonaisvaroista ja 29 % omasta pääomasta (2022: 75,6 miljoonaa euroa, 23 % kokonaisvaroista ja 29 % omasta pääomasta).

Liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamat aineettomat omaisuuserät testataan arvonalentumisen osalta vähintään vuosittain tai kun on viitteitä arvonalentumisesta. Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin, joiden tulos voi vaihdella merkittävästi laskelmiin sisältyvien oletusten muuttuessa. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttaa useat oletukset, kuten esimerkiksi liikevaihdon kasvu, kateprosentti ja rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvon alentumiseen.

Vuosittain suoritettava arvonalennustestaus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska

- arviointiprosessi on monimutkainen ja sisältää arvionmääriä eriä
- arvonalentumistestaus perustuu markkinoita ja taloutta koskeville oletuksille; ja
- liikearvo ja taloudellista vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit ovat olennaiset koko taseen kannalta.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c-kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien aineettomien omaisuuserien (tavaramerkkien) arvostukseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioimiseksi suorittamiimme tarkastustoimenpiteisiin kuuluivat mm. seuraavat toimenpiteet:

- Tarkastuksen yhteydessä arvonmäärittäjäsihteerimme avustivat meitä konsernin tekemien oletusten ja menetelmien arvioinnissa erityisesti liittyen seuraaviin oletuksiin: ennustettu liikevaihdon kasvu, kateprosentti ja rahavirtojen diskonttaamisessa käytetty diskonttokorko.
- Arvioimme herkkyyksianalyysien asianmukaisuutta sekä sitä, voiko jokin jokin mahdollinen muutos keskeisissä oletuksissa johtaa siihen, että rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän.
- Arvioimme johdon laatimien arvonalentumislaskelmien täsmällisyyttä.
- Arvioimme liikearvoon ja taloudellista vaikutusajaltaan rajoittamattomien tavaramerkkien liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Myyntituottojen tuloutus

Viittaamme konsernitiilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 2.2

Tuotot tavaroiden mynnistä kirjataan, kun asiakas on saanut omistusoikeuden ja omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle, jolloin määräysvallan katsotaan siirtyneen asiakkaalle.

Liikevaihto on konsernissa käytetty keskeinen suorituskyvyn mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituottojen ennenaikaiselle tuloutukselle.

Myyntituottojen tuloutus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2c kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.

Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on otettu huomioon riski olennaisesta virheellisyydestä myyntituottojen tuloutuksessa, sisälsivät muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- AArvioimme laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta myyntituottojen tuloutuksen osalta sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Muodostimme käsityksen myyntituottojen kirjaamisen ajoitukseen sekä alennusten ja hyvitysten laskentaan liittyvistä prosesseista ja kontroleista.
- Testasimme analyttisillä ja transaktiotasoisilla toimenpiteillä myynnin ja myynnin alennusten sekä hyvitysten kirjausajankohdan oikeellisuutta. Toimenpiteemme sisälsivät data-analyysijä, sekä ennen että jälkeen tilinpäätöspäivän kirjattujen myyntitapahtumien tarkastusta transaktiotasolla.
- Arvioimme myyntituottoihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta

Vaihto-omaisuuden arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 4.8

Tilinpäätöspäivänä vaihto-omaisuuden kokonaismäärä oli 34,3 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyy johdon harkintaa erityisesti mahdollisen varaston epäkuranttiuden ja arvonalentumiskirjausten osalta. Vaihto-omaisuuden arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska vaihto-omaisuuden määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta ja se sisältää johdon harkintaa.

Suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme analyttisesti sekä pistokokein transaktiotalalla johdon laatimia analyyskejä ja laskelmia, jotka liittyivät keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden hankintamenon sekä nettorealisointiarvon määrittelyyn. Muodostimme käsityksen näihin liittyvistä kontroleista ja prosesseista.
- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteista ja tasearvoista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumia tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää

tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 12.4.2022 alkaen yhtäjaksoisesti kaksi vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 12.2.2024

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT

Minna Viinikkala
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Raisiossa, 14. helmikuuta 2024

Hallintoneuvoston puolesta

Tuomas Levomäki
puheenjohtaja

RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN RAPORTTI RAISIO OYJ:N ESEF-TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Raisio Oyj:n hallitukselle

Olemme suorittaneet kohtuullisen varmuuden antavan toimeksiannon, joka koskee sitä, onko Raisio Oyj:n (y-tunnus: 0664032-4) sähköiseen tilinpäätökseen 74370083282NHIP-4QD02-2023-12-31-fi.zip tilikaudella 1.1.-31.12.2023 sisältyvä konsernitilinpäätös merkitty iXBRL-merkinnöin EU-komission delegoidun asetuksen 2018/815 (ESEF RTS) 4. artiklan vaatimusten mukaisesti.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhtiön toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen (ESEF-tilinpäätös) laatimisesta siten, että ne täyttävät ESEF RTS:n vaatimukset. Tähän vastuuseen kuuluu

- laatia ESEF-tilinpäätös XHTML-muodossa ESEF RTS artiklan 3 mukaisesti
- merkitä ESEF-tilinpäätökseen sisältyvät konsernitilinpäätöksen päälaskelmat, liitetiedot ja yhtiön tunnistetiedot iXBRL-merkein ESEF RTS artiklan 4 mukaisesti sekä
- varmistaa ESEF-tilinpäätöksen ja tilintarkastetun tilinpäätöksen keskinäinen yhdenmukaisuus.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia ESEF-tilinpäätöksen ESEF RTS:n vaatimusten mukaisesti.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastusyhteisömme soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Toimeksiantosopimuksen mukaisesti annamme lausunnon siitä, onko ESEF-tilinpäätökseen sisältyvä konsernitilinpäätös merkitty olennaisilta osin ESEF RTS:n 4. artiklan vaatimusten mukaisesti. Olemme suorittaneet kohtuullisen varmuuden antavan toimeksiannon kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin ISAE 3000 mukaisesti.

Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä,

- onko ESEF-tilinpäätökseen sisältyvät konsernitilinpäätöksen päälaskelmat olennaisilta osin merkitty iXBRL-merkein ESEF RTS:n 4. artiklan vaatimusten mukaisesti,
- onko ESEF-tilinpäätökseen sisältyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedot ja yhtiön tunnistetiedot olennaisilta osin merkitty iXBRL-merkein ESEF RTS:n 4. artiklan vaatimusten mukaisesti, ja
- ovatko ESEF-tilinpäätös ja tilintarkastettu tilinpäätös keskenään yhdenmukaisia.

Valittujen tarkastustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus riippuu tilintarkastajan harkinnasta. Tähän sisältyy sen riskin arvioiminen, onko virheestä tai väärinkäytöksestä johtuvaa olennaista poikkeamaa ESEF RTS:n vaatimuksista.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että Raisio Oyj:n ESEF-tilinpäätökseen 74370083282NHIP4QD02-2023-12-31-fi.zip sisältyvät konsernitilinpäätöksen päälaskelmat ja liitetiedot sekä yhtiön tunnistetiedot tilikaudelta 1.1.-31.12.2023 on olennaisilta osin merkitty ESEF RTS:n vaatimusten mukaisesti.

Lausuntomme Raisio Oyj:n konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksesta tilikaudelta 1.1.-31.12.2023 on annettu 12.2.2024 päivättyllä tilintarkastuskertomuksellamme. Tällä raportilla emme anna konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksesta lausuntoa tai muuta varmennusjohtopäätöstä.

Helsingissä 12.3.2024

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT

Raisio Oyj – Raisonkaari 55 - PL 101 – 21201 Raisio
Puh. (02) 443 2111
Y-tunnus 0664032-4 – Kotipaikka Raisio

WWW.RAISIO.COM

